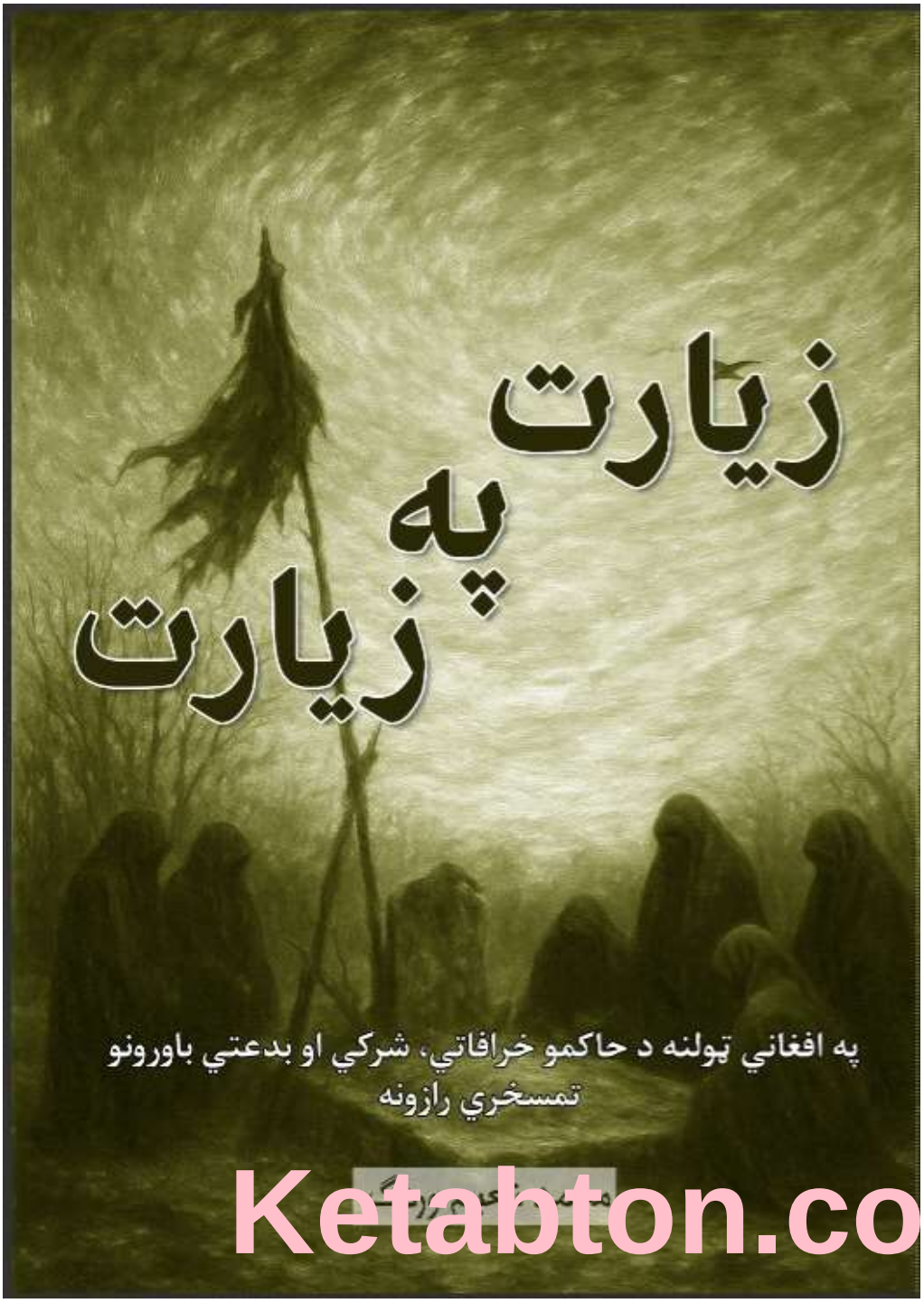

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيارت په زيارت

په افغاني ټولنه د حاکمو خرافاتي،شرکي او بدعتي باورنو

تمسخوري رازونه

ليکوال: محمدنعيم وردګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم:	زیارت په زیارت
لیکوال:	محمدنعیم وردګ
واتساف نمبر:	۰۷۴۷۷۴۳۰۹۱
فسبوک پاڼه:	نعیم جان بوډا
ډیزاین:	هلمند اخړ ۰۷۷۸۰۱۴۲۸۳
چاپ وار:	لمړی
د چاپ کال:	۱۴۰۴ لمریز کال

مالي همکاران:

انجینر فضل محمود (سلیمي)

انجینر نعمت الله (نوری)

سیف الدین (افغان)

انجینر صدیق الله (امید)

انجینر محمدانور (مایار)

ددې کتاب ټول حقوق له لیکوال سره خوندي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیک لړ

سر لیک 3

د ناروغۍ لومړۍ حمله 6

(د جنسي غړو وهمناک پرسوب) 6

سپین کلینک 10

نعیم چوره دی 12

ډبر نجس سړی یې 18

شفاء بخشه چینه 23

د شینوارو شپه 27

جنیات ډاکتران 43

په ریګ کې خښېدل 54

کوچی ملا 58

پېښورۍ درملنه 63

امریکایان دې ولي 69

شکسته بند سخي 74

د کشف هګۍ 77

د زینو په کونج کښناستم 80

د مچانو لښکر 84

د شهید حاجي فضل الربي زیارت 90

د لوړ بزرګه 93

د شیخ اعظم زیارت 96

د زمانخپلو زیارت 100

(c) ketabton.com: The Digital Library

خر پټي 103
تورو سترګو خورلی 105
بربندي ښځي 110
د تور سپي پوست 122
دوکانداري 125
نداف ملا 128
د باغ داود پیرخانه 133
د نیازبیک کوچی 136
د ګردېز زیارت او ملا 140
داغ لګول 150
د شکر دري ملا 154
د لنګر نجلی 157
ملا ګونګي ته دویم ځل ورتګ 162
د مرګ غوښتنه 167
د سینې چاق کول 184

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر ليک

استاد اسدالله غضنفر صاحب دي الله ج تر ډېره ژوندی لري، دده چاپي اثار، ليکني نه يوازې د مفهوم، نثر د روانيت او په خورا ښايستګی سره د موضوع راټولېده له اړخه ډېرې ښکلي وي، بلکي خپلو لوستونکو ته د پوهاوي او لوی درس ورکولو تر څنګ، پانه په پانه د ليکلو لپاره ډېرې مهمې او ښکلي سوژې، فکر، د ليکلو حوصله او انرژي هم ورکوي.

ځولپي فکرونه کتاب يې نوی چاپ شوی و، په ځينو انترنيټي صفحو يې اعلانات او توصيفونه کېدل، لوستلو ته مې يې ډېره تلوسه و، خو له تاسو يې څه پټه، هغه شپې ورځې ډېر بې جيب خرچي وم، ومې نشوی کولی چې سم د لاسه يو کتاب پلورځي ته ورشم، تري رايې وړم، نه پوهېږم د چاپ څلورمه، که پنځمه ورځ يې وه، چې يو کس په خپله فسبوک پانه ليکلي و: که د ځولپي فکرونه کتاب pdf مو پکار وي ماته پيام وکړئ.

زر مې يې د مسينجر صفحه راخلاصه کړه، له سلام او جوړ پخير وروسته، د خپل واتساف نمبر په ورلېږلو سره مې د ځولپي فکرونه کتاب د pdf غوښتنه تري وکړه.

کور يې ودان، مابنام مې چې کتل رالېږلی يې و، که څه هم ټول کتاب فکر کړم شاوخوا ۳۰۰ صفحه دی، دي هلک يې يوازې د ۱۶۳ صفحو عکسونه اخيستي و، بيا يې د pdf بڼه ورکړې وه، له ببخي نشته نه بڼه و. په مزه، مزه مې يې لوستل پيل کړل، څنګه يې چې نوم ځولپي فکرونه دی، واقعاً په ببلا ببلو برخو کې يې ډېر مهم موضوعات پکې رااخيستي و. يو ځای يې ويلي و: هر انسان د خپل ژوند په اوږدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د يو شمېر جالبو تجربو، مشاهدو او پېښو شاهد پاتې کېږي. پس هر څوک که دغه ورسره شته مواد د يو کتاب په بڼه وليکي او له يو بل سره يې شريک کړي؛ همدغه دي چې د يوې ټولنې د عامه پوهاوي سطحه لوړوي، ژبه يې غني کوي، فرهنګ يې ځلاوي. که څه هم استاذ په عيني الفاظو نه و ويلي، خو مفهوم يې تقريباً همداسې و، پس دده د خبرې اړوند، ما سم له واره خپل ځان مخاطب کړ، چې بنا د غضنفر صاحب په خبره که ربنتيا همداسې وي؟ بيا نو زه د خپل دری نيمې لسيزې عمر په لړ کې کومې تجربې، مشاهدې لرم؟ يا داسې پېښې مې له سترګو لاندې تېرې شوې چې د هغه راټولول او ليکل مو د ټولنې، ژبې او فرهنګ لپاره ګټور اوسي، واقعاً په ليکلو او لوستلو وارزي؟

له لړ فکر کولو وروسته مې ناڅاپه راپام شو: اووو سړيه! تا خو تقريباً دوې نيمې لسيزې يوه ډېره سخته ناروغي تېره کړې، په دې لړ کې له ډاکترانو علاوه، د لسګونه زيارتونو، ملايانو، کوډګرو، فال بيننانانو، ټګمارانو، نجوميانو، پيرانو او بزرګانو اړوند بې شمېره عجيبې، غريبې له بدعت، خرافاتو، طنز او درد ډکې خاطرې لرې. د کليوالي يا پخوانيو خلکو نه د رامېرات باورونو له مخې لسګونه ډوله غېرې علمي، غيرې انساني دوګاني او طريقې درباندې کار شوې. که خدای ج وکړي چې په سم ډول يې راټولې او خپلو هېوادوالو ته ورسولی شې، دا به يقيناً د ټولنې د پوهاوي او فرهنګ لپاره زيات مفيد تمام شي. همغه و چې د ليکلو لپاره مې يې دومره زياته تلوسه راوپارېده، چې د غضنفر صاحب د کتاب مطالعه مې په نيمه کې ورته پرېښوده، د خپل کتاب په ليکلو مې پيل وکړ، چې په پايله کې شاوخوا له يو کال وخت اخيستلو پس، ايله نن وتوانيدم کوم چې ستاسو لاس کې دی (زيارت په زيازت) تر نوم لاندې کتاب مې پرې وليکلو. خدای ج دې وکړي چې د ليکنې طرز او ترتيب مې څه ناڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحیح وي، مفهوم مې رسولی وي، زما له هیلې سره سم، وطن او ټولنې ته مو مؤثر ثابت شي. ددې ټولګي له لوستلو وروسته مو هیوادوال په ناپوهۍ سره زیارتونو کې په شرک، بدعت او خرافاتو کې ښکېل نشي، یا زما په شان د ملایانو په نوم کوډګرو، ټګمارانو، فالبینانو.... په بېلا بېل ډول ښکار نشي، پیسې تري ونه شکوي، وخت یې ضایعه نشي. دغه راز کتاب کې به مو لوستي وي، یا به یې ولولئ، زما غوندې په نورو هېوادوالو ناروغانو مو د پخوانیو روایاتو یا زمور او تاسو د ټولنې د ناسمو باورنو لمخې، د درملو په نوم ځینې کثیف، مطلق حرام او بې ګټې شیان ونه خوړل شي. له عقل او انسانیت نه لرې، بعضې کارواىۍ پرې انجام نشي. یا هم حداقل ددې ټولګي لوستل مې د لوستونکو لپاره په خپل صحت یې د شکر کولو باعث شي، هم بسنه کوي.

محمدنعیم وردګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناروغۍ لومړۍ حمله
(د جنسي غړو وهمناک پرسوب)

له نن څخه ۲۴ کاله وړاندې يعني په ۱۳۷۹ لمريز کال چې شاوخوا د دوولس/ ديارلسو کلونو په عمر وم، پلار مې ايران کې و، سره له دې چې وړوکی وم، د دومره لويو مسئوليتونو جوګه نه وم، لکه را له غاړې شوي چې و، نه پوهيږم زمونږ د هغه وخت کورني مجبوريتونه او که څه يې وګڼم؟ پس کولی مې شوی، کنه، د کورنۍ د مشر زوی، مشر ورور په صفت اړ وم، چې د مور په لاربښونه او مرسته تر خپله وسه مې ګوډه ماته د کور د سرپرستۍ سربيره، د خپلې ځمکې دهقاني هم کړې وی، همدا و چې د مني موسم و، په پټيو کې د ربيل شوې شفتلي نه مې له خپل توان سره برابرې ګوندې (د خره بار) جوړولې او کورته مې راوړې.

تولې ورځ وچلېدم، شفتله مې رانقل کړه؛ مازيګر وروستۍ ګوينده وه، نسبتاً نورو ګويندو ته څه لويه شوه، ځکه شفتله لږه زياته وه، خو دومره هم نه چې بله ګوينده شوې وی.

په دې وخت کې مو د کشرۍ خاله کوژده شوې وه، واده يې لا نه و شوی، يو ځوان ليور يې ميلمه راغلی و، دا ځل مې نومورۍ ميلمه هم چکرې راسره بولی و، کله مې چې ګوينده وترله، شاوخوا مې وکتل، په بل چا مې سترګې ونه لګېدې چې راسره بار کړې يې وی، سره له دې چې ميلمه نوی خپښ و، پاک او اوتو کړی لباس يې په تن و؛ مجبور شوم، د ګوندې د راسره بارولو مرسته مې تري وغوښته.

نومورۍ له ما ډېر مشر له قده لوړ قوي ځوان و. کله مو چې د خره شاته ورجګوله، ګوينده زما په طرف راولوېده، بيا مو هڅه وکړه، دا ځل هم زما زور ونه رسېد، خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د پورته کېدو په ځای زما په لور رازانګه شوه، که څه هم څنګه مې چې وړاندې وویل، دا ځل ګوینده درنه وه، مګر دومره هم نه چې له یو بل کس سره په ګډه یې خره ته پورته نکړای شم. هېڅ نه پوهېدم چې ولې مې زور نه رسېږي؟

بزګران او کلیوال خلک پوهېږي، د ګوینديِ پورته کول یوه خاصه طریقه او چل غواړي؛ یو لاس د ګوینديِ تر ګوینده چوب (لرګي) لاندې کېږي، بل لاس تر ګوینده تاوېږي، وړاندې چربل یا پړی نیسي، بیا یې پورته کوي، چې په دې بڼه اسانه په خره بارېږي. خو زه چې کله په درېیم ځل ورته متوجه شوم، میلمه مو دواړه لاسونه تر ګوینده چوب لاندې کول، له ګوینديِ یې لاس نه تاواوه. که څه هم اطرافي کلیوال سړی و، طبعاً د ګوینديِ په پورته کېدو او بارېدو به پوهېده؛ خو فکر کړم دا کار یې له دې امله کاوه، چې جامې یې خیرنې نشي.

همدا و چې د ګوینديِ زور ټول په ما راتلو او هر ځل راباندې رالوېده.

خو بڼه و دی هم ستړی شو، په دې درېیم ځل مخکې له دې چې زه ورته ووایم، له ګوینديِ یې لاس تاو کړ، په خره مو بار کړه. ده یې جامې ټک وهلې، ما په خره پسې ګوینده نیولې وه، راروان شوو.

د کور او ځمکې ترمنځ مو نسبتاً ډېره لار وه، د هغه سیمې خلکو ته معلومات شته، ځمکه مو صالح خیلو او کور مو انبوخاک کې و، تقریباً پنځه، شپږ کیلو متره فاصیله راځي تر نیمی (دلیل چل) پورې چې راغلو، د پښو قات کې تناسلي غړي (مایې) مې څه درنه او پرسېدلي احساس کړل، خو لاس مې بند و، کتلی مې نشوی. کرار کرار یې دروندوالی او پرسوب زیاتېده، ان تر دې چې د پښو حرکت مې یې محدود کړ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميلمه شرمېدم، نشوی مي ورته ويلی چي ماته داسي مشکل راجوړ دی، دا ګوينده ونيسه.

د څه نوري لاري په وهلو سره داسي حالت ته ورسېدم، چي هم مي ګوينده تکيه کړي وه؛ هم مي ځان پسي راکاږه، که څه هم درد يي نه لاره، صرف ډېري درني شوي او زنګانونه پکي بندېدل، قدم نه ورسره اخيستل کېده.

دا مهال مو مورني بابا په خپل کور کي يو، دوه اطاقونه راکړي و، هلته اوسيدو، خپل کور مو په زاړه کلي کي و، زلزلي وران کړی و. خو بيا هم ځيني اطاقونه لږ پکي جوړ و، شفتله مي همغه زاړه کور ته وړه؛ چي راورسېدو ګوينده مي له خره واړوه، هاخوا کنډوالي ته ولاړم، چي ګنډه کي مي وروکتل، وضعيت مي ښې خراب و، سره له دي چي درد يي لا هم نه کاوه، خو پرسوب يي ښې زيات وو.

يقين وکړئ، د مايو (هګيو) کڅوړه مي د يو برابر ديګ يا چاپير په اندازه پرسېدلي وه. له وېرې او وارخطايي په ژړا شوم. ورغلم له مور سره مي راز شريک کړ، مور مي هم د حالت په ليدو ډېره وارخطا شوه، سم له لاسه يي سترګي رالندي شوي. خو دا چي يو خوا مي پلار ايران کي و، بلخوا قريب شپه راداخله وه، شفاخاني هم لنډي نه وي، نه د اوس په شان پرېمانه موټر و. پس طبعاً د هرې مور چي زما په شان جوړ، روغ مشر او دست يار زوی يو ناڅاپه داسي سخت او خطرناک ناروغ شي، د مورنۍ عاطفي له مخي د خپګان او وېرې په حد کي به يي د عاجلي درملنې په پار هر خوا ډېرې لالهانده مندې وکړي. په هېڅ صورت نشي کولی چي تر سهاره يا هم ډاکتر ته د تګ زمينې تر مهيا کېدو آرامه کيني. دغه و چي زما مور هم په لمړي قدم کي زمور په ديوال شريکه ګاونډۍ (..... انا) چيغه ګډه کړه، الله ج دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وښني ډېره مهربانه او د وخت تجربه کاره ښځه وه، نه پوهېږم چې زما ناروغۍ ته يې څه نوم ورکړ؟ مور ته مې يې ووېل: جنسي غړي يا پرسېدلي اندامونه يې د غوايه په تازه او تودو خوشايو کې پټ کړه.

سربېره ددې چې زه له ډېر وړکتوبه، د داسې مردارو شيانو په وړاندې خورا حساس وم؛ زښته زياته کرکه به مې تري کېده، هېڅ مې اروا نه منله، چې په بدن مې لانده خوشايه کېږدم.

خو بدبختانه بله لاره نه وه، زمونږ د دوستانو له جملې، د معلم حضرت الله، خداى ښښلي او هر چا په غم شريکه مورکۍ مو په جريان کې واچوله، چون مونږ مالداري نه لرله، دوی به تل غواوي او د ځمکو د قولبي لپاره جوړه غوايان ساتل، يو ساعت وروسته يې په يوه وړوکي تش کې ښه ډېر تازه او ګرم د غوايانو خوشايه راولېږل، د شپې له ډوډۍ خوړلو وروسته مې مور په دهلېزه کې د توشکې په سر، د ترپال ټوټه راته هوار کړه؛ له پاسه زه پرې ځملاستم، کم او زيات نيم من خوشايه مې يې په مايۍ او سپاخه راکېښودل، ښې يې پکې پټې کړې.

دا چې يو خوا خپله مائې ډېرې پرسېدلې وې، بلخوا نژدې نيم من خوشايه شول، ټوله شپه لکه د غولکې (لندې) لاستی دوه شاخه پروت وم.

دا يې هم په هر حال ډېر بد بوی يې لګېده، تر سهاره مې سترګې پټې نه کړې، سهار مو چې خوشايه لرې کړل، د شيانو پرسوب په همغه خپل حال و، هېڅ کومه بهترې نه وه پکې راغلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین کلینک

د خوشیو د شپې له تېرېدو او بې نتیجه ګیٔ وروسته یې، سهار مو چې چای وخواړه، مور مې د سیدآباد ولسوالیٔ اړوند شنیز په سیمه کې د سپین کلینک په نوم روغتون ته بوتلم، هغه وخت سرک خراب و، نوموړی روغتون زمونږ له کوره د موټر په مزل تقریباً یو ساعت یا له دې هم لرې و. د نوبت په رارسېدو سره د ډاکټر معاینه خانې ته ورننوتلو، چپرکټ کې پرېوتلم، ډاکټر مې ناڅاپه پرتوګ وښویاوه، تناسلي غړي مې یې لوڅ کړل، دا چې یو خوا ماشوم وم، بلخوا کلیوال شرم ګیر هلک وم او نه هم له دې مخکې د داسې واقعې سره مخ شوی وم.

د پرتوګ ښویول د توپک د ډز غوندې بد راباندې ولګېدل، زر مې لاسونه ورواچول، واپس مې راکش کړ، په ژړا شوم، له چپرکټ نه د راښکته کېدو هڅې مې شروع کړې، ډاکټران دوه شول، په زور یې وکتلم، د بستر یې راته ووېل، ما لا هم ژړل، مور ته مې وېل: کور ته ځُو، بستر کېږم نه.

مور مې سره ددې چې سم یې راسره ژړل، کله به غوسه شوه، کله به یې دلاسا کولم، له مور سره په جنجال مې ډاکټران هم راته په قهر شول.

بالاخره بستر یې کړم. سربیره له دې چې د هر ځل پرتوګ ښویولو سره مې د چا خبره له شرمه غوښې توئېدې، د ډاکټرانو سره مې جنجال کاوه، خو دوی په زور و، که په رضا خپل کار مخ ته وړه. له پرسېدلو تناسولي غړو یې سپینه طبي بنداژ ته ورته کشي لته کلکه راوپیچله، فشار یې پرې وروړه او ورسره یې عفونت ضد دواګاني راته شروع کړې، تر پنځه ورځې دوا استعمالولو وروسته ښه شوم؛ د مایو کڅوړه کې ټولې شوې اوبه ووتلې، تقریباً خپل نورمال حالت ته ورسېدې. په شپږمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ يې له بستر نه راویستلو، د کور لپاره يې يوه نسخه دوا راته وليکه، په ټوله خوشحالۍ له شفاخانې د کور په لور راروان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نعيم چوره دی

له بدمرغه د جنسي غړو په پرسوب او روغتون کي د بستر په خبرېدو سره مي کلي، کور کي آوازه راپسي خوره شوې وه، چې نعيم چوره دی. دا خبره د لويانو تر څنګ د همزولو او ملګرو په شمول مي، د ټولو غټو او وړو هلکانو تر غوږونو رسېدلې وه. درحالي کي چې ماته دا د چوره توب خبره هم ډېره له عيب او شرم نه ډکه ښکارېده؛ تنها ماته نه، ددې نورو هلکانو په اند هم يوه ډېره عيبجنه او شرماور ناروغي وه.

پس چا به چې د چوره توب خبره رايادە کړه، يا به په خپلو کي سره وپسنېدل، ځينو خو به له مسخنده دا کار کاوه؛ زما رنګ به له خجالته تک سور واوښت، ورسره په جنګ به شوم. که څه هم له روغتون نه ډېر خوشحاله راغلم، خو کلي کي د چوره توب هنګامي راپسي خورېدو ببخي ډېر خپه کړم؛ تر مابنامه مي له ځينو بې احساسه او شوخو هلکانو سره ناندرې پرې ووهلي، چې دوی به په يو او بل رنګ تمسخوري د چوره توب په تور تورنولمه، ما به له ځان نه دفاع کوله؛ چې ګواکي چوره نه يم.

د شپې هم هېڅ خوب نه راتلو، تر نيمې شپې مي دا چورتونه وهل چې څنګه د چوره توب نوم، يا دې هلکانو راباندې کړی شک له ځان نه لرې کړم؟ خو هسې مي شپه شبګيره کړه، هېڅ کومه معقوله طريقه مي ذهن ته رانغله.

سهار شو له چای خوړلو وروسته يعنې په دويمه ورځ چې له کوره راووتم، زما په سن يا څه لويو او وړو کليوالو هلکانو مو د تل په څېر د کلي منځ کي جال درولی و، وليبال يې واهه، دا چې زه له ناروغۍ مخکې هم د وليبالرو ددې يو ټيم ښه فعال غړی وم، نو همدا مي ډېره ښه موقع وګڼله، هېڅ قدم مي ونه نيوه، له ورسېدلو سره سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميدان ته ورښکته شوم، ځنګه چې يو خوا ماشومتوب هسې هم د بېغورۍ دور دی، پرون که په هر حال وم، نن مې له خيال او فکره وتلي و، بلخوا مې په وليبال کولو سره هدف د خپل چوره توب په اړه د هلکانو ذهنيت بدلول و، ګويا چوره سړی خو سپورت او والیبال نشي کولی، زه چې داسې بې باکه ميدان ته ښکته کېږم، نو دا معنا چې چوره نه يم.

اما بدبختانه تر څو دقيقې توپ بازۍ کولو وروسته مې حالت بيا ښه نشو، د پښو قات کې مې دروند والی احساس کړ، سره له دې، څه وخت نور هم ميدان کې پاتې شوم؛ کله چې ميدانونه تبديل شول، زه د اوبو څښلو په بهانه تری راووتم. کور ته چې راغلم، مور مې د وضعيت په ليدو هم خفه شوه، هم د راباندې پراته ګرد او دوړو نه پوه شوه چې وليبال يې کړی، چپلکې ته يې لاس کړ، يو څو يې رانه تېرې کړې، سم يې وسونګوم. سبا بيا د شنيز کلينيک ته ولاړو، کوم چې لمړی ځل مې درملنه پکې شوې وه.

لنډه دا چې د آته ورځې بستر په موده کې يې هر څومره خواری راباندې وکړې، دا ځل د سپين کلينک درملنې هم کار ورنکړ، د تناسلي غړو پرسوب په خپل حال و، ناامېده کور ته تری راغلو، ترڅو کابل ته د تلو او په لويو روغتونونو کې د درملنې لپاره مو پيسې پيدا کولې، د کليوالو تجربه کارو ښځو او سپين ږيرو ډول، ډول درلميزې توصيې مو عملي کولې، مګر کومه پايده يې نه لرله، بالاخره کابل ته راغلو، کابل کې مو د دوستانو له جملې يوه زړه ښځه چې اوس وفات ده، خدای ج دې وبښي، راسره همکاره شوه، د وزيز اکبر خان صحت طفل (ماشومانو روغتون) ته يې ور روان کړم. د روغتون دروازې ته په رسېدو سره مې له رنګ نه وينه وتښوه، سترګې مې راډکې شوې؛ چون زه لکه نور معاشومان له پېچکاريو او ترخو دوګانو له خوږلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وپرېدم؛ زما یوازینی ستونزه دا وه، چې د ډاکترانو لخوا مې د پرتوګ په ښویولو او جنسي غړو په لیدو ډېر زیات شرمېدم، بېخي مې له زغمه پورته وه. خو په هر راز ډاکترانو تر لیدنې وروسته بستر خط راکړو، بستر خط په ما ډېر وغمېده، چې ګواکې بستر کې خو که پروت یم، دم ساعت به یو ډاکتر یا ډاکتره راځي، پرتوګ به مې ښویوي، عزت او ابرو به مې وړي.

همدا و له معاینه خانې چې راووتلو، بستر خط مې وشکاوه، د مور مې چې راپام شو، ډېره زیاته راته غوسه او وارخطا شوه، چې اوس به څه کېږي؟ خو راسره تللې تکړه سپین سرې انا باجورئته او هر چا سره په خبره پوه، قناعت ورکوونکې میرمن وه؛ واپس ډاکتر ته ورغله، څه عذر یې ورته وکړ، بل بستر خط یې تري راوړ، پنځلس ورځې روغتون کې بستر وم، څنګه مې چې وړاندې ووېل، روغتون د ماشومانو لپاره ځانګړی و، نارینه نه و پکې، له هر ماشوم سره یې خپله مور پایواز وه، ډاکتراني یې هم اکثریت ښځې وې، دلته یې هم د عفونت ضد دواګاني او سیروم راته شروع کړل، ولې چې دوی زما ناروغي د ویني د چرک له کبله ګڼله، د دوا تر څنګ یې یو کش طبي نیکر هم راته توصیه کړی و، شاوخوا شل شپې مې روغتون کې تېرې کړې، کومه فایده یې ونکړه، نور ډاکتران هم پوه شول چې تشخیص مو سم نه دی او له دې هاخوا یې څه کولی هم نشوی، دغه و چې مور ته مې یې وویل: دلته یې علاج نه کېږي پېښور ته یې بوځئ.

واپس ناروغ خپل کور ته راغلم، پلار مې لا هم ایران کې و، بل مو داسې څوک نه لرل، چې پېښور ته د ښولو په اندازه مالي او فزیکي مرسته یې راسره کړې وی. که څه هم مورنی بابا مې ډېر مهربانه سړی و؛ ان خپل کور یې راسره نیم کړی وو، دغه راز خپله ځمکه یې نه لرله، د نورو خلکو ځمکې به یې په اجاره نیولې، له همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکونه په لاس ورغلو حاصلاتو نه یې زمونږ سره تر خپل نهایي وسه کومک کاوه؛ مګر دومره یې هم په تاوان نه و پوره، چې پېښور ته یې ببولی وی.

پس تر هغو چې پېښور ته د ببولو سړی او مالي توانائي مو پیدا کاوه، ډېر وخت ووتلو. خو الحمدالله څنګه مې چې اولو کې ووېل، د شیانو پرسوب که ورځ تر بلې بدتر کېدو هم، اما له یو نیم وخت پرته چې پام به مې نه و، پښې به مې ډېرې جوختې او نژدې کېښودې، د ورانونو فشار به پرې ورغلو درد به یې وکړ، نور دوام دار درد یې نه کاوه، یو کش نېکر به مې آغوست، مکتب، باغ، جومات ته له تلو راتلو نه وم لویدلی، صرف په یو څه ډېر زهیر وم، هغه دا چې ولاړ یا روان به وم، د پښو د قات په برابر لمن به مې په فوکانه وار ډول پورته ولاړه وه، په ډېره اسانۍ یې د خلکو توجو رااړوله، خاصتاً کله به چې باد مخامخ و.

مور مې دا حال نشوی زغملی، نه یې زړه صبر کاوه، پس تر خپله وسه، وسه هره ورځ به مې یې په یو نوعه نه، یو نوعه د صحت یابۍ هڅې کولې، که به چا کومه یوناني یا ګیاهي دوا وربښودلې وه، یا به یې زیارت او ملا ورپه ګوته کړی و، په سبا به یې هغه خبرې ته د عمل جامې ورآغوستې.

چې په دې لړ کې یوه ورځ یې په ظاهر جان اخندزاده اودې راته وکړې، شین رنګی نیل یې راته دم کړ، د هر لمر خاته او لمر لویده په مهال به مې د اوداسه په لرلو او کلمې په ویلو سره تر ناروغو او پرسېدلو اندامونو تاواوه؛ شنې کرښې به یې پرې پاتې کېدې، څه غذایي پرهېز مې هم ورسره ساتلو، فکر کړم. یوویشت ورځې مې دا کار تطبق کړ، مګر کومه فایده یې ونکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې د شنیز دره کې په دم او دعا مشهورو آغاصاحب خپلو اودې راته وکړې، دا هم همغه د ظاهر جان اخندزاده غوندې دم شوی نیل و، تقریباً په همغه طریقه کارېده. ددې له یې نتیجه ګې وروسته یې د شاه قلندر زیارتونو ته بوتلم، د یادو زیارتونو طریقه داسې وه چې ناروغ ماشوم به د خپلې نسبې او منجاورانو لخوا په زور د څو دقیقو لپاره تکې تنها پکې ایسارېده، دغه قیامت یې په ما هم تېر کړ، ښې بغاړې مې پکې وکړې، خو له دې سره مې هم کوم درد دوا نشو.

د څو ورځو تر تېرېدو وروسته یې د خوات دري د ګلي په کلي کې یو فال کتونکي او تعویذ ګر ته وروستلم، فالي ویل: هلک باندې کودې شوې، په ایستلو سره یې یوه توره چرګه او ورسره که څه هم اوس مې دقیق نه دي یاد، ولې چې یو خوا وړوکی وم، بل ډېر کالونه تېر شوي، اما دومره مې یاد دي چې د توري چرګې سربېره نسبت زمور وس ته، ډېرې پیسې یې هم وغوښتې.

مګر کله چې پوه شو، زما د مطالبې په اندازه پیسې نشته ورسره؛ له کودو ایستلو پرته روانېږي.

پس په دې بهانه چې له لرې ځای نه راغلي یاست او یوه سیاه سره او ماشوم یئ، زړه مې دربانديې وسوځېده، کنې زه چې تاسو ته د کودو د بې اثره کولو کوم تعویذ لیکم، دا د زعفرانو او آب شوې طلا په ګډ شوي، یا مخلوط رنګ لیکل کېږي، دا رنګونه دلته نه پیداکېږي، له مصر نه راځي، ډېر قیمتي او ندرت دي، دغه پیسې چې ما درنه وغوښتې، زه یې جیب کې نه اچوم، ایله واپس همدومره رنګ پرې وشي، چې تاسو ته یې مصرفوم، په عادي رنګ د لیکل شو تعویذونو خو د کودو او طلسم په له منځه وړلو او خنثا کولو وس نه رسېږي. مګر اوس مو همداسې هم نشم لېږلی، د خدای ج

(c) ketabton.com: The Digital Library

قهر به وشي. په همدې راسر شته ۵۰۰ افغانیو یې قناعت وکړ، د کوډو د له منځه وړلو یا بې اثر کولو تعویذ یې راته ولیکه، خوشحاله تري راروان شو، فکر مو کاوه، چې د درملنې اصلي ځای مو نن پیدا کړو، کوم چا چې په ما کوډې کړې وې، مور مې لحظه په لحظه ښکنځل او ښپراوې ورته کولې، خپلو خپلوانو، ګاونډیانو کې به یې کله په یوه، کله بل کس د کوډې کونکي / کونکې ګومان راتلو، خو زموږ د هیلې خلاف ډېرې شپې ورځې تېرې شوې، مګر په صحت کې مې کومه ذره ښه والی رانغی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر نجس سړی یې

د زعفرانو او آب شوي طلاء په مخلوط شوي رنګ د لیکلي تعویذ نه مو له طمعې پرې کېدو وروسته، د وردګو اړوند دایمرداد ولسولې چتو په کلي کې د ملا خان محمد ډېر صفتونه او توصیفونه کېدل؛ چې ګویا د هر ډول ناروغۍ لپاره تیک او پتری دی.

لنډه دا چې ورغلو، ملا صاحب ته له لرې، لرې سیمو ډېر ناروغان راغلي و، خصوصاً هغه ناروغان چې ببرانېدل، یعني پېریان به پرې ناست و، نومورې پېریاني ناروغان به یې چې پایوازانو د ملا اطاق ته ورننیستل، ملا صاحب به په ببلا، ببلو سزاګانو رسول، ځوک یې په لښتو وهل، د چا د ګوتو په قاتونو کې به یې قلم ورکړ، پرې تخته به یې کړې، همداسې نور قسما قسم یې مجارات کول؛ غږ یې بېرون انتظار خانې ته راتلو، د ناروغ کس به یې سمې چیغې پرې جګې کړې. البته د ملا په خبره او د خلکو په باور جزا ناروغ ته نه، بلکې په ناروغ ناستو پېریانو ته ورکول کېده، تر څو له ناروغ نه جګ شي، پس چیغې هم که هر څو د ناروغ له خولې وتلې، یا یې له درد څېره توره او شنه کېده، دا هر څه د پېرایانو حال ګڼل کېده.

د نوبت په رارسېدو سره یې زه هم اطاق ته ورننوتلم، څنګه چې د نومورې ملا په اړه د سیمې په سطحه د عامو خلکو ذهنیت او یقین داسې و: چې علم غیب لري یا یې پېریان ورته وایي، کوم ناروغ چې ورشي، مخ کې یې کېني، د هغه وړاندې، وروسته ټول ګناهونه او اعمال ورمعلومېږي.

عیني حال کې ملا به هم په خپلو سکناتو او خبرو کې ناروغ ته داسې ښوده، چې ګواکې رښتیا هم په ټولو کړو ګناهونو او بدیو دې خبر یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې کبله کله به چې کوم ناروغ ورغی، ملا به لمړی ښه پوچ او سپک ورته ووېل، ښکنځلي به يې ورته وکړې، چې ګويا ډېر لوی ګنهګار، بد عمله او رزيل انسان يې. ناروغ به سترګې ښکته اچولې وې، پټه خوله غلی به ناست و. چون وېرېدو، زړه کې به ورتېرېده، چې دا ښکنځل، بد او رد يې هم خير، هسې نه اوس مې ددې پلار، ورور يا مور په مخ کې هغه پلانکی يا بستانکی ګناه رايادە کړي، په شرمو به مې وشرموي. ولې چې طبعاً هېڅ انسان بې ګناه نه دی، زما د لاس په لاس کې نيوه سره يې راته کړل: د کوم ځای يې؟ په ټيټ آواز او عاجرانه لهجه مې د خپل کلي نوم ورته واخيست: د انبوخاک!

ملا راغبرګه کړه: انبوخاکيه! ډېر نجس سړی يې.

په دې خبرې سره مې يې د تېر ژوند خپل ځينې نسبتاً لوی ګناهونه پرله پسې ياد ته راغلل، زړه کې راتېره شوه: ممکن د هغه يا هغه او يا هم هغه ګناه له وجې به راته وايي چې نجس سړی يې.

سترګې مې لا هم ښکته واچولې، غږ مې ونکړ، زړه مې دربېده، چې نور به څه وايي؟ مګر ښه و نور تحقير مې يې ونکړ، د ناروغی په اړه مې يې وېل: ستا يوازنی دوا دا ده، چې څلور د پسونو سرونه په يو لوی ديګ بخار کې دومره پاخه کړې، چې ان هډوکي يې هم پکې وشړېږي (نرم) شي، بيا يې له ديګ بخار نه راوباسئ، په يوه آونګ کې يې غوښه او هډوکي يو ځای د آونګ په سوتي دومره ووهئ، ترڅو چې ښه سره حل او مخلوط شي، وروسته د څلورويشتو ساعتونو لپاره د پښو له ګوتونه د نامه تر غوتی ټول ځان پکې پټ کړه، همداسې دويمه، درېيمه ان تر پنځو مياشتو هره مياشت بايد يو ځل دا کار تکرار کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه راز له مور سره مو یو سپینږیری کلیوال هم تللی و، سترګو یې دید نه لاره، هغه ته یې ووېل: یو دانه بوبوتتی (هدهد) وولە، بیا یې ځلویښت ورځې تر یوه تیره لاندې کړه، چې ښه وچ شو، ماښوکه یې تري غوڅه کړه، سلایي تري جوړ کړه، د سلایي تر جوړولو وروسته، له ځلورو بېلو بېلو لارو یو موټی خاوري راټولې کړه، د اوو ځاه ګانو په اوبو یې خیشتې کړه، بیا یې لمر ته کېږده، چې ښې وچې شوې، اونګ کې یې میده کړه، ځلویښت هفتې سترګې پرې توري کړه، دید به دې پیدا شي.

یو بل کس چې ورور یې ایران کې دیدو (لندغر) شوی و، کورته نه راتلو، ملا تعویذ ورته وکړ، د استعمال د ترتیب او توصېې په پار یې ورته ویل: دا به د یوې لوې وڼې تر ټولو جګ شاخ کې راځوړند کړې، ځومره یې چې زیات شمال وهي او خوځوي، همغومره به دې د ورور توجه د وطن په لور زیاته او زر به کور ته راشي.

همداسې بیلا بېلې دواګانې او طریقې یې خلکو ته ښودې.

زما د دوا جنجال ډېر و، نه مو داسې دیګ بخار پیدا کولی شوی، چې ځلور د پسونو سرونه پکې ځای وی، بلځوا میاشت په میاشت تکرار یې هم لانجه مند و، همدا و چې ددې دوا کول هغه وخت رانه پاتې شول، ځو کالونه وروسته د سهولیت او امکاناتو په مهیا کېدو سره مې مور دا ارمان هم په زړه پرې نښود، د نومورې ملا له لارښونې سره سم، د پسونو د سر دوایي یې هم یو ځل راباندې تطبیق کړه، خو دا چې کومه ذره ګټه یې ونکړه، تکرار یې هم ورته بې فایدې ښکاره شو، دغه و چې نور تري تېره شوه.

معنا د ناروغۍ په لمړیو مراحلو او میاشتو کې تر هغه چې پلار مې له ایرانه راتلو، یا مې پېښور ته د تلو زمینه مساعدې ده، تر خپله وسه همدې خپل چارچاپېر او سیمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مو د درملنې په پار پورته یادو بېلګو ته ورته ډېرې نورې هیله ښوونکې او عقیدوي چارې تطبیقولې، ولې هېڅ شي پایده نه کوله، برخلاف ورځ تر بلې مې ناروغي لا زیاتېده.

دغه و چې د کال په تېرېدو سره د جنسي غړو د پرسوب سربېره، لمړی چپه پښه او بیا څو میاشتې وروسته مې ښی پښه هم وپرسېده. په دې وخت کې مې پلار هم له ایران نه راغی، مګر پېښور ته د تلو وس مو لا هم نه لاره.

اما پلار مې د کابل په ډاکترانو یو ځل بیا راتاو کړم، شاوخوا شل شپې د ابن سینا صدري روغتون کې بستر وم، د ښار په ښلا بیلو برخو او باوري صحي مرکزونو کې یې معاینات راباندې کول، د ټولو معایناتو تر کولو وروسته مې هم ډاکترانو ته قاطع تشخص په لاس ورنغی، یوازې د شک او علایمو له مخې یې د (لیور سلېز) ځیګر د ناروغۍ تداوي راته شروع کړه، شل شپې وروسته په مرض کې د کوم مثبت بدلون د نه راتلو له وجې پوه شول، چې تشخیص مو ناسم دی، نور نو دوی ته هم کومه چاره نه وه ورپاتې. بالاخره غیري مستقیم د خپلې ناکامۍ په منلو سره یې، دوئ هم پاکستان ته د تلو راته ووېل، یو وار بیا هم لکه یو کال وړاندې د کابل له صحي مرکزونو او ډاکترانو ناهیلي د کور په لور روان شو. نور نو تر هغو چې د زرداليو د باغ میوه مو پخېده او بیا مو پلورله په پیسو یې پېښور ته تلو، په دې هیله چې که پېښور ته له تللو مخکې مو الله ج په همدې خپل وطن یو سبب وکړي، یو ځل بیا مو ملایانو، زیارتونو، حکیمانو..... ته مخه کړه.

خو څنګه چې د تېر یو کال په جریان کې د خپلې سیمې او نژدې منطقو زیارتونه، ملایان، کوډګر، فال بینان، ټګان او حکیمان... مې مور راباندې راکتلي و، پلار مې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هېواد د لرې ولايتو او سيمو په سطحه چېرته به چې چا د کوم زيارت، ملا، حکيم.... صفت ورته وکړ، په سبا بله ورځ به پسې ور روان شوو.

تاسو راځئ ملګرتيا مې وکړئ، په نوبت سره يې د هر يوه کيسه درته راخلم، خورا عجيبې غريبې به در واوروم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفاء بخشه چینه

له پلار سره یو ځل بیا ملایانو، زیارتونو... ته د مخه کولو په بهیر کې لمړی د غزني زیارتونو ته لاړو، که څه هم د شیانو او پښو پرسوب به مې نسبت ژمي ته اوړی زیات و، خو په اوړي کې به یې درد نه کاوه، د یخ موسم په رارسېدو سره به یې درد هم شروع کړ، دا مهال هم تقریباً ژمی تېر و، اما لا هم شپې ورځې یخې وې، زما په بدن یې اثر پروت و، پښې مې خوږېدې، له ټککو پرته نشوی ګرځېدلای، ممکن لیدلې مو وي، د غزني زیارتونه یو له بل نه ډېر لرې او هر یو یې جلا، جلا د دنګ غره په سر دی، تر کوم ځایه به چې موټر ورختلی شوی، موټر کې به ورغلو، له هغې وروسته به د ټککو په مرسته کرار کرار په ډېر زحمت ورختلم، یو ځای خو مې بېخي له وس تېره شوه، بیا مې پلار شاه راته ووهله، په شاه یې وروخېژوم، د نوموړو زیارتونو له جملې یو یې د پېریانو په زیارت مشهور و، اکثریت پېریاني او اثري ناروغان ورته راتلل، نه پوهېږم چې اوس به یې هم همغه قاعده وي کنه؟ څنګه مې چې وړاندې د شاه قلندر د زیارت کیسه وکړه، ددې زیارت د کولو اصول او ترتیب هم داسې و، چې ناروغ کس به پرته له پایوازه تک تنها د څو دقیقو لپاره په توره تیاره زیارت کې ایسارېده، ځینې کسان تکړه و، څه به نه پرې کېدل، واپس به له زیارته جوړ راووتل، خو په ځینو کسانو پسې به چې دروازه رابنده او توره تاریکي به یې ځان یوازې ایسار احساس کړ، چیغې به یې کړې ان تر دې چې له ډېرو چیغو به یې نفس پاک ودرېده، بې هوشه به شو، پس له هغو به یې دروازه ورخلاصه کړه، بې حاله په دوو، دریو کسانو ځنځولې به یې له زیارت نه راویست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عام باور دا و، کوم څوک چې پیریاني، صوبیاني نه وي یا مورزادي، له وړوکوالي اثري مشکل ونه لري؛ په زیارت کې د ایساربدو په مهال هېڅ ستونزه نه ورپېښېږي. واپس جوړ او روغ تري راوځي، ولې کوم کسان چې یاد مشکلات یا ناروغۍ ولري، په زیارت کې د بندېدو، په وخت د زیارت لوی او زورور پېریان حمله پرې کوي، لمړی په کس یا ناروغ باندې ناست پېریان او جنیات رانیسي، زیارت کې یې ټړي او بیا یې د چا خبره شنو لښتو ته اچوي، دومره یې ټکوي، چې په نتیجه کې یې په ناروغ باندې د ناستو پیریانو د چیغو له وېرې ناروغ بې هوشه کېږي، ګواکې فقط له خولې د ناروغ راوځي، کنې نور واقعیت کې دا چیغې ناروغ نه بلکې په ناروغ ناست پېریان وهي، کوم چې لاسونه او پښې ټرلي د زیارت د پېریانو تر وهلو او ټکولو لاندې دي.

لنډه دا کله چې ناروغ له زیارت نه تر رایستلو وروسته په هوش راشي، نور نو د عامو ذهنیتونو له عینکو ناروغ کس، هغه زیارت ته تر ننوتلو مخکې ناروغ نه دی، مانا پېریان، صوبیان، کافر، مسلمان یا هر قسم جنیاتو چې راګیر کړی و، زیارت کې د نیکو او ډېرو زورورو جنیاتو لخوا تري جلا شول او ښه جانانه سزا هم ورکړل شوه، ترڅو اینده کې هم نوموړي کس ته د ورتللو او ځوروالو جرئت یې ونکړي.

والله علم زیارت کې د ځینو کسانو د لوېدو او بې هوشه کېدو راز به څه و؟ طبعاً هر څوک به د خپل فکر، پوهې او عقیدې اړوند بېلا بېل تعبیرونه تري لري.

ولې زه چې فکر کوم، د یاد زیارت په اړه له وړاندې ډېر وهمناک ذهنیت خپور و. کوم خلک به چې ورننوتل مخکې له مخکې به یې مورال له لاسه ورکړی و، پښې به یې لړزېدې، په ډېر وهم او ترس ورداخلېدل، پس د کومو کسانو چې عصاب کمزوري و، یا یې رواني ستونزې لرلې، د دروازې پسې رابندېدو او زیارت کې د تیاره کېدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مهال يې ذهناً ډېرې وحشتناکې بلاوې او پېريان په ځان باندې د حمله کولو په حال کې تصورول. همدا وه چې لمړی به يې له ډېرې وېرې په ټول زور چيغې وهلې، بالاخره عصبي شوک ته تلل او بې هوشه کېدل. چون زه خپله چې هېڅ جنياتي ستونزې مې هم نه لرلې، له ورنتوتلو مخکې ډېر سخت تري وېرېدم، له ډاره مې زيارته له ننوتلو وړاندې، سره د سختې مريضۍ او تکلف مې لمړی د کوزې په يخو اوبو اودس او بيا دوه رکعاته لمونځ وکړ، خو لا هم په توره تياره زيارت کې د ايسارېدو په مهال مې ګرد چاپېر رانه تاو ډېرې خطرناکې بلاوې او پېريان تصورول، که څو شېبې نور دروازه نه وی خلاصه شوې، زما هم کار خلاص و.

که څه هم زياتره خلک لا هم د ډېر زورور زيارت په صفت په ټول احترام ورته قايل دي، ډېره قوي عقيده پرې لري، پس طبعاً د دوی د پاخه باور او عقيدې سره ناسم زما نظر به دروند پرې تمام شي، له دوی ښښنه غواړم.

دغه راز يو بل زيارت ته ولاړو، چې دې هم په يو ډېر جګ غره کې موقعيت لاره، د نومورې زيارت له ګومبتي لږ ښکته يوه چينه وه، ناروغان به له زيارت کولو وروسته راتلل، چينه کې به يې حمام کاوه، ځکه د زيارت کوونکو د عقيدې له مخې ددې چينې اوبه عادي اوبه نه وې، شفاء بخش وې، د حمام په کولو سره يې له بدن نه هر نوع مرض مينځل کېده.

زه چې يو خوا ډېر ستړی او مريض وم، بلخوا د يخ په وړاندې ډېر حساس وم، دردونه مې يې زياتول، دا موسم او د چينې اوبه هم ډېرې يخې وې، ومې نشوای کولای، چې حمام پرې وکړم، صرف مخ او لاس مې پرې پرېمنځل، په لندو لاسونو مې سر، ګېډه او تر ګونډو پورې پښې مسح کړې، دغه راز ځينې نورو سختو مريضانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ښځو چې حمام به يې نشوای پرې کولای، يوازې مخ او لاسو به يې مينځل، نور بدن يې په لندو لاسونو مسح کاوه. خو ډېرى کسانو ته بيا دې سپک کار خوند نه ورکاوه، يا يې يقين نه کېده، چې يوازې د لاس، مخ په مينځلو او نور بدن په مسح دې، د چينې د ابو له پوره فيض او برکته برخمن او شفايابه شي.

دا و چې لباسونه به يې ورته ويستل، په همدې شنه يخه کې به يې د چينې په يخو زنګکي اوبو کې ځانونه ورواچول، يا به پکې کښاستل، يوخوا يې له ډېره يخه ته وا ساه وځي، لويې لويې سلګى به يې کولې، بلخوا به يې ډکه ډکه لوټه يخې اوبه په سر تشوې.

دغه راز په نورو زيارتونو کې هم الله ج دې مغفرت وکړي، زمونږ په شمول خلکو په ببلا ببل ډول آزاد او ښکاره شرک، بدعات او خرافاتي ناروا اعمال تر سره کول، د الله ج په ځاى له زيارتونو شفا غوښتل کېده، ناروغانو د سجدې په ښه خپل تندې په قبرونو لګول، شناختو کې ميخونه وهل کېدل، مړيو ته مو تيرې ورټکولې، په قبر د چارپېرې پنجرې داخل ته پيسې ورغورځول کېدې، د زيارت په سر اينې مالګه څکل، وينه تويول، شمعې بلول او ډېرى داسې نورې نامشروع کړنې ترسره کېدې، له بده مرغه تر کومه چې خبرېږم، لا هم همغه زور ملا او زړې تراويح دي. خو په هر صورت لنډه دا چې غزني کې مې ټول ټال شپږ، اوه زيارتونه وکړل، مګر د روپۍ درد مې پرې درمان نشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شينوارو شپه

د غزني له زيارتونو څه وخت پس د ميدان وردګو اړوند نرخ ولسوالۍ ته روان شو، ځکه چې هلته د ملا ګونګي په نوم يو ډېر مشهور ملا و، زيات صفتونه به يې کېدل، ان ويل کېدل به چې پېريان يې تابع دي، د همغه په مرسته د هرې سختې ناروغۍ لپاره ټيک او پټرى دى، د ناروغ اړتيا ته په کتو، تعويذ کوي، کوډې اوباسي، دم کوي، که ضرورت وي ګياهي درمل هم توصيه کوي.

خلاصه کله چې ور ورسېدو، د ملا صاحب د کلا د دروازې تر مخ ډېره زياته ګڼه ګونه وه، خلکو نارينه او ښځينه هر ډول ناروغان ورته راوستلي و، ډېرى ناروغان به چې د ملا له تعويذ خانې راووتل، ګوډۍ به پرې شوې وې، خو په ټولو کې جالبه دا وه، د يو نفر د ملا مهرې (شمزۍ) خوړېده، په خپل نوبت د ملا اطاق ته له ورننوتلو واپس چې راووتلو، د يوه لاس لپه يې د بل لاس په لپه نسکوره نيولې وه، لکه ډېر مهم څه يې چې پکې نيولي وي او هر قدم يې په ډېر احتيات او بسم الله اخيست.

چې پوښتنه مو تري وکړه، ملامت نه و، ملا صاحب د مرغۍ يوه نازکه او وچه کلکه پښه ورکړې وه، ورته وېلې و چې:

ستا دوښمن په تا باندې ددې مرغۍ په پښه ډېرې قوي کوډې کړې، تر هغو چې دا د مرغۍ پښه سلامته وي، ته به هم نور جوړ وې، يوازې ملا به دې لږ شخوالى او درد لري، اما که د مرغۍ پښه ماته شوه، نور ستا ژوند هم مکمل ختم دى، زر يې يوسه له شړشم تيلو په ډک يو بوتل کې يې واچوه، تر څو نرمه وي، چې ماته نشي.

په دې خبره چا وخندل، چا د همدردۍ له مخې نڅه، نڅه ورته وکړل، سړى ولاړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ ته ان تقریباً په دریو بجو نوبت راغی، اطاق ته یې چې ورننوتم، څنګه یې چې نوم ملا ګونګی و، ربښتیا هم ګونګی و، په خبره یې سړی سم نه پوهیده، تر ډیره یې د لاس په اشاره خلک پوهول، کوم کسان یې چې نه په ژبه پوهیدل، نه په اشاره، د هغوی لپاره به بیا یو بل داسې کس ور وړاندې شو، چې په ژبه یا اشاره یې پوهیده، ترجماني به یې وکړه. موږ ته یې ووېل: لمړی ولاړشئ، غزني کې به د شمش بابا زیارت وکړئ، له زیارت کولو وروسته ماته راشئ.

وریاده مو کړه چې: د شمس بابا زیارت مو څه وخت وړاندې کړی.

خو هغه یې ونه مانه، یو ځل بیا یې ورولېږلو، له زیارت کولو پس د دویم ځل لپاره چې ورته راغلو، ملا اسمان ته د سترګو نیوه په حال کې څو شېبې له ځانه سره وپسنیده، داسې یې ښوده چې ګویا له پېریانو سره لګیا یم، یا د ناروغ د تداوی په اړه مشوره ورسره کوم. وروسته مې یې پلار ته مخ وروړاوړه، په نیمه، نیمه خبرو او د لاسونو په اشاره یې څه ورته وېل، د پلار مې سم سر نه پرې خلاصېده، ښه و یو بل سړي د مرستې په پار راودنګل، وېل یې: آغا صاحب وایي چې د ننګرهار ولایت په شینوارو ولسوالۍ کې لمړی د پلانکي صاحب زیارت ته ولاړ شئ، (ښه غواړم، پلانکی مې ځکه ولیکه چې وخت وتلی، د هغه زیارت اصلي نوم رانه هېر دی، منم ښه خو دا وه، چې د هغه زیارتونو، سیمو، کلیو او ځینې کسانو نامونه او دقیق پتې مې باید دلته راوړې وی، مګر څنګه مې چې لمړیو کې ووېل، یو خوا ډېر وخت وتلی، بلخوا زه هم هغه وخت ماشوم یا نو ځوانۍ ته نارسېده شاوخوا ۱۵ کلن هلک وم، دومره حساس نه وم، نه مې خوا خاطر کې تېرېده، چې دا هر څه به یوه ورځ د خاطراتو یا هم خپلو هېوادوالو د عامه پوهاوي په پار لیکم او د کتاب ښه به ورکوم، نو باید نومونه او پتې یې صحیح یاد کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا و چې د ځینو دقیق ادرسونه او نومونه مې له یاده وتلي، ولې بیا هم تر کومه چې ممکن و، ان شاءالله هڅه کوم ترڅو د کتاب راتلوونکو صفحو کې نورې خاطرې په دقیقو پتو او د فاعلینو په خپلو نامونو سره یې راواخلم)

خو په هر حال د ملا ترجمان زیاته کړه: د پلانکي له زیارت کولو وروسته به د شپولي بابا زیارت ته ځئ او شپه به پکې کوئ، د سهار تر لمانځه پورې به همغلته اوسئ، په دې سره به دې د زوی له بدن نه دا ظالمه ناروغي لکه د باد سلې په هوا شي؛ ستاسو یوازینۍ لار همدا ده، له دې پرته بله هېڅ درملنه او دوا نه لري.

په همدې خبره د ملا له اطاق نه راووتلو، تر دروازه بهر له کومو خلکو سره چې د انتظار په مهال اشنا شوي و، دوی مې له پلار نه د ملا د راته ښودلي اعلاج پوښتنې کولې، پلار مې د ننګرهار په شینوارو ولسوالۍ کې زیارتونو ته د لېږلو مو یې ورته ووېل. په دوی کې ځینو ټینګار کاوه، چې حتماً ورشئ. یو به وېل: پلانکي ځای کې ددې ملا په دم او توصیه د شلو کالونو شل وګرځېده، بل به وېل: سرطان ناروغ ورسره روغ شو، دغه راز چا وېل: یو ناروغ ته یې په هند کې ځواب ورکړی و، د یوه تعویذ سره یې جوړ شو. په دې سره یې زمونږ عقیده لا هم پرې پخه کړه، دوی شپې وروسته ننګرهار ته روان شو. جلال اباد کې مو د شینوارو د ولسوالۍ د موټرو اډه راپیدا کړه. د یوې سراچې ډرېور ته مو د دواړو زیارتونو نوم واخیست او د ورتلو مو ورته ووېل.

نومورې بلد و، زیارتونه ورمعلوم و، وېل یې: یاد زیارتونه له یو بل نه خورا لرې دي، یو خو ښېخي ډېر جګ ان توره بوړه کې دی، هغه سیمو ته لیني موټر نه ځي، باید دربس یې ونسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې تري وپوښتل: دربس په څو ځي؟

ډېرې زیاتې پیسې یې ووېلې، له وردګو تر ننګرهاره زمونږ دومره کرایه نه وه لګېدلې، لکه ده چې غوښته، هاخوا له دوو نورو ډرېورانو سره وغږېدو، دوی هم همدومره لوړه کرایه ووېله، پوه شو چې حتماً ځای لري دی، لمړي ډرېور چالاکي نه کوله، له همغه اولیني سره سپاره شو، ربنتیا ډېره لار وه، سړک هم ډېر خراب او خام و، بلخوا ټول کوټل و، لنډه دا چې د اوړي په اوږدو ورځو کې یې ایله په دریو بجو لمړي زیارت ته ورسولو، یاد زیارت په یوه ډېر لوړ غره کې د یو زاړه غریبانه کلي په منځ کې موقعیت درلود، له پاسه پرې ولاړو لمر وهلو ورستو شناختو، بې شمېره رنګار رنګ زړو بیراغونو له مخې ډېر پخوانی، د ټېرو هیرو زمانو ښکارېده، عین حال کې ډېر نور ناروغان هم ورته راوستل شوي و، چې اکثریت یې رواني مریضان یا لیونیان و، مورږ هم څو ځل تري تاو راتاو شو، د صحت یابۍ ډېرې دعاګاني مو وکړې، د زیارت له رنګې څلور دیوالي چې راووتلو، هاخوا د ونو تر سیوري لاندې، د رنږ اوبو د لښتي په غاړه یو غریبانه مسجد و، دیوالونه یې نه لرل، هسې لږ ځای یې هوار کړی و، دنیم متر په لوړولي سره یې چارچاپېر د تیږو ګرد ګاټي تري تاو کړي و، مخامخ یې وبدلی فوزی درولی و، د محراب ځای یې پکې جوړ کړی و، له پاسه د ونو څانګو هم سیوری پرې جوړ کړی و، هم یې د چت رول لوباوه، ماشومان پکې ناست و، سپارې یې مخ ته نیولې وې، مخ او شاته یې ټالونه ورسره وهل، په زوره زوره یې سبقونه ویل.

له لمانځه کولو وروسته بیا په خپل دربس کړي موتر کې کیناستو، د دعا په کولو سره، د شپولي بابا د زیارت په لور روان شو، که څه هم غرونه او خوږونه و، لارې ډېرې خرابې او خامې وې، مګر بیا هم موټر نسبتاً ټېز تلو، چون ډرېور د همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرنیو سیمو و، له خامه سرکونو سره عادت و، شاوخوا تر یو ساعت مزل وروسته، قضا مازیګر یې د یوې غونډۍ په سر موټر ودراوه، لاندې کم او زیات، د یونیم کیلو متر فاصیلې په لرې والي سره، له یو لوی خوړ هاخوا د بل غره په لمن کې یې یوې لویې هدیرې ته لاس ونیوه، وېل یې:

هغه د هدیرې په منځ کې چې ښله چته ځلور دیوالي کوټه ښکاري، همغه د شپولي بابا زیارت دی، موټر له دې وړاندې نشي ورتللی.

تري رابښکته شو، ډرېور مو یې د کرایې په ورکولو سره رخصت کړو، موږ پلي زیارت ته ور روان شو، زما خاص شیان او پښې خو هسې هم پرسېدلي او درانه و، سم نشوی تللی، موټرو کې اوږدو سفرونو به یې بېخي وضعیت خراب کړ، په دې ورځ هم ټوله ورځ موټر کې ګرځېدلی وم، پرسوب، دردونه او د عضلاتو شخوالی مې ډېر زیات و، خورا په سختۍ تر زیارته لاړم، چې کتل مو یوه ډنګر تک تور لوغړن سپینږیري منجاور یې د زیارت د وره په مخ کې جوړې کړې سپاچه ګۍ نه خپل لمځی ټولاوه، د تلو په حال کې و، زموږ د سلام د ځواب راکولو سره سم یې کړل: د زیارت کوئ؟

پلار مې ورته ووېل: هو دا زوی مې ناروغ دی.

سپینږیري کړل: ښا! ورننوځئ زر زر مو زیارت وکړئ، چې ناوخته ده.

پلار مې ورغبرګه کړه: موږ زیارت کې شپه کوو.

د سپینږیري منجاور چوغۍ سترګې وځلېدې، پلار ته مې یې په حیرانتیا سره وېل: لیونیان خو به نه یې، چې زیارت کې شپه کوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې کړل: نه ليونيان نه يو، يوه ملا رالېږلي يو، همداسې يې راته ويلي چې شپه به زيارت کې کوئ.

منجاور وېل: دا ځايونه درانه دي، شپه نشئ پکې کولای وېرېږئ، صرف ورننوځئ زيارت وکړئ، نور ولاړ شئ، که شناخته څوک مو نه وي، کوم مسجد کې شپه وکړئ.

پلار مې ورته کړل: دومره زحمت مو تېر کړی ان له وردګو راغلي يو، شپه پکې کوو.

سپينږيري کړل: ما خو درته ووېل، چې دا ځای دروند دی، شپه څوک نشئ پکې کولی، نور مو خوښه.

پلار مې بيا هم په خپله خبره ټينګار وکړ، منجاور ته يې ويل: دا لمڅی (فرش) مه ټوله وه، د شپې به موږ پرې څملو.

خير دې يوسي. لمڅی يې پرېښود، له پاڅېدو سره يې وېل، زما کور لرې دی، کنه ډوډۍ به مې درته رالېږلې وه.

د مننې په کولو سره مو رخصت کړو، که څه هم موږ فکر نه و کړی، چې زيارت به په داسې وچو غرونو او غونډيو کې وي، چې هلته به نه کوم کور درک لري، نه دوکان، له دې کبله مو هېڅ خوراکي څه نه و راسره وړي، عيني حال کې همدا شپېه وړي هم و.

د منجاور له رخصتولو وروسته د زيارت چار دېوالي ته ورننوتلو، نسبتاً يوه لويه کوټه وه، د دېوالونو پېړۍ والي او بارانونو تري وړو خاورو له وجې د پسخو، کنډو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنډو کېده يې، د ډېرې زمانې پرې تېرېدو شاهدي ورکوله، په منځ کې يې له عادي قبرونو سره په زيات توپير لوی او د کوټې له غولي کم او زيات د ۸۰ سانتي مترو په لوړوالي جګ قبر و، په کوز او بر سر يې ګډې ګډې لسګونه شناختي ولاړې وې، بې شمېره لوی واړه، رنګا رنګ زاړه او نوي بيراغونه پرې رپېدل، د قبر له پاسه مات بنګړي، مالګي، شمعونه او زرورک پراته و، څلور طرفه اړخونه يې د سپينې خاورې (سپين خاوري) په وسيله خړوب شوي و، څنګه چې په خوا به کليوالو ښځو د خپلو کورونو د خاورينو کوټو ديوالونه پرې سپينول. د څنګونو د خړوبوالي او له پاسه پرې پرتو ماتو بنګړيو، زرورکو داسې ښکارېده، چې ډېرې زړه ماتې، دردمنې او ارمانجنې ښځې هم ورته راځي، خپلو هيلو ته د رسېدو په پار پلونه پکې غوړه وي او دعاګانې کوي.

د منجاور لمځی مو د قبر دې يوه څنګ ته هوار کړ، که څه هم په دې څنګ کې د قبر له داخله يو لوی سوری هم راخلاص و. داسې معلوميده چې دغه سوری منجاور يا زيارت کوونکو قصداً جوړ کړی و، طبعاً کومه عقيده وي جنبه به يې لرله، د قبر بل طرف ته داسې پراخه او هوار ځای نه و، ترڅو هلته مو لمځی پکې غوړولی وی، مجبور شوو چې همدا د قبر له داخل نه د راوتلي تور سوري مخکې يې وغوړه و، له پاسه مو څادرونه پرې واچول، د مابښام لمانځونه مو وکړل، کرار کرار شپه پخېده لکه مجسمې پټه خوله توره تياره کې بوخ، بوخ ناست و، څنګه مې چې وړاندې ووېل ښه په خوند وړې هم و، چون ان د ورځې په لسو بجو مو جلال اباد کې چای څښلی و.

ښه و اوړی و يخني نه وه، اما نسبتاً تېز شمال چلېده، د زيارت او له زيارت نه بهر د هدېرې د نورو قبرونو د بيراغونو تړپهار لګېده. منتظر دې ته و، چې د ماخوستن

(c) ketabton.com: The Digital Library

آذانونه وشي، زر لمانځونه وکړو، ولې چې د ماسښين اودسونه مو ساتلي و، که ضايع شوي وی، دلته بيا د اودس کولو اوبه نه وی. خو ځنګه چې د انتظار شېبې تل ډېرې اوږدې شي، په موږ هم هېڅ وخت نه تېرېده، بل طرف دا وخت د بيراغونو پرکهار هم ډېر زيات و، د اذان غږ مو اخير هم وانه وريده، خو له ساعت نه پوه شو، چې د ماخوستن د لمانځه وخت داخل دی، جګ شو، لمنځونه مو وکړل، ايت کُرسي او نوري کومې کلمې يا اذکار مو چې زده و، په ځان مو چوپ کړل، زه له قبر نه وېرېدم، خاصتاً د قبر له داخل نه د راوتلي سوري څخه، دا و چې د قبر خواته مې پلار ځملاست، زه يې دې بلې خواته پرېوتم، خپلې، خپلې ځپلې مو تر سرونو لاندې کړې، ځادرونه مو راباندې کش کړل، ځومره چې وخت وتلو، زما په زړه وېره ننوتله، خوب نه راتلو، پلار به مې خدايزده ويده و، کنه؟ خو چې ورته ځير به شوم، سترګې به يې پټې نيولې وې، کله به يې سر هم په ځادر کې پټ کړ، ما هم هڅه کوله چې ويده شم، خو له وېرې خوب نه راتلو، چې سترګې به مې پټې کړې، فکر به مې کاوه، چې ټولې بلاوې زما په لور راروانې دي، يا مې له پښو او سر سره ناستې دي، اخير مې هېڅ له ډاره سترګې نشوای پټولای، همداسې لوڅې سترګې پروت وم.

يو وخت چې شاوخوا لس بجې وې، زښته زيات تور کارغان (زاغان) راغلل، کغ او پوغ يې کېښود، په هديره يې دوري وهلې، کله به په دسته جمعې بڼه دومره راټيټ شول، هغه د فضاء کمه رڼا به يې هم رابنده کړه، ته وا د زيارت په چار ديوالي چت کېښودل شو. په پلار مې غږ وکړ: په دې توره شپه کې دا کارغان څه کوي؟

ممکن ده ته به يې هم په زړه کې تشويش يا څه ويره پيدا کړې وه، خو ماته يې وېل: دا سيمې ګرمې دي کارغان د ورځې نشي ګرځېدای، د شپې راوځي، پېښور او پنجاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې به هم ډېرې مرغان د شپې لخوا سپل سپل ګرځېدل، په یوه سیمه کې به راټول شول، کغ او پوغ به یې واچاوه.

څه مې ونه وېل، مګر په خبره مې یې قناعت هم ونشو، زړه کې راتېرده: چې د شپې ګرځېده یې صحیح، اما په موږ یا دې زیارت ولې دوري وهي؟ ولې یو، یو ځل داسې یو ناڅاپه ټول راتیټ شي، چې سم تپ تور راجوړ کړي؟

کارغانو څو دقیقې د زیارت په سر دوري ووهلې، ښه وکښېدل، ټېټ او هسک شول، له څو شېبو وروسته کرار کرار کمېدل، بالاخره ببخې یې غږ ورک شو.

د کارغانو له تلو یو ساعت وروسته، په داسې حال کې چې دواړه څنګ په څنګ پراته و، پلار به مې که ویده هم نه و، سترګې به یې پټې کړې وې، مګر ما لا هم له وېرې سترګې نشوای پټولی، همدا و چې ناڅاپه مې د زیارت د څلور دیوالې د پسخو په سر د اور لمبې تر سترګو شوې.

زر مې په پلار غږ وکړ: نانکه! نانکه! ویښ یې؟ دېوالونو اور واخیست.

پلار مې ترڅو ورته متوجه کېده، لمبې ورکې شوې، ده چې څه ونه لیدل، ماته یې ویل: مه وېرېږه اور نشته، وهم دې کړی، یا به له کومې خوا د موټر د چیراغونو رڼا ورته برابره شوې وي، تاته داسې ښکاره شوې، لکه دېوالونو چې اور اخیستی وي، که ربښتیا اور وی، ما به هم لیدلی و، وېرېږه مه ارام ویده شه هېڅ خبره نشته.

خو دا چې ما لمبې ښې سمې ولیدې، هېڅ شک مې نه پکې لاره، د نانک په خبرو مې ذره تسکین نه کېده، وېره مې لحظه په لحظه زیاتېده. مګر دا چې زړه مې لږ درزېده، که ډېر، هېڅ چاره نه وه، څه مې کړي وی؟ صرف نانک پورې مې ځان ښه وچسپاوه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې پېښې وروسته د نانک په کسو کې هم تر ډېره ستوري ځلېدل، لوڅې سترګې پروت و. څه وخت پس چې ورته متوجه شوم خدایزده ویښ به و که ویده؟ خو بیا یې سترګې پټې وې، لږ ځند وروسته یې سر هم په ځادر کې پټ کړ، شېبه په شېبه به ځکه ورته متوجه کېدم، کله به یې چې سترګې لوڅې وې، څه زیات زړه به مې پرې تکیه و، دده د سترګو او سر په پټولو سره به زما ویره لا زیاتېده.

نور خو وخت نه رامعلومېده، په لاس مې له هغه پخوانیو ایراني کاسیو ساعتونو یو ساعت و، د هرې ګړۍ په پوره کېده سره به یې په تیټ غږ یو چنګ آواز کاوه، په همدې مې وخت معلومه ؤ، ان د دولسو بجو زنګ مې یې هم واورېده. نه پوهېږم څو دقیقې به تري تېرې شوې وې، چې د پښو طرف ته مو د کوټې په کونج کې ډېر ستر اور ولګېده، فوراً مې په پلار منګولې خبرې کړې: نانکه! نانکه! کوټې اور واخیست!

زر یې ځادر له سره لرې کړ، د اور په لیدو یې لمړۍ پښې راټولې کړې، بیا پسې راکیناست، اور دا ځل د دیوال په سر غوندې د سترګو رپ کې ورک نشو، څو شېبې یې دوام وکړ، خو ښه و، دې خوا رانغی، لکه تناره کې یوازې همغه کونج کې یې لمبې تاو راتاو شوې، له څو لحظې تاوېدو وروسته د فضاء په لور پورته شوې، زما خو هسې هم مخکې له مخکې وضعیت خراب و، خو دې پېښې مې پلار هم سم ووېراوه، ورته وېل مې: ځه له دې ځای نه وځو.

مګر ده سره له دې چې د زړه د ذربان آواز یې ما محسوسه و، خو بیا هم ماته یې ویل: مه وېرېږه، دا ډېوې دي، د خدای ج د ولیانو او شهیدانو په قبرونو ګرځي، مور ته ضرر نه رسوي، څوک به مو وولي، په دې نیمه شپه او دې نابلدۍ کې چېرې ځي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب مي نه لاره، څه مي ونه وېل، کنه نور مي دلته هم شېبه طاقت نه کېده.

د معمول خلاف په نيمه شپه د کارغانو راتلو او زمور په سر دوري وهلو، دغه راز ناڅاپه اور لګېدني څخه له وېرېدو سربېره، د قبر له داخله د راپرانستي تور سوري په خولي کي مي د مړي وحشناکي اسکليټي منګولي تر سترګو، سترګو کېدې، ته وا زړه يي بوټ رانه ويست. خو لا هم ناست و، نه پوهېرم له يوي بجي به څو دقيقي تېري وي، چي پلار مي بيا ويل: څمله نور ان شاءالله څه نشته، دی خپله هم پرېواته، خو له بدمرغه لا مو دېدې په ځمکه سمي نه وي لګېدلي، چي ور (دروازه) وټکېده، دواړه په ټوله وارخطايي سره واپس راکښاستو، ټول بدن مي يو قسم بي حسه شو، ان خوله کي مي ژبه درنه شوه، ده راته وېل: ور وټکېده؟

د سره په اشاره مي کړل: هو!

نور يي څه ونه وېل، دواړه چوپ ناست و، دوي سترګي مو په وره کي وي، چي اوس به څه بلا رانانوځي؟ ځکه چي ور هم د لرګي له دوو زړو او نازکو تختو جوړ و، د ځينځير په ځای يو نری سيم پکي ټرل شوی و، د رابندېدو په مهال نومورې سيم د وره څنګ ته په ديوال کي ټکوهل شوي مېخ بسته کېده؛ يعني هسي معمولي جټکه چي ورکړل شوي وای، هم ور ماتېده، هم سيم شکېده.

خو څه مو کړي وای؟ د تېښتي لار نه وه، توره تاريکي کي خف او چوپ سترګي په وره کي څک، څک ناست و، څو شېبي لا نه وي تېري، چي بيا وټکېده، په دي سره، زما له حاله خو هسي هم يو خدای ج خبر و، د غږ له بدلېدو يي ښکارېده، چي پلار مي هم ډېر زيات ووېرېده، خو چاره نه وه، لا هم همغه شان خف او چوپ د وره راغوځولو او هيټناکو بلاګانو د رانانوتلو په ډېر سخت وهم او ډار کي د قبر څنګ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو په بل پوري جوخت ناست و، شاوخوا لس دقیقې تېرې شوې، هېڅ شی راننه نه وتل، نه یې وره ته جټکه ورکړه، خو زمور په زړونو وېره ننوتلې وه، ټیکه مو نه کېده، په درنه او لړزانده ژبه مې پلار ته وېل: له دې ځای نه ځو، پاتې شپه به چېرته غره کې تېره کړو!

څنګه چې په ده کې هم نور ماته د تسلي راکولو او دلته د وخت تېرولو توان نه و پاتې، وېل یې: پښو کړه څپلۍ دې!

څپلۍ مو پښو کړې، څادر مو منګولو کې راسره راواخیستل، پلار مې تر مخ، زه پسې شوم، لمړی یې د وره له پاسنۍ لوې چولې بهر یوه خوا بلخوا وکتل، څه یې ونه لیدل، بیا یې په دېوال کې له ټکېدلې مېخ نه د وره بند شوی سیم راخلاص کړ، ورو ورو یې ور راواز کړ، تر نیم کښ وره یې بیرون (بهر) وځاره، په څه یې چې سترګې ونه لګېدې، ور یې پوره راخلاص کړ، ماته یې کړل: تېز راځه!

په دې سره که څه هم له دې مخکې به مې د پښو له درده لږ دراز قدم نه شوی اخیستلی، ان زیاتره وخت به په ټککو ګرځېدم، مګر دلته یوخوا زیارت کې راباندې د تېر شوي وهم زور و، بلخوا عیني د تېښتې حال کې مو هم داسې انګیرله، لکه ډلې ډلې پېریان، شیشکې او قسما قسم بلاګانې چې راپسې وي.

همدا و چې ټول بدن مې بې حسه و، نه یې په درد پوهېدم، نه یې په پرسوب، ښکته د هدیرې په منځ کې مې داسې منډه اخیستې وه، که په لږ مبالغې سره یې ووایم، باور وکړئ له بسته، بسته قبرونو مې توپ واهه، ډېر زیات ښکته راوتښوو، یو خوا شپه بل نابلدې وه، دا نه رامعلومېده چې کوم خوا لاړ شو؟ آبادۍ ته به زر ووځو، همدا لامل و چې تر زښته ډېرو منډو وروسته هم کومې ابادۍ ته ونه رسېدو، کنې طبعاً تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

هدیره چاپېرو غونډیو نه به د کومې یوې شاته نژدې هم کلي او ابادۍ موجود و، ولې چې دې هدیرې ته خو مړي له جلال اباده نه و راوړل شوي، خو مور مخامخ ښکته د خوږ غاړه نیولې وه، تر څو کیلو مترہ منډو او مزلو وروسته په داسې حال کې چې نور مو نفس بېخي ولاړ و، د یو کمر ځنګ ته ودرېدو، دمه مو وکړه، که څه هم ناآشنا غرنۍ سیمه او خوږونه و، لا مو هم زړونو کې پوره وېره وه، خو نسبت زیارت ته مو څه ناڅه د امن احساس وکړو، هغه شان مو ځان د شیشکو او بلاګانو په منځ کې ایسار نه ګانه.

پلار مې د پښو د درد پوښتنه وکړه، ماوېل:

ښې دي هېڅ درد نه کوي، خدایزده ولې؟

زما مخکنې حالت ته په پام، چې ډېر په زحمت او تکلف کرار، کرار به ګرځېدم.

پلار مې راغبرګه کړه: ځه شکر چې ښې دي، لکه چې زیارت کې دې نیمې شپې تېرولو مو هم فایده ورته وکړه.

ما غږ ونه کړ، بیا یې وېل: ښکته ددې خوږ په غاړه که هر څومره ولاړ شو، فکر نکړم کوم کلی اوسي، راځه تر دې خوږ به پورې وځو، له هغه غونډۍ هاخوا ممکن آبادۍ، کلي کورونه وي، مسجد کې به یې شپه تېره کړو.

خوږ ته چې ورښکته شو، ډېر ژور و، ځنګونه یې سیلاب وهلي و، پانې پانې ولاړ و، زښته زیات ښکته پورته پکې وګرځېدو، هاخوا ته تري ختلو ځای نه و، بالاخره ډېر کوز یو ځای پانې راړنګ و، پلار مې وختلو، ماته یې لاس راکړ، ورکش یې کړم، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره سختی له خوړه واوښتو، د غونډۍ سر ته چې ورپورته شو، لاندې شنه باغونه او پټې د شپې له وجې تور ښکارېدل، یو لاسي چراغ پکې ګرځېده.

لنډ چې ورغلو چراغ واله بزګر و، اوبه یې لګولې وې، زمونږ په لیدو رانه ووېرېده، وارخطا یې کړل: څوک یې؟

پلار مې ورغبرګه کړه: مسافر یو، یو مسجد راوښیه، چې شپه پکې تېره کړو!

د بزګر زړه ته ونه لوېده، وېل یې: په دې وخت کې مسافر څه کوي؟

پلار مې د قناعت ورکولو په پار واقعیت ورته ووېل: زوی مې ناروغ دی، غوښتل مو پاس له هغه غونډۍ هاخوا شپولي بابا زیارت کې شپه وکړو، تر اوسه پکې و، خو له بده مرغه څو ځل ډېر سخت پکې ووېرېدو، نور مو ټیکه ونشوه، تري راووتلو.

په دې سره د بزګر له روېه او خبرو ښکارېده، چې څه ناڅه قناعت یې وشو، وروستۍ پوښتنه یې دا وه چې: د کوم ځای یاست؟ پلار مې ورته کړل: د وردګو یو!

ممکن یو څه به مو له لهجې هم پوهېدلی وي، په دې سره یې پوره ومنله، تندی یې وغورېده، داسې ښکارېده لکه زمونږ په حال او له زیارت نه په تېښته چې څه موسکی هم شي.

د مسجد د ادرس راکولو په پار یې کړل: داسې وړاندې ورشئ، له سرک او یولې پورې وځئ، د کلي سر کې مسجد دی.

د مننې په کولو سره تري راروان شو، څه چې راغلو، ښتیا سرک او تر څنګ یې یوله مخې ته راغله، د یولې په ژۍ وني او ځنګل و، هاخوا څه نه ښکارېدل، پُل مو راپیدا کړ، له یولې نه د پورېوتو سره سم مو په کورونو سترګې ولګېدې، د بزګر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبري اړوند همدې لمړي سر کې مو يو دری ديوالي زوړ جومات وموند، د محراب طرف او دواړو څنګونو دېوالونه يې د خوړ له شنو ګردو ګاټو او خټو ودان و، له پاسه يې د فوزي او آئين چادر چت پرې جوړ کړی و، شاتنی ديوال يې له سره نه لاره، د مسجدونو له پاره ځانګړی د جاينماز په ښه جوړ شوی پلاستکي فرش پکې هوار و، موږ ډېر ستړي او بې خوبه و، محراب ته نژدې د پلاستکي فرشونو له پاسه غوړېدلي دوه جنډيي جاينمازونه مو راټول کړل، د بالښتونو په پار مو تر سرونو لاندې کړل، يو ساعت لا نه و تېر، چې جومات ته نژدې کوم بل دهکان څه کار شروع کړ، کله کله به يې ببلچه له کانې سره ټکر شوه، ډېر جګ او آزارونکی غږ يې کاوه، راويښ به يې کړو، خو بيا هم ښه و، لږ دمه مو جوړه شوه، سهار مې پلار غږ راباندې وکړ، وې ويل: لمونځ وکړه.

چې ځان مې وخوځاوه، ته وا له طيارې رالويدلی يم، ټول بدن مې تيکه تيکه، ځب ځب و، د چا خبره نه لاس راټولېده، نه پښه، لکه مړی شخ پخ، جام پاتې وم، بالاخره د نانک په همکارۍ ډېر تکلف او زګړويو جګ شوم، د پښو خو هسې هم خونده نه وه، دلته نو بېخي قدم نه پرې اخيستل کېده.

اصلاً له هغه ورځې چې ناروغ شوی وم، منډه مې نه وه کړې، نه مې کولای شوی، نه مې کوم فزيکي کار کړی و.

همدا و چې وجود مې ډېر نازک شوی و، دا لکه کوم بااستراحته سړی چې يوه ورځ ورزشي کلف ته ولاړ شي، ښې ډېرې منډې وکړي، وزنونه پورته کړي، ملاقونه ووهي او بيا کور ته راشي، له دمې جوړولو وروسته يې بدن ټوک ټوک وي، له درده په اړخ نشي اوښتی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خو بیا هسې له مخکې هم وجود جوړ نه و، د لندو خټو خو بېخې لږ اوبه دارو وې، دلته نو زه څه ان نانک هم بربښ بربښ و، له ځان دردی یې شکایت کاوه.

خلاصه په ډېر تکلف او زحمت مې اودس او لمونځ وکړ، جومات ته یې غږ راتلو، دا وخت له یولې هاخوا په سرک یو نیم موټر هم تېرېده، د لمانځه له دعا کولو وروسته وروتلو، لږ ځنډ پس یوه کرولا راغله، پکې راسپاره شو، شاوخوا نهه بجې یې د جلال اباد ښار کې ښکته کړو، له موټر نه د ښکته کېدو په مهال مې هم پښو بېخې کار نه کاوه، سمې شلې وې؛ نانک تر لاس ونیوم، یو څه چې ولاړو، وینه پکې وګرځېده، لږ ښې شوې، له پرون لسو بجو راهسې مو څه نه و خوړلي، سخت وږې و، یوه هوټل ته ورغلو، له چایو سره مو چپلي کباب راوغوښت، مرچک یې زیات و، سترګې مې یې له اوښکو راډکې کړې، خو وږی وم، تږې په شاه نشوم، ځان مې موړ کړ، د دسترخوان له دعا وروسته، نانک نسوار واچول، له هوټل نه راووتلو، د کابل اډې ته راغلو، ماسښین شاوخوا درې نیمې بجې کابل کې موټر ښکته کړو، ماخوستن وردګو ته راورسېدو، په ټول کې زیارت ته د تللو او دومره تکلیفونو، تاوانونو نتیجه دا شوه، چې صحت خو مې بلکل ورسره ونه منده، برعکس د خپل پخواني تکلف او ناروغۍ سربېره مې له زیارت نه د تېښتې او منډو له عمله راته پیدا شوې اضافي ځان دردی، د عضلاتو شخ والی او د بدن بربښونو څو اونۍ دوام وکړ، ښه پوره یې وکړوم، ان میاشت وروسته ایله خپل پخواني حالت ته راوګرځېدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنیات ډاکتران

د شینوارو شپولي بابا زیارت ته تر تلو څه وخت وروسته مو یو سپینږیري ګاوندي چې مورِ به هم د اولادونو په خوله یې (کمکی لالا) باله، مور ته مې یې ویلي و: لوګر کې یو ملا دی، ډاکتران پیریان یې تابع دي، د هر نوعه ناروغۍ درمله کولای شي، کوم ناروغ چې په دم، څابنت او تعویذ نه رغیږي، د هغه عملیات (جراحي) کوي، زه پرون ورغلی وم، زما پښې یې هم عملیات کړي، ډېره فایده مې ورسره کړې، نن دومره نه خوږیږي، ځنګه به چې مخکې خوږیدې؛ ملا وېل تر یوې هفتې به بېخي ښه شي، نو تاسو هم حتماً یو ځل نعیم جان ورولئ.

دا چې کمکی لالا مې په مور ډېر ګران و، چون ټول ماشومتوب یې دده له لورانو سره یو ځای په لوبو تېر شوی و او یو ځای ورسره را رالویه شوې وه، پس کمکي لالا هم د خپلو لونو سره برابره مینه ورکړې وه. همدا و چې مور ته مې د لوګري ملا او د پیریانو په وسیله عملیات، د کمکي لالا د خولې خبره نه، بلکې د کاڼي کړښه وه، خورا زیات یقین یې ورته وشوو.

لنډه دا چې دوې ورځې وروسته مې یې زه او پلار پرې ورشارت کړو، هسې په کابل او چاراسیا ورتاو شو، د لوګر مرکز پل علم کې مو د ملا پوښتنه وکړه، ډېرې خلکو نه پېژنده؛ وروسته ښه شو یو سړي یې ادرس راکړ، پسې ورغلو کور مو یې راپیدا کړ، د کلي له نورو کورونو ډېخوا جدا کلا یې وه، کوچنۍ شنه ائیني دروازه مو یې ورټک ټک کړه، شاوخوا یو ۲۵ کلن سرتور سړی ځوان راووت، کونډۍ ګیره یې وه، وېښته یې شاته اړولي و، له سلام علیک او سترې مشي وروسته مې پلار ورته وېل: ملا صاحب ته راغلي یو، دا زوی مې مریض دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان د لاس په اشاري د کور داخل ته په وربللو سره کړل:

- مهرباني!

دی مو تر مخ، موږ پسي شو، یوه نسبتاً وړوکي اطاق ته یي ننه ایستلو، په رنګارنګ طبیعي او مصنوعي ګلانو، منظرو یي ډبر ښکلی او تزئین کړی و، د کړکیو له پاسه په ډبرو ښایسته او نفیسو قفسونو کي دوي کنریاني هم راځوړندي وي، یو نیم خاندن به یي کاوه، ځوان له اطاقه ووت، څو شیبي پس پرته له موږ نه د چای ځښلو د پوښتنې یي یو چاییر چای او یوه ښه لویه تازه له تناره نه رایستل شوي توده ډوډۍ هم راوړه، له چای خوړلو وروسته موږ په دي طمعه و، چي اوس به ملا صاحب راځي، په وره کي مو یي اوږده ګیره او لویه پګړۍ تر سترګو سترګو کښده؛ مګر زموږ د طمع خلاف، یو وخت مو چي ولیدل، همدا ځوان هلک خپله راته ملا شو، هاخوا د کوټي په کونج کي ایښي کوچني میز له سره یي څو داني سپیني کاغذي پاڼي، قلم او تؤري ته ورته یوه لویه اوږده چاړه، دغه راز یوه ګرده ذربین شیشه یي هم راواخیسته، موږ ته مخامخ کښناست، کاغذونه، قلم، چاړه او ذربین شیشه یي تر مخ په غولي کښودل، بیا یي زما پلار ته سترګي ونیولي:

- د زوی مو څه ناروغي ده؟

پلار مي ټوله کیسه ورته وکړه، چي ګویا دوه کاله له مخه یي لمړی جنسي غړي وپرسېدل، بیا یي کرار کرار اول چپه او د څه وخت له تېرېدو وروسته یي ښی پښه هم وپرسېده، سره ددي چي ډېري دواوي مو پري وکړي، خو ښه نشو، اوس ستا ادرس چا راکړ.

ملا کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- غم مه کوه، صحیح ځای ته ایله اوس رابرابر شوئ. بیا یې ماته سترګې راواړولې ویل یې:

رانژدې شه، په ناستو وروښوېدم، له توشکې غولې ته ورښکته شوم، لمړی یې د یوې سپینې لویې کاغذې پانې په منځنۍ نقطه د قلم کونه راته ولګوله کړل یې:

تر هغو چې ما نه دي درته ویلي، په دواړو سترګو او ټوله توجه به د پانې په منځ دغه یوې نقطې ځای ته متوجه اوسې، نه به بلخوا ګوري، نه به سترګې رپوې، هر وخت دې چې تور خال پرې ولیده، بیا ماته ووایه، د ملا د حکم سره سم، په ټوله ځیرتیا د سپینې پانې همغه یوې نقطې ته متوجه وم، تر ډېره مې څه نه پرې لیدل، اخیر مې سترګې شخې پاتې شوې، په هغه معینه نقطه کې به مې کله یو تور خال تر سترګو شو، کله دوه دری، چې سترګې به مې ورته کش کړې، واپس به ورک شول، لحظه وروسته به مې بیا داسې احساس کاوه، لکه خال چې وې، عیني حال مې له ملا سره شریک کړ، چې ګویا کله مې یو یا هم دوه دری تور خالونه تر سترګو شي، خو چې سم ورته ځیر شم، واپس ورک شي.

ملا په خوشامندو او مکارې خندا سره کړل:

- بس، بس غم مه کوه، کار وشو، په سپینه پانه د خال درمعلومېده، مانا چې ډاکترانو سترا ناروغي تشخیص کړه او پوره علاج یې کولای شي.

د دې خبرې سره جګ شو، له کړکۍ یې د کور حویلی ته ورغږ کړل، څو شېبې نه وې تېرې، چې یوه بدرنګوکې تقریباً نهه، لس کلنه ډنګره نجلۍ د سلام په اچولو سره اطاق ته راننوتله، زما او د ملا تر څنګ کاغذونو ته مخامخ کېناسته، ملا چاړه د کاغذونو له څنګه ورپورته کړه، دمونه یې پرې شروع کړل، زر زر په پوزو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوندو کې پسنېده، له اوږده دم وروسته يې په نجلۍ ورچوپ کړل، نجلۍ په غولي بوڅه راواوښته، چپه شوه، سترګې لاسونه او پښې يې ټول سره کاږه واږه شول، ملا د کړې وړې پرتې نجلۍ له پاسه چاړه د ګوزار پرې کولو په موډ کې ونيوله، په قهرجن او جګ آواز يې ورته کړل:

- په دې ناروغ څه شوي؟

نجلۍ په نارينه ډبل او وېرېدلي غږ د يوې ناآشنا ناروغۍ نوم واخيست، تر ډېره مې ياد و، په غالب ګومان فکر کوم (ټيټاټوټک) يې ووېل، که مې اشتبا هم کړې وي، په ډېر کم توپير سره، د نجلۍ له دې خبرې وروسته يې چاړه نوره هم د ګوزار پرې کولو په ډول ورته جګه کړه، همغه غوسه ناک انداز کې يې ورته کړل:

- علاج به يې څنګه شي؟

نجلۍ بيا هم په نارينه درانه غږ کړل: علاج يې کېږي، خو عمليات ته اړتيا ده.

ملا ورته کړل:

- څومره مصارف پرې راځي؟

نجلۍ وېل:

- (۱۲۰۰۰) دولس زره افغانۍ!

ملا کړل: ښا سمده! بيا يې په چاړه دمونه شروع کړل، له اوږده دم پس يې چاړه د پرتې نجلۍ په بدن له سره تر پښو کاږله راکاږله، چوف، چوف يې پرې وېل، له څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل چوف، چوف وروسته د نجلۍ کارې لاسونه، پښې او سترګې کرار کرار سم شول، راکښناسته.

ملا مې پلار ته سترګې ور واړولې:

- د ډاکترانو خبرې دې واورېدلې؟ چې وېل يې جوړېږي، خو مريض بايد عمليات شي، مګر (۱۲۰۰۰) زره افغانۍ مصارف پرې راځي.

پلار مې ورغبرګه کړه:

- که خدای ج يې ښه کړي، دولس نه، شل زره به ورکړم، په دې هلک ما ډېرې پيسې مصرف کړې، دولس زره خو دومره نه دي؛ مګر کله چې جوړ شو بيا پيسې ورکوم!

ملا وېل:

- نه، پيسې لمړۍ غواړي، کومه دوا يا وسايل چې د ناروغ د عمليات په مهال پکاريږي، هغه پرې اخلي!

پلار مې ورته کړل:

- فعلاً خو له ما سره دومره پيسې نشته، چې وريې کړم، واپس کور ته د تلو له خرڅ او کرايو مو ايله (۱۰۰۰) زر افغانۍ راسره اضافه شي، دا که اخلي؟ ورکوم يې او نورې يې څنګه مې چې مخکې ووېل، که هلک ښه شو، په همغه ورځ دولس نه، شل زره افغانۍ ورته راوړم، که کابل يا د لوګر مرکز پل علم کې ضمانت غواړي؟ ضامين هم ورکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا بیا هم تر ډېره په خپله خبره کلک و، د پیسو په مخکې له مخکې اخیستو یې تینګار کاوه، ولې چې پوه شو، ربښتیا پیسې نشته ورسره، یا یې نه ورکوي، هغه (۱۰۰۰) افغانۍ یې هم غنمت وګڼلې، همغه په چک کې د ګلي د فالبین ملا خبره یې وکړه، وېل یې:

- دا چې تاسو له لرې ځای نه راغلي یئ، بلخوا وردګ ډېر ښه خلک دي، خیر کومې پیسې چې لرئ، هغه ورکړئ، نور به د دوو، دریو ورځو لپاره، د ډاکترانو لاس زه درنه ونیسم، مګر چې حتماً یې بیا راوړئ، کنې له جنیاتو خو په هېڅ ځای کې ورکېدلای نشئ، ډېر ستر تاوان به درواړوي.

پلار مې بیا هم خپله مخکنۍ خبره وکړه، ګویا که زوی مې ښه شو، هرو مرو به د دولس زرو په ځای شل زره افغانۍ ورته راوړم.

په دې خبره د دواړو له موافقت وروسته، ملا لمړی یو څانښت راته ولیکه، بیا یې د وړوکي میز له روق نه په سپینه جنډه کې تیار ګنډل شوی تعویذ راواخیست، د غاړې د بند په ځای یې لکه د متروکي (مچنُغزي) له کاسۍ دوې اوږدې، اوږدې تسمې پسې زنګېدې، ماته مخاطب شو، ویل یې: جګ شه د کمیس لمنې دې پورته کړه!

زړه مې لاړو، ماسکه کړل شیان (جنسي غړي) ګوري. زړه نازړه مې د پلار په مرسته لمنې پورته کړې، خو ښه و، د شیانو د کتلو کیسه نه وه، اوږدو تسمو واله تعویذ یې تر ملا راوتاړه؛ پلار ته مې یې د سترګو په ور اړولو سره زیاته کړه:

- دا تعویذ خلاص نکړئ، ډاکتران د همدې تعویذ په ذریعه د لارې مسیر درپسې تعقیبوي، راتلونکې شپې ته په نهو بجو درځي، د زوی پښې دې او دا پورته نور شیان یې عملیاته وي، خو دی باید هغه مهال په یو داسې ګوښې اطاق کې وي، چې نه بل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کس ورسره وي او نه د چراغ یا کوم بل څه روښنایي وي، ان ور یې هم باید بند اوسي. دغه ځایښت به مو مخکې له مخکې پاکو اوبو کې ورته حل کړی وي، کله چې بستري ته ولاړو وروځښئ، نور به ستوني ستغ آرام ویده شي.

پلار مې جیب ته لاس کړ، هغه ورته وېلې زر افغانۍ یې ورکړې، د خداپیامانۍ په کولو سره تري راروان شو.

دا چې یو خوا ورځ دلته تر نیمایي تېره وه، بلخوا تر وردګو ډېره لاره وه او موږ هم مکلف و، چې تر بېګا ځان خپل کور ته ورسوو، راتلونکې شپه د ډاکترانو له راتلو یا هم (۹) بجو مخکې د عملیات لپاره تیاری ولرو، دغه و چې د ټولې عجلې په کولو سره بیا هم مازیګر ناوخته ایله د کابل بښار کمپنۍ ته راورسېدو، کوم چې د وردګو د موټرو اډه پکې وه، یوه سراچه ډوله موټر مو پیدا کړ، دوه نفره سواري یې لرله، دری کسه کم و، د هغه یوه کس کرایه هم موږ په غاړه واخیسته، راروان شو، د شپې په شل کمې (۸) بجو یې د کور په دروازه کې ښکته کړو، مور مې چې په کیسه خبره شوه، زر زر یې ډوډۍ راتیاره کړه، څومره چې د عملیات وخت رانژدې کېدو، زما په زړه وېره ننوتله، د ډوډۍ خوړلو په سر مې پلار بار بار وېل: ډوډۍ دې زر زر وخوره، چې ناوخته ده، ما له همدې ځای نه کرار کرار چنګ او پنګ شروع کړ، چې اطاق کې تنها نه ځملم؛ مور او پلار به مې کله دلاسا کوم، کله به په قهر شول.

بالاخره په لندو سترګو یې اطاق ته روان کړم، ځنګه چې په لمړیو کې مې هم یادونه کړې، هغه وخت زموږ کور زلزلې ږنګ کړی و، مورني بابا مې په خپل کور کې یوه تاوخانه، یو دهلېز او یوه اشپز خانه راکړې و، په همغو کې اوسېدو، پخوانی زوړ کور و، اطاقونو یې د اوسنیو اطاقونو په شان لویې وروسی (کړکۍ) نه لرلې، په کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطاق کې چې زما عمليات کېده، مور به تاوخانه ورته وېل، ددې هم يوازې دوې کوچنۍ دبرچې (دريڅې) د اشپزخانې بام ته وتلې وې، زما د ورننيستلو په مهال مې پلار د تسلي راکولو په پار راته وېل:

- ډارېږه مه، زه د اشپزخانې په بام د تاوخانې د دربچې مخ کې درته ځملم.

لنډه دا چې تاوخانې ته ننوتلم، بستره کې له کښاستو سره سم مې مور په ګيلاس کې جوړ کړی ځښت راته ونيوه، په نه زړه مې نيم ګيلاس تري وڅښلو، مور مې د ټول ځښت د ځښلو ټينګار کاوه، ماوېل: نور نشم ځښلی. اخير يې پاتې ځښت هم راباندې وڅښلو، دوی چې له اطاق نه وتل، په ژړاغوني آواز مې ورته کړل: ور زه له دې خوا قلفک کوم، تاسو يې له شا مه راپسې قلفوئ!

وېل يې: سمه ده!

خو ټينګار يې وکړ، چې حتماً يې قلفک کړي، ځکه ملا ويلې و، چې ور بايد بند شي. څو مې ورته وېل چې سمه ده، مور مې بيا کړل: هو ربښتيا د تاوخانې د وره قلفک خراب دی، د دهليزه وره ته تنبه کېږده، په همدې سره دوی له تاوخانې ووتل، ځنګه چې زه هم له خپلې ناروغۍ ډېر تکليف او زړه تنګی وم، په ټوله غوښتنه مې دا هيله وه، چې ښه شم، بلخوا د مور او پلار په وړاندې مې که هر څو ناز کاوه، سترګې مې راسرې کړې، مګر عين حال کې بااحساسه وم، له ځان سره مې غفلت نه کاوه، نه مې هم تر لوګر پورې زحمتونه او مصارف ناچيز کول، همدا و سره له دې چې ډېر سخت وېرېدم، هر څه راته پېريان او ورسره د عمليات وسايل، چاړې او قچيګانې ښکارېدل، خو بيا هم ورجګ شوم، د دهليزه وره ته مې تنبه کېښوده، واپس راغلم، ځنګه چې ملا ويلې و، په بستره کې د بسم الله، ايات کرسي او نورو مسنونو دعاګانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ویلو سره ستوني ستغ پرېوتم. خوب له کومه شو؟ د ډاکترانو (پیریانو) د راتلو شېبې مې شمېرلې، ځومره چې وخت وتلو، وېره مې زیاتېده، په لاس باندې مې د تړلې ساعت د هر ساعت له پوره کېدە وروسته وتومات نرم زنګ نه پوهېدم، چې نهه بجې شوې، لس او یولس بجې شوې، که څه هم هسې به مې یو څه تر سترګو شول، یا به چت کې غچار شو، کله به مې د انسانانو غوندې ستماری تر غوږو شو. خو اصلاً دا ټول د وېرې له وجې خیالات او تصورات و، واقعیت کې هېڅ هم نه و، په همدې شان یوه، دوې او دری بجې شوې، نژدې و چې سهار شي، نور مې زړه ومنله چې دا هر څه د پیسو لپاره د ملا چل او دروغ و، نه ډاکتران شته، نه عملیات، بې غمه ویده شوم، سهار مې چې مور او پلار راجګ شوې، طبعاً د کور د غږو تلوسه کېږي، خاصتاً د مور او پلار. دغه و چې له لمانځه مخکې یې ماته منډه راخیستې، هر ځومره یې چې ور او د دربچو شیشې راټکولې، زه په هېڅ هم نه یم خبر شوی، چون ټوله شپه مې په رنړو سترګو شبګیره تېره کړې وه، اوس به نو خود په ډولونو نه راویښېدم.

زما دې غږ په نه ورته کولو، نور هم وارخطا شوې، ګویا لکه چې تر عملیات لاندې مړ شوی، د بابا دوی په کور مې یې چیغه ګډه کړې، هغوی هم د دهلیزه د بند وره مخې ته راټول شوې، بالاخره پرېکړه دا شوې چې د اشپزخانې بام ته وتلو د تاوخانې له وړکیو دربچو یو څوک رابنکته کړي، په شیشه یې چې د ماتولو په پار د سوټک وار وکړ، د کړس سره مې یې له وېرې پورته ټوپ کړل، راویښ شوم، کړنګار شو، د ماتې شوې شیشې ټوټې لاندې په تاخچه او د تاوخانې غولې ته راولوېدې، زر مې روجایې له مخ نه لرې کړه، چې کتل مې سپینه رڼا وه، د کورنۍ غږو مو په بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیشي دربچه کي مخونه رانیولي و، لکه تلویزون کي یي چي وینم، غږ مي پرې وکړ:

- څه شی دي؟

پلار مي وښل:

- ښه یي؟

- هو، ښه یم!

- مرګ ښه یم، ولي دي غږ نه کاوه؟

څه مي ونه وښل، جګ شوم، له وره نه مي تنبه لرې کړه، مور او پلار خویندي، ورونه، باباخیل مي زما په جوړ او روغ ژوندي لیدو ډېر خوشحاله شول، خو عیني حال کي د وره په نه خلاصولو او دوی باندي د تېر ځور له کبله لږ ترخه هم و، مور مي راتېته شوه، پایځي مي یي راپورته کړي، چي ویي لیدي پښي نه وي ښي شوي، نه هم د عملیات کوم زخم پرې ښکارېده، همغه د پخوا په څېر شني مني پرسېدلي وي؛ د ډاکترانو او عملیات په اړه یي رانه وپوښتل.

ماوښل: همدا اوس یو ساعت مخکي ویده شوم، ټوله شپه ویښ وم، هېڅ مي هم نه دي لیدلي، نه څوک راغلي.

په دي سره دوی هم ملا دروغجن او په دي ډول ټګماریو له خلکو نه پیسي شکونکی غل وباله، ښکنځلي یي پسي لښکر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته! له یادولو دې پاتې نه وې، اصلاً د کمکي لالا پښې یې هم نه وې عملیات کړې، درحالې کې چې نوموړی د دروغو سړی هم نه و، خو دا چې وېل یې: زما د پښو عملیات یې وکړ، تر ډېره یې درد ورسره آرام شو او زما مور ته یې هم زما د وروستلو ویلي و. حقیقت کې دده ډېر یقین ورته شوی و، له دې کبله یې د عملیات په شپه هم داسې محسوس کړي و، لکه په پښو یې چې مېړیان ګرځي، د خپلې قوي عقیدې له مخې یې، په پښو باندې همغه د مېړیانو ګرځېده د عملیات جریان ګڼلی و.

پس زما په اند د همدې خیالي عملیات له وجې یې د ناروغۍ په وړاندې روحیات او مرال لوړ شوي و، یو څو ورځې یې ځان څه ناڅه ښه احساساوه، کنه نور یې نه ډاکتران لیدلي و، نه یې په کومه بله نښه نیښانه پوه شوی و.

که څه هم د عملیات په شپه دغه په پښو باندې د حشراتو د ګرځېدو او پرله پسې د پښو په ښلا ښلو برخو کې د کاذب خاربښت احساس ما هم کاوه، مګر ما درک کوله، چې دا صرف زما د تلوسې او تشویشاتو زېږنده ده، حقیقت کې نه مېړیان شته، نه بل څه.

مانا زما په پرتله د کمکي لالا خوشبختي دا وه، چې ده همدا د تصوراتو او خوشبیناتو زېږنده محسوساتو ته د واقعیت په سترګه کتلې و او ځان ته یې قناعت پرې ورکړی و، له دې کبله یې څه روحي او فکري فایده تري حاصیله کړې وه، زما کلانکار او بې عقل، عقل دا شی نه منل، نو ځکه یې کومه فایده هم ونکړه، هسې مو پیسې مصرف شوې او دومره وېرې او تکلیفونه راباندې تېر شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ريګ کې خښېدل

يوه ورځ له سېوکې (سېوکه زمونږ چک ولسولۍ کې د يوې درې نوم دی) د دوستانو له جملې مو يو تکړه سپين ږيرې ميلمه راکره راغلی و، خدای ج دې وبښي، يو کال وړاندې وفات شو، چای يې څښلو مور ته مې يې کيسه کوله:

- يو وخت مې تورکستان کې انجه وهله (له ترکستان نه يې مطلب د افغانستان ځينې شمالي غرني ولايات و) په دښتو، غرونو کې به سرګردانه پسې ګرځېدو، يوه ورځ چې د اوړي موسم و، د ټکنده غرمې په مهال يو لوی خوږ کې راروان وم، چې يو ځای مې د شنه شګلن ريګ منځ کې، د انسان په يو بې تنې سر سترګې ولګېدې، ځای په ځای ودرېدم، ذهن کې راتېره شوه: حتماً چا وژلی، نوره تنه به يې خدايزده چېرې وي؟ سر يې تري رابېل کړی، دلته يې غوځولی، يا به ليوانو خوړلی وي.

يقيناً ډېر پرې خفه شوم، تر هغو چې ورنژدې کېدم، يا په شاه تري تللم، څنګ ته له لوړ غره غږ راباندې وشو، چې کتلې مې پاس د تورو تيرو په سخت کړنک کې يو توپک واله ځوان ناست و، ماته يې هم هلته د ورتلو په پار لاس وښوراوه.

زړه کې مې کړل: دا کس شايد همدې وژلی وي، چې واقعيت شي، زه هم ډېر زيات تري ووېرېدم، تر څو هسې نه ما هم ووژني، خو دا چې تېښته هم ممکنه نه وه، چون لاس کې يې توپک و، نو ځان مې غيرت کې ونيوه، ور روان شوم، له ورسېدو سره مې سلام ورواچاوه، سترې مشي مو وکړه، ځوان وخندل وېل يې:

- څنګه حيران بريان ورته ولاړ وی؟

ورغبرګه مې کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هسې ماوښل چې دا د انسان سر دلته څه کوي؟ چا به وژلی وي؟ که لېوانو به خوړلی وي؟

ځوان د يو ځل بيا خندا په کولو سره کړل: دا مې ورور دی مړ نه دی، يوازې سر يې ښکاري، نور مې ريګ کې خښ کړی، ځکه چې يوه ناروغي لري، پښې او د وجود ځيني نورې برخې يې پرسېږي، په دې ناروغۍ ډاکټران نه پوهېږي، يوازينۍ دوا يې همدا ده، چې لمړی يې ټول بدن د برق په تيلو غوړ شي او بيا د اوړي د سره لمر په وسيله ښه ګرم شوي شګلن ريګ کې د څو ساعتونو لپاره خښ کړل شي.

د مور په خبره مې د تعجب او حيرت ځادر خور شو، په ټوله توجه ورته غوږ غوږ وه.

ميلمه شيرنۍ خولې ته واچوه، چای يې پسې غوړپ کړ، د کيسې په دوام سره يې زياته کړه: زه نيم ساعت وروسته تری لاړم، بيا مې ونه ليده، چې هغه سړی به څنګه شوی وي؟ خو فکر کړم ښه شوی به وي، ولې چې د تورکستان خلک ډېر تجربه کار دي.

ددې خبرې په آورېده سره مې مور د کابل ډاکټرانو او هېواد په ګوټ ګوټ کې زيارتونو، ملايانو، حکيمانو... ته په کتو چې علاج کې مې عاجز شوي و، نو همدا د برق د تيلو او ګرم ريګ معامله يې زما خوارکي لپاره هم واجب وګڼله، د چک ولسوالۍ د بريښنا په فابريکه کې مو يو دوست دنده لرله، ورسره تماس کې شو، په بل سبا يې يو برابر بوتل د برق مخصوص تيل راولېږل، په ما پسې ورور مې همايون د رود (سيند) له منځ نه څو کراچۍ ښه پاک شګلن ريګ راوړه، د دهليزه په بام د ترپال له پاسه يې وغوړاوه، دوې، دری ورځې مې مور د لمر وړانګو ته واړاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راواړوه، ښه یې وچ کړ، دریېمه ورځ په دولسو بجو چې له مکتب نه راغلم، په بېړه بېړه یې ډوډۍ راباندې وخوړه، له ډوډۍ خوړلو وروسته یې زر زر یوازې له یو کوچني نکر پرته، نور کالي پاک رانه ویستل، ان د پښو له ګوتو تر مرۍ ټول بدن مې یې د برق په ټبلو ښه راولمباوه، نور نو د اسد د میاشتې په ټکنده غرمه کې د دهلیزه بام ته وختلو، نوموړی بام د نورو بامونو تر قات و، له کور نه د باندې چاته نه ښکارېده، لمړی د ریګ په منځ کې کښاستم، بیا په ګرمو سوځونکو شګو د سوځېدو له کبله په زګېرویو او د اخ الله، الله...نارو او فریاد په کولو سره کرار کرار شا په تخته پکې ځملاستم، د ریګ هره لویه او کوچنۍ شګه د سکروټو په شان سره وه، د انسان تاب ورته عاجز و، البته دا تنها زما لپاره نه، بلکې طبعاً د مور لپاره مې هم خورا سخته شېبه وه، چې په لوی لاس یې د خپل زړه ټوټه (اولاد) په داسې ګرمو سوځونګو ریګونو کې خښاوه، مګر دا چې ددې څو ساعته سختۍ تر شاه مې یې د دایمي نیکمرغۍ هیله لرله، پس نه یې زما د چیغو او فریادونو له وجې جګېدېو ته پرېښودم، نه یې د خپل زړه درد او مورني ترحم ته ترجیح ورکړه، د همایون په مرسته یې د ترپال له دواړو لورو نور سره تړاکه ریګ هم راباندې راواړه وو، ته وا په سره تنور کې یې غوپه کړم؛ له سر پرته نور مې یې ټول وجود پکې پټ کړ، خو خوشبختانه ډېر زر، صرف د څو لحظو په تېرېدو سره مې بدن پکې بې حسه شو، نور په دې نه پوهېدم، چې له سر پرته بدن هم لرم. البته نسبت تورکستاني ناروغ ته له ماسره دوی یوه ځواني وکړه، چې په سر مې یې لږ سیوری راجوړ کړ او تر ډېر عذر زاریو وروسته یې یو ځل یو ګیلاس تودې اوبه هم راکړې.

لنډه دا چې تر لمر لوېدە کابو ځلور، پنځه ساعته مې له همدې ګرم ریګ لاندې تېر کړل، مازیګر یې چې رېګونه رانه واړول تقریباً د آته سانتي په اندازه لوند خوشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ریګ مي له غاړې تر پښو په ټول بدن سرېښ و، د وجود اوبه مي يې جذب کړې وې، سم لکه نکریزې چې کله په لاسونو صحیح وچې نشي، سهار د لاسونو پوست ګونځي ګونځي وي، زما د بدن ټول جلد همغه شان ګونځي و، ان د پښو او شیانو اوبه يې هم جذب کړې وې، پرسوب يې کم شوی و، د نور بدن په څېر پوستکو يې ګونځي کړې وې، دغه د پرسوبونو کمېده ته تر یو څو ساعتونو خوشبین و، خو فکر کړم، په ریګ کې د بدن د اوبو د ضایعه کېدو له وجې مي فشار ټیټ و، لکه بې خوبه، یو قسم خسته او بې انرژۍ وم، د ناستي ولاړې په مهال مي سر څرخېده، عین حال کې مي هېڅ تنده نه ماتېده، تر ماخوستنه مي له شلو ګیلاسونو زیاتې اوبه او چای وڅښل، بدبختانه د بدن د اوبو له پوره کېدو، سره مي کرار کرار د پښو او شیانو پرسوب واپس خپل پخواني حال ته ورسېده، ټول تکلیفونه، خواریۍ مو په سیند لاهو شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچی ملا

نه پوهيږم پلار ته مي چا په غزني کي د کوچي ملا په نوم، د يو کس ډېر صفتونه کړي و، چې يوه له الهي حکمته ډکه ائينه لري، هر ډول ناروغ چې پکې وګوري، د خپلې ناروغۍ په اړه هر څه پکې ويني، يعني که چا کوډې پرې کړې وي، کوډې او کوډګر دواړه ويني، يا کومه طبيعي ناروغي وي هم ورمعلومېږي؛ نور يې دوا يا د کوډو خنثا کول، د همغه ملا کار دی.

طبعاً ډېرې نورې ګلوباغي به يې هم ورته شني کړې وي، ګويا پلاني ځای کي سرطان ناروغ ورسره بنه شو، پلاني ځای کي يې د لسو کالونو شل جګ کړ...

خلاصه د پلار مي يې سمه ورتلوسه کړې وه، همدا و چې پسې ور روان شو، د غزني له بنارې ډېر لرې، جغتو ولسوالۍ ته په غزېدلې لاره بلها وړاندې له خلکونه د پوښتنو په مرسته د سرک تر څنګ يو ډاګ کي مو يې کور وموندهِ. که څه هم کلا يې نوې جوړه کړې وه، خو کوچياني کار و، کړې وړې او هسکې، ټيټې پخسې يې وهلې وې، دروازه يې لا نه وه پکې اېښې، په ځای يې له بې شمېره رنګارنګ پيوندنو جوړه خيرنه ډبله پرده راپرته وه، د همدې پردې تر چوله مو يې کلا ته چيغې وروهلې، له سپيانو هم وېرېدو، بالاخره راخبر شول، يو تک تور خيرن له ما بدتره ډنګر او په يوه ډډې کوږ سپينږيرې راووت، له سترې مشي وروسته مي پلار زما د ناروغۍ ورته ووېل، د نوموړي ملا هم لمړی شرط او نذرانه توره چرګه وه، ځکه اوله خبره يې همدا وه، چې توره چرکه مو راوړې؟.

پلار مي ورغبرګه کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- نه، مور خو د توري چرګي له حسابه نه و خبر.

ملا وېل:

- دا زما نذر دی، له توري چرګي پرته چاته کار نه کوم.

پلار مي ورته کړل:

- مور له ډېر لرې ځای نه راغلي یو، اوس توره چرګه له څه نه کړو؟ د چرګي پیسې به درکړو، بیا یې خپله واخله، نذر یې کړه.

په دې سره سړی په پټه خوله قانع شو، کلا ته یې ننښتلو، وړاندې لویو کمیسونو واله کوچیاني ښځې او ماشومان د اطاقونو په ورو کې وتل او ننوتل، لکه د کلا په دروازه د کور د اطاقونو په ورو یې هم ډبلې خیرني پردې راپرتې وې، مور همدا د حویلۍ منځ کې د مرغنچې د بام له پاسه په یوه شکېدلي او د مالونو په متیازو زیه زیه ځل کېناستو، ملا لمړی پوښتنې وکړې:

- کور ته نژدې یا کلي کې مو وني شته؟ یوله شته؟ سیند شته...؟

پلار مي ورته کړل:

- هو! وني، یوله، سیند ټول شته.

په دې سره ملا د واسکټ د چپ بغل جیب ته لاس کړ، لکه د عینکو، یوه وړکۍ ګرده ذربین شیشه یې راویستله، اول یې خپله پکې وکتل، وېل یې:

هووو! هغه دی آئینه کې ښکاري، ستاسو د کلي منځ کې چې کومه یوله تېره ده، ستا زوی پکې لامبي، له ده وړاندې سپی په اوبو کې ګډ دی، مرداري اوبه یې ستا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی راځي، دا مرض له همغو نه ورته پیدا شوی، پسې زیاته یې کړه: ته لوی یې لویان ګنهګار وي، څه نشي پکې لیدلای، خپله همدا ماشوم یې لیدلای شي، په دې سره یې شیشه ماته راکړه، وېل یې: یوه سترګه دې پټه کړه، صرف په یوه سترګه پکې وګوره، شیشه مې چې سترګې ته سمه کړه، یوه خړرنګې بې تکروره له غرونو، کلیو، کورنو او باغونو ترکیب شوې منظره پکې ښکارېده، فکر کوم، ددې شیشې جوړښت داسې و، چې د همدې خپل چار چاپېر د ډېرې لویې او پراخه ساحې منظره یې په خپل کوچني وجود کې راټولوه او بیا یې لیدونکو ته په ډېر پېچلي او باریکه بڼه وړاندې کوله، د همدې پیچلتیا او ډېر وړکتوب له کبله چا په اسانه نشوی پیژندلی چې ګویا دا دې همدا سیمه او چارچاپېر وي، دغه و چې زه هم پکې ورک شوم، اخیر مې له ډېر ورته ځیر کېدو له وجې د خپل کلي یوه تته ذهني منظره پکې جوړه کړه، زمور د کلي مسجد او تر څنګ یې یوله، له یولې هاخوا ونو ته ورته څه راته پکې ښکارېدل، مګر لکه ملا چې وېل، په یوله کې مې نه خپل ځان د لامبو په حال کې ولیده، نه سپې ښکارېده، صرف زمور کلي ته لږ ورته والی راته پکې ښکاره شو، هغه هم زما د ډېر ورته ځیر کېده له وجې ذهني جوړښت و، کنې واقعت کې داسې څه نه و. دا اصلاً داسې کیسه وه، لکه په ماشومتوب کې به چې مشرانو راته وېل: اسرافیل (ع) په سپورمۍ کې ناست دی، شپلۍ یې تیاره خوله کې نیولې، کله یې چې فوه کړي قیامت دی.

مور به چې بیا په همدې تصور د شپې لخوا سپورمۍ ته ډېر وکتل، اخیر به یې هغه د منځ په سپینو وربښو کې د انسان څېره راته ترسیم شوه ان په خوله کې به مو یې شپلۍ هم ولیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هم عيني همغه مخکي له مخکي ملا راپه غوږ کړي کيسي تصور و، چې شيشي ته تر ډېرې ځيرتيا وروسته مې پکې ولېد.

پلار مې بار بار پوښتنه کوله، چې څه پکې ويني؟ همدا خبره مې ورته وکړه، چې په يوله کې د لامبو وهلو په حال خپل ځان او له ما وړاندې سپی خو نه وينم، مګر ډېر ګډوډ زمور مسجد او تر څنګ يې يولي او چارپېره سيمو ته ورته يو څه پکې ښکاري.

مخکې له دې چې پلار مې څه ووايي، ملا زر د تمثيلي خندا په کولو سره کړل:

- زوروره! چې خپل جومات او يوله دې پکې ولېدل، نور څه غواړې؟ څنګه يې چې زه وينم، هغه شان خو يې بل څوک نشي ليدلی.

په دې خبرې سره يې هاخوا د ځل له څنډې د ډبل زاړه کتاب له سره يوه وړه کتابچه راواخيسته، له منځه يې قلم راويست، په ليکلو يې پيل وکړ، د لونګی غوړو خيرنو ولونو يې د لمر له وړانګو سره پرک واهه، لمړی يې په يوه سپينه پاڼې کابو لس، دولس چارخانې جوړې کړې، بيا يې هره خانه کې په نامنظم ډول الف، ب... توري وليکل، پاڼه يې قات قات کړه، وېل يې: دری سپين، يو د چرم پوښ ورته وکړه، غاړه کې يې واچوه.

همداسې د يوې بلې پاڼې چارخانې يې هم د الف او ب په تورو ډکې کړې، پلار ته مې يې د سترګو په نيوه سره کړل: دا به په پاکو اوبو کې واچوئ (۱۱) يولس ورځې سهار او ماښام يو، يو ګيلاس تري وروڅښئ.

پلار مې کاغذونه تري راواخيستل، د ورسره کړې وعدې له مخې يې نه پوهېږم دوه سوه وې، که دری سوه افغانۍ د توري چرګې قيمت ورکړ، نور تري راروان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم په کوم امید او عقیده چې ورغلي و، دده د بې نوره مخ، خیرن بدن او جامو په لیدو مو هغه عقیده پاتې نشوه، ولې بیا هم څنګه چې ده ویلي و، څابنت او تعویذ مې یې په همغه طریقه وکارول، خو د بښځو خبره یوه ذره فایده یې دې راپورې بلا شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیښورې درملنه

سره ددې چې د کابل ډاکترانو خو همغه د ناروغۍ په اولو کې ځواب راکړ، پاکستان ته د تلو یې راته ووېل، ولې له بدمرغه د مالي ناتوانۍ او بې کسۍ له وجې مو ونشوی کولای، ترڅو په همغه خپل وخت پاکستان ته تللي وی، څو چې برابرېدو، د ناروغۍ مې پنځه کاله پوره شوي و، سره له دې چې په دې پنځو کالونو کې هم کرار نه و ناست، څنګه چې د کتاب لمړیو کې مو ولوستل، په ېلا ېل ډول مو د صحت یابۍ هڅې کړې وې، مګر کومه فایده یې ونکړه، برخلاف نسبت هغه لمړنیو وختونو ته مې ناروغي په کراتو زیاته شوې وه، خاصتاً د جنسي غړو وضعیت مې ېخي خراب و، نور یې نه په کشي نېکر پرده کېده، نه په چوره بند، درد او تکلیف یې په هر حال، پرسوب یې نهایي زیات شوی و، د پښو د قات په برابر د لمنې په ډډوالي یا پورته درېدو ډېر زیات شرمېدم.

همداسي څنګه چې د ناروغۍ تر دوو، دریو کالونو مې پښې یوازې تر ګوندو پرسېدلې وې، دا وخت یعني په پنځم کال پېښور ته د تلو په مهال مې له ګوندو پورته ورانونو هم پرسوب پیدا کړی و، عیني حال کې نور د ماشومتوب له دورې هم وتلی وم، نوی مې د نوځوانۍ په ماحول کې قدم ایښی و، پېښور ته له رسېده سره سم، هلته د یو مهاجر دوست په همکارۍ مو لومړی ډېګرۍ کې، کوم چې د پېښور په سطحه هغه وخت د ېلا ېلو برخو د متخصص او پورفیسور ډاکترانو او درمل پلورنځیو مرکزي سیمه وه، د زړه او رګونو یو متخصص ډاکتر ته ورغلو، نوموړي د خپل تخصص په برخه کې ټول معاینات راباندې تکمیل کړل، خو لا یې هم تشخص ونشو کولای، یو بل ډاکتر ته یې ولېږلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې هم تر خپله ناکامۍ وروسته، د عصابو یو متخصص ډاکتر ته معرفي کړو. همداسې ډاکتر په ډاکتر یې سپارلو، هر یوه به لمړی د فزیکي معاینې په بڼه د پرسوب د نوعیت معالومولو په پار نیم ساعت د پښو په پرسوب کې ګوتې چوخولې، حیا دې وي، نیم ساعت به مې یې د پښو تر قات شیان لټ په لټ کول، ځنګه چې انسان فطرتاً له هر څه سره عادت کیږي، په ما هم که لمړیو کې د ډاکترانو لخوا مې د پرتوګ ښویول او جنسي غړو کتل د توپک تر مرمۍ سخت تمامېدل، مګر دا وخت یې داسې بلد کړی وم، چې دوی به وېل مټ دې لوڅ کړه، فشار به یې کاته، زما به پام نه و پرتوګاښ به مې خلاص کړ.

خو په هر صورت له فزیکي معاینې وروسته به یې د خپلې رشتې مربوط ټول لابراتواري، تلوېزوني... معاینات راباندې وکړل، اما له بده مرغه نتیجه به یې هر ځل صفر وه، هسې مو پیسې مصرفېدې، شپې ورځې راباندې تېرېدې، ډېر یې جیګر خون کړو، اخیر بڼه و یوه ډاکتر چې د جرنلي په نوم یو لوی دولتي روغتون کې یې رسمي دنده لرله، کور یې دې ودان وي، د سبا لپاره یې همغه روغتون ته وروغوښتلو، ګهیځ زمونږ له ورتلو سره سم یې دوسیه راته واچوه، بستر یې کړم، که څه هم ده تر ډېره د خپل ځان د پوهاوي په پار زه روغتون کې ورسره بستر کړم، چون زما ناروغي ورته نوې او نااشنا وه، غوښتل یې معلومه کړي چې اخیر دا کومه ناروغي ده، لامل او دوا یې څه دي؟ خو په ضمن کې یې دا کار زمونږ لپاره هم ډېر بڼه شو، نور هلته او دلته په ډاکترانو پسې نه ګرځېدو، نه مو یې انتظارونه کول، روغتون کې د طب د هرې ریشتې لسګونه متخصصین او پروفیسور ډاکتران به یې همدلته راته راوستل، د دوی نظریات به یې اخیستل، ان تر دې چې بستر کې مو پنځلس ورځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووتلي، ددې پنځلسو ورځو په ترڅ کې د پېښور په سطحه چې کوم نوعه طبي معاينات موجود و، ټول يې راباندې وکړل، خو متاسفانه لا هم تشخيص معلوم نشو.

بالاخره ډاکترانو په سلاح سره له دوو مشکوکو ناروغيو يوه وګڼله، چې د هغه ناروغيو له جملې د يوې تشخيصي معاينات په ټول پاکستان کې نه کېدل او ددې بلې يوازې د اسلام اباد په يو روغتون کې کېدل، کوم ډاکتر چې مورِ روغتون ته راوستلي و، پلار ته مې مخاطب شو، وې يې: که کولای شئ؟ اسلام اباد ته ولاړشئ، يو نوعه ډېر مهم معاينات دي وکړئ، که نتيجه مثبت راشي، يا هم په کومه ناروغۍ چې شک دی همغه اوسي، بيا ستونزه نشته، کم وخت کې په بشپړه بڼه د درملنې وړ ده او که معاينات منفي وي، هغه صورت کې نو که څه هم پاکستان کې يې معاينات نشته چې قاطع تشخيص يې راوباسي، مګر د ډاکترانو د ګډې نظرئې او علايمو له مخې بيا د (لمفديما) په نوم له يوې بلې دوهمې مشکوکې ناروغۍ پرته بل څه نشي کېدی، کوم چې د نوموړې ناروغۍ له عمله د انسان د بدن په ځينو برخو کې د اوبو د توضع سيستم تخريبېږي، په نتيجه کې يې د بدن په هغه برخو کې اوبه جمع کېږي او پرسوب رامنځ ته کوي، چې په تاسف سره د هغه ناروغۍ په بشپړه درملنه کې تر دې مهاله د نړۍ په سطحه د عصر طبابت عاجز دی.

خو خير تاسو يو ځل اسلام اباد ته ولاړشئ، دا يو نوع معاينات وکړئ، کله چې واپس راغلئ راپور يې ډېګرۍ کې زما معاينه خانې ته راوړئ، نورې خبرې به بيا هغه وخت کوو.

همداسې مو وکړل، اسلام اباد ته ولاړو، د الشفاء په نوم روغتون مو پيدا کړ، راته ليکل شوي معاينات مو پکې وکړل، که څه هم اسلام اباد کې ډېر وځورېدو، پلار مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پولسو رانه ونیوه، کیسه یې اوږدېږي، له تفسیر یې تېرېږم، مقصد تر ډېر آزار او اذیت راکولو وروسته یې د پیسو په اخیستلو سره راخوشې کړ. کله مو چې د معایناتو نتیجه پیښور کې د هغه ډاکټر معاینه خانې ته وروړه، ډاکټر یې په لیدلو سره د مایوسۍ په پار سر وخوځاوه، پلار ته مې یې کړل: معاینات نورمال دي، ګویا د هغه دوو ناروغیو نه د لمړنۍ مشکوکې ناروغۍ اثار نشته پکې، ولې بیا هم ښه و چې معاینات مو وکړل، اوس ښکاره شوه چې له هغه دوهمې ناروغۍ (لمفدیما) پرته بل څه نشي کېدی، روغتون کې د نوموړي ناروغۍ په اړه د راکړو معلوماتو په یو ځل بیا تکرار سره یې وښل: دا د لمفدیما په نوم یوه نادره ناروغي ده، چې په بدن کې لمفې یا د ابو د تنظیم پروسه اخلالوي، پایله کې یې لمړی د بدن ځینې خاصې برخې پرسېږي، د زمان په تېرېدو پرمختګ کوي، نورې برخې هم لاندې کوي، بدبختانه د وخت طبابت یې تر دې دمه په درملنه نه دی برلاسی شوی، نه یې هم د ناروغۍ د رامنځ ته کېدو لامل موندلی. اصلاً نوموړي ناروغي ډېره کمه ده، په میلونونه کسانو کې یو کس ته پیدا کېږي، له دې کبله نړۍ کې د طبي برخې ساینس پوهانو او متخصصینو ډېره توجه نه ده ورته کړې، ترڅو دوا یې او د ناروغۍ د رامنځ ته کېدو لامل پیدا کړي.

لهذا زه اوس ستاسو سره یوازې دومره کمک کولای شم، چې د یوریولوژي بخش یو ډاکټر ته مو ورمعرفي کړم، ترڅو جنسي غړي (مایې) یې عملیات کړي، په دې سره به یې د تناسلي غړو مشکل حل شي، اما پښې به یې همداسې وي.

که څه هم د ډاکټر خبره چې ګواکې په اساسي یا بشپړه توګه اعلاج یې نه کېږي، پښې به یې د تل لپاره همداسې دردمني او پرسېدلې وي، خورا دردونکې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر دا چې زه تر پښو له دې نورو شیانو ډېر آزورده او شرمینده وم، دغه و چې د پښو په حال د ژور افسوس او خواشینۍ تر څنګ، د جنسي غړو د اعلاج په کېدو خوشحاله شوم.

له ډاکتر سره مو ومنله، د یو خط په راکولو سره یې هغه بل ډاکتر ته ولېږلو.

پېښور کې هم تقریباً د کابل په شان معامله وه، تر هغو چې د ډاکترانو شخصي کلینیک، معاینه خانې ته به ورنغلې، د فیس او معایناتو پیسې به دې ورته تحویل نکړې، په دولتي روغتون کې یې نه بسترولې، که بستر به هم شوې خاصه پوښتنه دې نه کېده، هر کله به دې چې شخصي معاینه خانه کې پیسې ورته تحویل کړې، بیا به یې د سبا لپاره هغه دولتي روغتونونو ته ورغوښتې چې دوی به رسمي دندې پکې لرلې، روغتون کې به هم بیا دده د ناروغ په نوم یادېدې، ډېره توجه به درته کېده.

دغه و چې مور هم له ورسېدو سره سم، دهلیزه کې د میز تر شات ناست منشي ته یې د پیسو له تحویلولو وروسته په خپل نوبت معاینه خانې ته ورننوتلو، د رالېږلي ډاکتر خط مو ورښکاره کړ، لمړی مې یې د یوې پښې پرسوب په ګوته تخته (پچک) کړ، د ګوتې ځای یې ژور پکې پاتې شو، بیا یې وېل: پرتوګانې دې خلاص کړه، چې شیان دې په کوم وضعیت کې دي؟ دده له وېلو سره سم مې ګنډه خلاص کړ، په لیدلو سره یې شوندې راغوندې کړې د شکیلي (شفیلي) په بڼه یې کړل: اوششش اوشش اوششش...

د همدې شکیلي په مهال یې څو شېبې له لرې ورته وکتل، نور یې، د نورو ډاکترانو غوندې ګوتې پکې ونه وهلې، د سبا لسو بجو لپاره یې د شیرپاو په نوم دولتي روغتون ته وروغوښتلو، سهار له ورسېدو سره سم یې بستر کړم، تر ځینې معایناتو کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته، دريمه ورځ يې عمليات راته وکړ، د مايو په کڅوړه کې راټولې شوې اوبه يې ويستلې، د نورو اوبو د ورتلو مخه يې ونيوه، خو متاسفانه په څلورمه ورځ يوه اندازه اوبه بيا ورغلې وې، په سبا يې دويم ځلې عمليات کړم، له دې عمليات وروسته، که څه هم ډاکتر وېل چې لس، دولس شپې بايد همدلته پاتې شئ، ترڅو ښه حال يې معلوم شي، چې بيا اوبه ورځې کنه؟ خو مورِ يو خوا بې خرڅه شو، بلخوا ډېر وخت مو وتلی و، د روغتونونو له ژونده سخت تنګ شوي و، په پنځمه ورځ تري راووتلو، د کور په لور راروان شو، په لارو مې زخمونه ډېر خراب شول، له پاسه پرې اېښو د پاسمان د ډېرو پختو او پلسترو سره سره بيا هم وينه تري راووتله، د پرتوګ خښتک مې يې ښه پوره سور کړ، کابل ته له رارسېدو سره سم مې لمړی يو هوټل کې جامې بدلې کړې، بيا د وردګو د موټرو تم ځای ته راغلو، شپه مو کور ته راورسوله، چې ومې کتل ښه و، که له زخمونو مې وينې هم رابهېدلې وې، خو کوکونه يې نه و شکېدلي، دغه راز دا دويم ځل يې ښه عمليات هم کړی و، الحمدالله د جنسي غړو ستونزه مې تر ډېره ورسره حل شوه.

مګر د پښو درد او پرسوب لا هم په خپل ځای پاتې و، ولې د ډاکتر دا خبره مو هم زړه ته نه لوېده او نه راته د زغم وه، چې پښې دې د تل لپاره همداسې وي، دغه و چې په ښلا ښل ډول د پښو د درملنې په پار مبارزې مو لا هم دوام لاره، تاسو راځئ ملګرتيا مې وکړئ، کيسې پاتې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امريکايان دي ولي

ورور مي همايون له کندهاره زنګ راته وکړ، نوموړی تقريباً څلور کاله له ما کشر دی، خو دا چې زما اوږدې ناروغۍ مي د جسمي ودې مخه ډپ کړې وه، دی هغه مهال له ما نه ډېر مشر ښکارېده، وجود کې هم ښه و، د زنګ له اوکې سره سم مي سلام ورواچاوه، تر جوړ پخير حال احوال اخيستلو وروسته يې کړل:

- دلته کندهار ښار کې يو حکيم دی، د يوې آلې يا ماشين په وسيله د انسان بدن کې بند رګونه خلاصوي، ځينو ناروغانو ته دوا ورکوي. وېل کېږي ډېرې داسې ناروغان ورسره روغ شول، چې په ايران او پاکستان کې ډاکترانو ځواب ورکړی و. توکل په خدای ج ته يو ځل راشه چې ستا د ناروغۍ په اړه څه وايي؟

بالاخره سره موافق شو، څو ورځې وروسته ورغلم، چې ومې ليده، حکيم رښتيا په يوه نوې او حيرانوکې بڼه د ناروغانو درملنه کوله، اصلا د پلاستيکي ګيلاسونو او يوې لاسي دستګاه په وسيله يې د خلکو د بدن په ښلا ښلو برخو حجامت کاوه، خو ما او ورور مي تر دې دمه نه حجامت ليدلی و، نه مو يې نوم اورېدلی و، ځکه راته نوی او جالب و.

تر ډېر انتظار وروسته د نوبت په رارسېده سره، حکيم زما د دواړو پښو له ګوتونه پاس د فارسي زبانو په اصطلاح (پای پوشت) چې نسبت نورو برخو ته زيات پرسوب يې لاره، د ګيلاس خوله ښه پکې خښېده، لکه نانوای چې په دوډۍ کې خالونه وهي، زر زر يې د پاکې په څوکه څو ځايه زخمي کړل، له زخمي کېدو سره سم، پرته له دې چې د نورو خلکو غوندې د ګيلاس او دستګاه د فشار په وسيله يې وينه تري راکش کړې وی، خپله په پاکې له هر وهل شوي زخم نه ليکه، ليکه وينه او اوبه ګډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروان شول، حکيم ويل: همداسي يې پرېږده، ترڅو ټولې اوبه يې راخالي شي، او پرسوب يې کيني.

ددې تر څنګ سپين پوډر ته ورته يو قسم دواه يې هم ورسره راکړه، سهار او بېګا يې د يوې يوې قاشوغي د خوړلو توصيه راته وکړه، نور يې رارخصت کړو، د لس، پنځلس دقيقو په تېرېدو سره وينه بنده شوه، يوازې رنې اوبه له زخمونو رابهېدې، څپلۍ مې پښو کې لندې خوشتې شوې، همايون سره د څو نورو ملګرو يې په يو نوي جوړېدونکي مکتب کې د سيم تاوۍ کار کاوه، د دوی مسافرانه اطاق ته په ورسېدلو سره مې پښو ته پلاستکي خلطې وروا‌غوستې، ترڅو د ورور د ملګرو مې له پښو د راروانو اوبو نه بد رانشي، يا يې په فرش او کالیو ونه لګېږي، خو کله چې ورغلم، ملګري يې هم زمور کليوال او ډېر بااحساسه، مهربانه ځوانان و، چې له جملې يې د بهلول، رفيع الله او نظر محمد نومونه يادولی شم؛ دوی پوه شول چې پلاستيکي خلطې يې د نزاکت ساتلو يا هم زمور له خاطره پښو ته وراغوستې. همدا و چې وېل يې: پلاستيکونه دې له پښو لرې کړه، پرېږده چې اوبه يې آزادانه وبهېږي، ګرمي ده په پلاستيکونو کې دې پښې نورې هم خرابېږي.

ما تينګار کاوه چې نه خير، ترڅو په فرش او ستاسو په کالیو يې اوبه ونه لګېږي.

خلاصه خلطې يې په دې خبره رانه لرې کړې چې بلا پسې د مسافرۍ له دوړو، خاورو ډک فرش او کالي دي، کيسه کې يې نشي، چېرته دې چې زړه و آزادانه کينه، لټېره، ويده کېږه، همداسي نور زښته زيات عاطفي او له همدردۍ ډک چلند يې راسره وکړ. که څه هم څنګه مې چې وړاندې ووېل، دوی زمور کليوال و، خو تر دې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخه مي کوم ضرورت نه و ورته پيداشوی، پس د دوی په سينو کي د دومره ښکلو او ترحم نه ډکو زړونونه مي هم خبر نه لاره.

اووه شپي مي ورسره وکړي، طبعاً تنګ کړي او تکليف کړي به مي وي، ولي چې له ناروغ سره تکليف او زړه تنګوالی حتمي وي؛ بلخوا سره ددي چې دوی به ماته وېل: هېڅ خبره نه ده، مګر هرو مرو به مي يي د پښو له روانو ابو کمه زياته کرکه کېده، ډوډۍ به خوند نه ورکاوه. ځکه چې انساني فطرت همداسي دی، خو تر اخېره مي يي په ځېرو، خبرو او روش کي احساس نکړه، چې ګويا دوی دي له ما سره تنګ وي، يا مي دي له پښو بده وړي. دغه راز له دي زخمي کېدو سره مي پښو يو بل بد عادت هم پيدا کړ، د شپي به مي چې ځنګه سترګي پټي شوي، سخت درد به يي شروع کړ، بيا به تر څو راجګ نشوم، د مکتب په چاردېوالي کي به ونه ګرځېدم، ښي به مي سترې نکړې، درد يي نه ارامېده، همدا و چې ټوله شپه به وتلم ننوتلم، دوی به تمامه ورځ کار کړی و، سترې به و، په ډېرو وتلو ننوتلو به مي نارامه کړل، کله به کوم يو راپسي راووتلو، زه به يي چې حويلی کي په ګرځېدو ولېدم، وېل به يي: راځه د شپي لخوا له تعمير نه د باندې مه وځه، امريکايان به څه شک دربادي وکړي، ولي دي.

د دوی اندېښنه په ځای وه، ولي چې د نوموړي مکتب سره دېوال په دېوال د امريکايانو قرارګاه وه، د دېوال له پاسه يي ټاور جوړ کړی و، يو او دوه پيره دارن به دايم پکي ناست ؤ، خو زه به چې تر څو له تعمير نه بهر آزادي فضا ته راونه وتلم، د تعمير په اوږده دهلېز کي به چې هر څومره وګرځېدم، د پښو سوی مي نه ارامېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه و چې له دوی نه پټ به بیا، بیا راوتلم، چون ربښتیا ډېر سخت درد او سوخت به یې کاوه، ځنګه چې تاسو پوهیږئ، له درد سره نه کیږي، پس ما یې هم مقابل کې د امریکایانو د ویشتلو پروا نه کوله، کنې واقعاً ډېر خطرناک و، خو تر اخیره یې نه ډز راباندې وکړو، نه یې کومه شپه ووېل: چې ومسلمانه! په تا څه شوي، چې ټوله شپه لکه ستن خوږلی سپی ګرد تاوپږي راتاوپږي؟

خلاصه اوه ورځې مې پرله پسې د پښو له زخمونو اوبه وبهېدې، له درده یې لیونی سپیلنی وم، خو په پرسوب یې هېڅ اغېزه ونکړه، چون کومه اندازه اوبه چې تري ضایعه کېدې، مقابل کې مې یې د تندې احساس هم همدومره زیات و، اګر چې اولې دوې ورځې مې اوبه څښلې، خو وروسته مې کوشش کاوه، چې زیاتې اوبه ونڅښم، ترڅو په پښو کې جمعه شوې اوبه د زخمونو له لارې ووځي او نورې ورنشي، نتیجه کې یې پرسوب کېږي.

ولې زما د فکر برخلاف، سره له دې چې د پښو له زخمونو مې زیاتې اوبه وتلې، د نورو اوبو څښل مې هم ډېر کم کړي و.

اما بیا هم په پرسوب کې یوه ذره تغیر رانغی، د پښو په ځای مې د پورتني روغ بدن اوبه وچې شوې، ژبه مې د وچوالي له وجې په خوله کې نه اوښته، غوږونه مې دف و، خبرې مې سمې نه اورېدې، همداسې ډېر بې انرژۍ او خسته پسته به وم. یو انجینر ته مې د خپل وضعیت په اړه ووېل، هغه پوه شو وېل یې: فشار دې ټیټ دی، زر تر زره دې له پښو نه د روانو ابو د درېدو غمه وخوره او یو دوه ګیلاسه خوارۍ جوس وڅښه، خبره مې یې ومنله، دواخانې ته ولاړم، طبي بنداژونه او پلستر مې تري واخیستل، د پښو زخمونه مې کلک وترل، همداسې د تېرو څو ورځو په تنده مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه د یخېدو تر بریده، څو ګیلاسه مایعات چای، اوبه... وځښل، د یو ساعت په ټپرېدو سره د پښو له زخمونو اوبه بندي شوي، تازه ځښلي مایعات مې هم په بدن کې خواره شول، سم د لاسه مې ژبه لنده شوه، د غوږنو درونديوالی او ذولحالي مې ورسره رفعه شول، سبا د کور په لور راروان شوم، فکر کړم تري بهېدلو اوبو سره مې د پښو مدني مواد (پتاشیم، کلسیم، منګینزیم...) کم شوي و، ترڅو چې پوره کېدل، په کور کې یې هم تر څو اونیو د شپې لخوا ډېر سخت درد کاوه، حویلی کې به ټوله شپه ګرد ورسره تاوېدم راتاوېدم؛ همدا مې کندهار کې د تداوی ګټه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکسته بند سخي

که ليدلی يي هم نه وي، خو ممکن ډېرو کسانو يي نوم اورېدلی وي، زمونږ د وردګو ولايت، چک ولسوالۍ په يوه غرنۍ سيمه (عليشه) کي د سخي په نوم يو ډېر مشهور شکسته بند دی، که څه هم زه کابو يوه نيمه ليسزه مخکي ورغلی وم، هغه وخت سپينږيری و، اوس خو به ښځي ضعيفه وي، اما په عمر يي برکت لا هم ژوندی دی، له ډېر لرې يعني هېواد له ښلا ښلو ولاياتو به خلکو هغه ناروغان ورته راوستل، چې د بدن هډوکي به يي مات شوي و، نومورِی د کوچيانو له قومه يو بي ليک او لوسته سړی و، دده په باب روايتونه داسي و، چې يوه ورځ يي په غره کي رمه څرولې، بيا يي کومه وزه تر يو لوی کمر لوېدلې وه، د پښې هډوکی يي بوټ مات شوی و، سخي ماما چې د وزې بوټه ماته پښه ليدلې، ډېر سخت زړه يي پرې سوی ان تر دې چې ورته په ژړا شوی، بيا يي له خپل ځادر نه څو اوږدې اوږدې لتې راڅيرې کړې، په لندو سترګو پرې اخته شوی، د وزې د پښې له مات هډوکي سره يي موازي دوه اوږده لرګي هم ورترلي، ترڅو د بدن وزن يي د مات شوي هډوکي په ځای لرګي واخلي او هډوکی د بيا جوړېدو فرصت پيدا کړي.

په همدې وخت کي حضرت خضر بابا پرې راغلی، له وزې سره د سخي ماما همدردۍ او اوښکو ته په کتو، خضر بابا ورته وېلي: مه خفه کېږه بچيه! د وزې پښه به ډېر زر ښه شي، زه تاته دعا درکوم، له دې وروسته هم د حيواناتو په شمول د انسانانو هر ډول مات هډوکي ورتړه، هغه به د الله ج په حکم ډېر زر رغېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بناءً د ځينو خلکو د باور او وينا له مخې اوس هم همغه د خضر بابا د ورکړې دعا برکت دی، چې په هر مريض يې لاس ولګېږي، مانا مات هډوکي يې چې وروټړي، الله ج يې ډېر زر له شفاء برخمن کوي.

پس لکه سيلاب اخيستی چې د ځان ژغورنې په پار هر خوا د اوبو بې ګټې ځک ته هم لاس اچوي، همدا و چې زما زړه کې هم يوه ورځ راتېره شوه: که سخي ماما ته ربښتيا خضر بابا دعا ورکړې وي او په لاس کې يې الهي حکمت وي؟ راځه يوه ورځ ته هم ورشه، چې د لاس پرې لګېدلو سره يې د خلکو په بدن کې مات او ړېزه ړېزه هډوکي جوړېږي، کوندې زما په پښو د لاس لګولو سره يې هم دا درد او پرسوب الله ج بنه کړي.

بالاخره هغه ورځ راغله ډېر په تکليف وروختلم، چون مخکې مې ووېل، د دوی کلی، کورونه له سرک نه ډېر چپ او پاس په يوه غرنۍ سيمه کې دي، خو له بده مرغه پرته له دې چې په پښو مې لاس ووهي، صرف په ليدلو سره يې راته ويل: ته يو ډاکتر ته ولاړ شه، زما کار فقط د ماتو هډوکو سره دی، ستا په ناروغۍ نه پوهېږم.

د سخي ماما له حجرې زړه ماتی راووتم، څو قدمه چې راغلم، يو بل څه ته مې پام شو.

زما د پلار ماما خيل هم د عليشې و، د مورنۍ نيا په اړه به يې وېل کېدل، چې د روسانو د اشغال په مهال يې يوه ورځ کلي ته قوه ورختلې وه، د کلي خلک تر خپله وسه لرې او نژدې سيمو ته تری تښي، کلی يې خوشې کړی، زما د پلار مورنۍ نيا چې خپل وړوکی، تې خوری لمسی يې هم غېږ کې ورسره اخيستی، له کوره راوتلې، ډېر وس يې نه دی شوی، لږ وړاندې د ګنو چنارونو تر شاه، د يوه پوشته خوا ته غلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناسته ده، د مشرانو په قول، خپل وچ تی يې هم د ماشوم په خوله ورکړی، ترڅو ونه ژاړي، روسان ورخبر نشي.

خو بدبختانه روسي پوځيانو د چنارونو شا ته سر ور لرې کړی و، په دې يې چې سترګې لګېدلي، لسګونه مرمۍ يې تر سينه ايستلي وې، د روسانو د قوې له تلو وروسته چې خلک ورغلي، ځنګه چې لمړی په لتړۍ ناسته وه، همغه شان په ناستو شهيده شوې وه، صرف سر او پورتنۍ تنه يې د خپلې غېږې په لور رازانګه و، اما غېږ کې يې په پراته لمسي فشار نه و ورغلی، هغه خپل تی روده.

بناءً د نوموړي پاک او خورا مظلومانه شهادت ته په کتو، هر وخت به مې يې زيارت ته د ورتلو زړه کېدو، نن نو ډېره ښه موقع وه، تيار راغلی وم، د پلار د ماماخيلو کورونه مې د عليشې د سيمې له خوږ پورې د فريد په کلي کې و او د پلار د نيا زيارت مې د دوی له کورونو بره هديره کې و، که څه هم پښو مې ډېر زيات درد کاوه، خو بيا هم کرار کرار ورغلم، زيارت مې يې وکړ، دې ته مې دې خدای ج دعاګاني قبولې کړي، مګر ما يې د زيارت کولو په سبب د خپلو پښو په درد او پرسوب کې کوم مثبت اثر ونه ليده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کشف هګۍ

مور ته مې چېرته کومه ښځه ور په غوږ شوې وه، ورته ویلي و: ګوره! دا زوی دې چې دومره وګرځاوه، نه یې ډاکتران په رنځ پوهیږي، نه ملایان، نه له زیارتونو سره جوړ شو؛ دې ته په خدای ج حتماً چا څه شی ورکړي.

له شي نه یې هدف په خوږو کې پرې خوږل شوې کودې وې.

ښځې پسې زیاته کړې: ځکه د شي له خوراک نه په رامنځ ته شوې ناروغۍ نه ډاکتران پوهیږي، نه ملایان، نه هم د بل څه سره رغیږي، نو څنګه چې د شي د خوږلو له وجې رامنځ ته شوې ناروغي ډېره بده او پلیته ناروغي وي، پس یوازې او یوازې په همداسې بده او پلیته دوا سره یې اعلاج هم کیږي.

مور ته مې د ښځې په خبره کې وزن ورمعلوم شوی و، ورځکه شوې وه، تړې پوښتلي یې و چې: ښا ددې بدې ناروغۍ هغه بده او پلیته دوا څه دي؟

ښځې د مقدمې په پار خپلو خسر خیلو کې د کوم ناروغ کیسه ورته شروع کړې وه، چې ګواکې کالونه کالونه د مرګ او ژوند تر منځ و، کنډک کنډک وینې یې استفراق کولې، بله ورځ کوم د خدای ج ولي پرې ورپېښ شوی، له لمړي لیدو سره پرې پوه شوی، چې سړي بد شی خوږلي، د ناروغ کورنۍ ته یې ویلي: ددې لپاره یوه د کشف هګۍ پیدا کړئ، په شیدو یا نورو خوږو کې یې پټه پرې وخورئ، چې دی پوه نشي، ځکه چې تیږه په تیږه ماتېږي، کوم بد شی چې ده ته ورکړل شوي، د کشف هګۍ تر هغه زیاته مرداره او پلیت شی ده، بدن ته له رسېدو سره سم د مخکې ورکړل شوي بد شي اثر له منځه وړي، هګۍ که له هغه ډېره پلیته هم ده، خو ښه والی یې دا دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د لمړني بد شي تر بې اثر کولو او له وجود نه ایستلو وروسته، خپله هم کرار کرار تر ځلوېښتو ورځو پورې له بدنه وځي. ولې دا غاړې درباندې خلاصوم، چې په دې ځلوېښتو شپو کې که ناروغ د هر څه له وجې مړ شو، جنازه یې نه کېږي، ځکه چې هډونه یې مردار وي، د مردار انسان جنازه که ادا هم شي، د الله ج په حضور کې نه قبلېږي. نور مو خوښه ورکوئ یې، کنه.

خو دا چې کورنۍ یې ناروغ ډېر تاوکړی و، د بل هېڅ شي سره نه ښه کېده، توکل یې په خدای ج کړ، د کشف هکۍ یې ورکړه، د هګۍ له خوړلو وروسته تر یوې هفتې ناروغ داسې اسهال شو چې ان د وجود غوښې یې اوبه شوې، په همدې یوه هفتیې سهال کې یې هغه بد شی له وجود نه ووتل، بدن یې تر پاک شو، سم د لاسه د سړې سترګې وغړېدې، په لنډ وخت کې داسې جوړ شو چې هېڅ فکر به دې نه و کړی، واده یې وکړ، اوس یې یوه ډله اولادونه دي.

ددې کیسې په اورېدو سره زما مور هم چې زما د صحت بې تابه او لالهانده تنده لرله، بلخوا پورته د ذکر شوې ناروغ ناروغي هم زما له ناروغۍ سره څه شباهت لاره، چون دی هم کالونه کالونه رنځېدلی و، نه یې ډاکتران په علاج پوه شوی و، نه یې په ملا او زیارت ساه راسته شوې وه، بالاخره د کشف هګۍ یې شافي کافي شوې وه.

دا و چې مور ته مې د کشف د هګۍ په درملنې سره زما د صحت هم لوړ چانس ورځېدلی و او ډېره هیله یې ورته پیدا شوې وه.

بالاخره له ښځې نه یې ددې ښکلي او فوق العاده دوا د وربښوده په پار د مننې تر څنګ، ددې شناخت او پراخه روابطو ته په کتو، د کشف د هګۍ په پیداکولو کې هم د همکارۍ غوښتنه تري کړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومورې ښځې د خپلې مهربانۍ او همدردۍ له مخې لږو څو ورځو کې د هغې غم ورته خوړلی و، د ورښودلې ترتیب سره سم، مې مور په یو ګیلاس شیدو کې حل کړې وه، په داسې حال کې چې زه په هیڅ خبر نه وم، ښه په مزه مزه یې راباندې نوشیجان کړې وه.

پس له دوو میاشتو، خدایزده خبره له څه رایاده شوه، مور مې موسکۍ شوه، وېل یې: خدای ج دې نکړي، د مرګ زور دې هیڅ وخت نه لرم، خو که اوس مړ هم شي دومره به مې ارمان نه یې، شکر چې یوه میاشت مخکې مړ نشوې، کنې یوازې د مرګ غم به دې نه و، بې جنازې به مو خښ کړې وې، ټول عمر به مې دپر زیات ارمان وې، ځان به مې ملامت ګانړه.

ورغبرګه مې کړه: بې جنازې ولې؟

بیا یې پورتنۍ ټوله کیسه راته وکړه.

سیند د وردګـــــــــو نه دی خلکو

د غرونو اوښکې دي زما په حال راځینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زينو په کونج کښناستم

هغه چې وايي ناروغي کم سيالي ده، له شک پرته دا يو ډېر قوي واقعيت دی، بناءً زه به هم کله د خپلې ناروغۍ له وجې مکتب ته د تلو نه وم، کله به په ډاکترانو، ملايانو او زيارتونو ورک وم، همدا و چې ډېرې وخت به د محروميت تر کچې غير حاضر وم، بيا به کله ځينو استادانو مرسته راسره وکړه، حاضري به مې يې ورسوله، کله به مې په کوم روغتون تصديق ورته راجوړ کړ، خاصتاً وروستي صنفونه مې ډېر په زحمت ووېل، چون نه يوازې د ورتلو راتللو په وخت مې پښو درد کاوه، بلکې صنف کې به چې په چوکۍ کښناستم، کرار کرار به مې د پورتني بدن د اوبو هم ډېره برخه پښو ته ښکته شوې، پرسوب به يې يو په دوه شو، پوست به يې د ډېر فشار پرې راتللو له وجې داسې سوخت کاوه، لکه تناره کې مې چې اچولې وي.

خو بيا هم که په ټپله او تنبه يا ډېره ټيټه نمره هم و، الحمدالله له ليسې فارغ شوم، دغه راز د کانکور ازموينې له لارې د فارياب پوهنتون چې د نوموړي ولايت په مرکز ميمنې ښار کې يې موقعيت لاره، د ادبياتو پوهنځۍ ته کامياب شوم، اګر چې ډېر لرې و، خو د مور او پلار په تشويق سره ورروان شوم، شپه مې د بلخ ولايت اړوند مزار ښار کې د فارياب د موټرو اډې يا تم ځای ته نژدې په يو خيرن هوټل کې په ډېر وهم او ترس تېره کړه. ټوله شپه ويښ او ويده کېدم، له تاسو يې څه پټه، اصلاً له دې نه وېرېدم، چې څوک به مې حلال کړي، يا به دا پنځه روپۍ جيب خرچه رانه پټې کړي، وېره دا وه، که څه هم سن مې لوړ و، قريب نولس، شل کلن وم، خو ګيره مې نه وه او جسماً هم بې جوزه وړوکی ښکارېدم، نو ماوېل بې پوښتنې ملک دی، هسې نه څوک په بد نيت څنګ ته راځملي، ولې چې ماخوستن ناوخته هوټل کې يو څو ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدشکله لویو بریتونو واله کړغېړن کسان تاوېدل، خو بیا ښه و، شپه پخیر تېره شوه، سهار وختي موټر کې سپور شوم، له شبرغان هاخوا سرک خام و، ایله ماسښین دوې بجې د میمنې ښار ته ورسېدم، بلد نه وم، په آس پسې ټرلې یوه بګۍ (ټانګه) مې دربس کړه، د پوهنتون په دروازه کې یې ښکته کړم، معاون مې پیدا کړ، کوم چې د نویو محصیلینو د ثبت چارې یې په غاړه لرلې، د کانکور د آی ډي ((IDنمبر په ورکولو سره مې ادبیاتو پوهنځی ته د راکامیابېدو ورته ووېل؛ معاون ښکته پورته راته وکتل، بده کرکجنه خوله یې ونیوه، وېل یې: دا پښې دې ولې داسې پرسېدلې؟

په لنډو کې مې کیسه ورته وکړه، ګویا ددې ډېر وخت وتلی، ډاکټران وایي چې د رګونو مشکل دی، زیاتې دواوې مې هم پرې کړې، خو جوړې نه شوې.

معاون راغبرګه کړه: ته ولاړ شه کابل کې د وزارت صحت عامه نه یو خط راوړه، ترڅو مورِ مطمین شو، چې ستا ناروغي ساري نه ده، نور محصیلین نه درنه نیسي.

هر څومره مې چې ورته ووېل: معاون صاحب! زما د ناروغۍ ډېر کالونه کېږي، سره له دې چې د کورنۍ د غړو سره مې په یوه اطاق کې اوسم، په یوه کاسه ډوډۍ ورسره خورم، مګر نه یې کور کې څوک رانه ونیول، نه په دوستانو، کلي او نه مو هم په ټوله سیمه کې بل داسې ناروغ پیدا شوی.

معاون نه منله، په توندۍ سره یې په خپله خبره ټینګار وکړ، ډېر مایوسانه او زړه ماتې یې له دفتره راووتم، د پوهنتون انګړ کې یوې برنډې ته د پورته شو زینو په کونج کېناستم، تر ډېره مې فکر پرې وکړ، چې اوس څه وکړم؟ هېڅ کومه معقوله لار مې ذهن ته نه راتلله، محصلین تېر او بېر کېدل، په دوی کې مې د دوو تر منځ پښتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبري واورېدې، مخې ته يې ورجک شوم، په سلام سره مې ورته ووېل: وېښئ يوه پوښتنه مې کوله!

د پوښتنې کولو وخت يې راکړ، لمړۍ مې د خپلې ناروغۍ او معاون رانه غوښتې د روغتيا وزارت د خط ورته ووېل، بيا مې تري وپوښتل: ايا دلته ميمنه کې د روغتيا د وزارت رياست شته؟

دغه محصيلين يو د ننګرهار و، بل د کندز، زما په ناروغۍ او د معاون په راته جوړ کړي مشکل دوی هم ډېر خفه شول، راغبرګه يې کړه:

دا ډېر سپی سړی دی، د نورو محصيلينو د ناروغۍدو غم نشته ورسره، موږ يې له پخوا پېژنو، اصلاً له پښتنو سره ستونزه لري.

وروستۍ مشوره يې دا راکړه، چې ورشه هغه د زراعت پوهنځۍ ده، دريم صنف کې د شفيق پوښتنه وکړه، نوموړی په ليليه کې د پښتنو محصيلينو نماينده او مشر دی، ان شاءالله کومک به درسره وکړي، د زراعت پوهنځۍ ته ورغلم، شفيق څو دقيقې مخکې وتلی و، يو ملګری مې يې راپيدا کړ، د شفيق شمېره مې تري وغوښته، ده له خپل مبايل نه زنګ ورته وکړ، ګوشي يې ماته ونيوله، شفيق چې زنګ اوکي کړ، له لهجې يې پوه شوم، دی هم وردګ و، ستونزه مې ورسره شريکه کړه، وېل يې: منتظر شه زه اوس درځم، څو دقيقې وروسته يې موټرسکېل ودراوه، تري رابښکته شو، ښکلی او خولور ځوان و، يو ځل بيا مې هم کيسه ورته وکړه، د معاون له خوا په راسره کړي بد چلند او ستونزې راته جوړولو خفه شو. خو دی هم نه و ورسره جوړ، پښې يې نه پرې ورتلې، وېل يې: راځه اوس ليليه ته راسره ولاړ شه، سبا رئس راځي، بيا به ان شاءالله يو کار پرې وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه مې تري وکړه، په مټرسکپل ورسره سپور شوم، شپه مو لیلیه کې وکړه، کور یې دې ودان وي، څنګه یې چې ویلي و، سبا یې د معاون پکې پوښتېدلو پرته په رئس باندې کار راته جوړ کړ، درسونه مې پیل کړل، خو له بده مرغه لیلیه او پوهنتون ډېر لري و، په ښه تېز پلي تګ سره کم او زیات د شلو دقیقو لار وه، نور محصلین روغ و، تللی شوی، زه به په ساعت کې هم نه رسېدم، هلته به هم بیا تر ډېره د پښو له درده هېڅ په خبر نه پوهېدم، که موټر کې تللی هره ورځ مې دوه طرفه پنځوس روپۍ کرایه کېده، د محصیلی دوره کې څوک دومره مصارف کولای شي؟ بلخوا پوهنتون کې یې ازاد پتلانونه نه پرېښودل، کاباى یا هغه پتلانونه چې محصلینو ته یې توصیه شوې وه، تنګ او چسپ و، ما به چې واغوست د پښو د وینې جریان به یې نور هم بند کړ، په دې سره به یې درد او پرسوب یو په دوه شو، د حرکت په حال کې به څه ښې وي، صنف کې به چې په چوکۍ کېناستم ډېر سخت سوخت به یې کاوه.

خلاصه په ډېر تکلیف او د زړه په وینو مې یو سمستر ووېلو، د امتحانونو نتایج چې راووتل، د معاون له یاده نه وم وتلی، خپل مضمون کې یې چانس راکړی و، سره ددې چې مخکې له مخکې تري وېرېدم، نسبت نورو مضامینو ته دده په مضمون کې مې ډېر کوشش کاوه، دغه راز امتحان ته مې یې هم زیاته تیاري نیولې وه. پوه شوم چې له سړي نه پوهنتون نشم ویلی، کني ځینو هلکانو راته وېل: پارچه پرې راوباسه، چا به وېل ریس ته ورشه، خو دا چې ما د بې صحتۍ له وجې پورته ذکر شوې نورې هم ډېرې ستونزې لرلې، پاتې دری نیم کاله پوهنتون ویل مې ښخې له توانه لوړ کار و، همدا و چې نور معاون پسې هم ونه ګرځېدم، په رخصتۍ چې کور ته راغلم، مور او پلار ته مې زما له وسه پورته د خپلو زیاتو ستونزو ووېل، قناعت مې ورکړ، بیا ورنغلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مچانو لښکر

د پوهنتون له پرېښودلو څلور پنځه کاله وروسته يوه ورځ مي د کلي دوکانونو کې سرمعلم صاحب مجيب الرحمن وليده، نومورې ډېر نيک او خيرخوا سړی دی، که څه هم اوس يې سرمعلمي پرېښي، فعل حال د وردګو چک ولسوالی د کثيرالرشتوي انستيتيوت بنسټګر او مدير دی، ستړي مشي مي وسره وکړه، وېل يې: درسونه دې څنګه کړل؟

پوهنتون ته د تللو او هلته نسبت زما ناروغۍ ته د سختو او نامناسب شرايطو، بالاخره پوهنتون د پرېښودو کيسه مې ورته وکړه.

له څېرې يې ښکارېده، ډېر خفه شو، د افسوس په پار يې نڅه، نڅه وکړل، بيا يې وېل:

- درس خو به په هېڅ صورت نه پرېږدي؛ ته داسې وکړه، د کانکور په راتلونکي امتحان کې يو ځل بيا برخه واخله، صرف يو انتخاب وکړه، هغه هم د ميدان ښار دارالمعلمين، ولې چې يو خوا يې نمرې ټيټې دي، بل دا ځای لنډ دی، درېيم قدم کې دوه کاله دی، دومره وخت نه غواړي، پس يوازې همدا دارالمعلمين هم چې ووايې کاپي دی.

ددې خبرو تر څنګ يې دا وعده هم راکړه، چې که له کانکور نه ورکامياب نشوي، بيا به زه يو کار درته وکړم، څو استادان پکې پېژنم، خو لمړی ښه دا ده چې له قانوني لارې هڅه وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه وخت کې نه د وردګو پوهنتون و، نه هم چک کې کثيرالرشتوي انستيتيوت موجود و، وردګو يوازې همدا يو دارلمعلمين لاره، هغه هم په مرکز ميدان ښار کې و.

خو په هر حال سرمعلم صاحب ډېر ښه وغږېده، خبرې يې له خواخوږۍ او همدردۍ ډکې وې، د يوه عالم او مهربان مشر په صفت مې يې ټولې خبرې په زړه خوږې کيناستې، پوره پوره انرژي يې راکړه، همدا و چې راتلونکي کانکور کې مې بيا ګډون وکړ، په نتيجه کې يې د خپل يوازني انتخاب سره سم د ميدان ښار دارلمعلمين ته ورکامياب وم، خوشبختانه په همدې کال تصادپي دوه کليوال ملګري مې فضل الرحيم او فضل رحمان هم راکامياب شوي و، دارلمعلمين کې مو په مشوره د ديني علومو څانګه انتخاب کړه، همداسې ليليه کې هم سره يو ځای شو، اطاق کې لس کسه و، زما ټول غم د دوی دواړو په غاړه و، نه مې تر اخيره يو ګيلاس پرېمنځلو، نه مې نوکري وکړه، ان تر دې فکر کړم، د بدن د ضعيفې اثر به مې و، که خدايزده څه و؟ خو د عمر په هغه دور کې به هره دويمه، درېيمه شپه احتلام راته کېده، حمام ته به مې اړتيا پيدا کېده، چې ډېر تري تکليف وم، فضل رحمان مې په دې مشکل پوه و او په غم کې يې هم له ما ډېر راسره شريک و، چون هر سهار به چې راويښ شو، انديښنه به يې ورسره وه، خندا کې به يې کړل: بيا خو به دې کار نه وي خراب کړئ؟ دده په خبره چې کار به خراب و، ورغبرګه به مې کړه: انډيواله! کار تر کار تېر دی، فقط د اوبو غمه خوره چې ناوخته نشي.

د څه ټوکو موکو په کولو سره به يې ستل واخيست، لرې له يوه کوره مو اوبه راوړلې، چې راوبه يې رسولې، تشناب کې به يې ابګرمې پکې واچوه، له ګرمېدو وروسته به ورځ شوم، حمام به مې پرې وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه راز تدریسي مو ډېره لرې نه وه، خو بیا هم څه لار وه، دوی به له دواړو لورو زما په قدم راسره تلل، همداسې نور زښته زیات خاطر مې یې ساته.

څنګه چې هغه یو متل کې راځي: د ښو به ښه یاد شي، د بدو به څه یاد شي؟ زه هم یقیناً له دوی دواړو ډېرې ښې خاطرې لرم، تل دعا ورته کوم، د الله ج رحمتونه دې وي پرې.

له دوی هاخوا د اطاق ځینې نور ملګري مو هم بد هلکان نه و، همدا د دوی د ښه والي برکت و، چې ما هغه دارالمعلمین ووېلو. خو چې کیسه اوږده نشي، څنګه چې له پیله مې په دې کتاب کې هدف یوازې د ناروغۍ اړوند خاطرې درسره شریکول دي، پس راځم د همدې دارالمعلمین د وېلو په مهال ناروغۍ پورې مې اړوند یوې جالبې خاطرې ته.

هغه داسې و چې یوه ورځ ټول ملګري د سهار د چای څښلو لپاره په دسترخوان راټول و، موبایل ته مې زنګ راغی، چې له جیبه مې راویست، پلار مې و، تر جوړ پخیر وروسته یې یو قسم په جدي انداز کړل: ببګا ته حتماً کور ته راشه، لږ کار مې دی درسره!

سودا مې شوه، خو پوښتنه مې تري ونکړه، چې څه مې کوې؟ ځکه چې د موبایل غږ لوړ و، راسره ناستو ملګرو مې د پلار خبرې آوریدې، وېرېدم چې که تري وپوښتم، هسې نه د کورني راز داسې کومه خبره وکړي، چې ملګرو ته مې وشرموي، همدا و چې پرته له پوښتنې مې ورته ووېل: ښا سمه ده ان شاءالله درځم.

ملګرو مې دا تري جوړه کړه: چې حتماً کوزده یې درته درک کړي، ببګاه ته د نجلۍ کورنۍ راځي ګوري دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

توکو زور واخیست، چا به وېل: واسکټ زما واغونده، چا به وېل سلمانۍ ته ولاړ شه، سر او ږیره فرانسوي جوړ کړه، بل به کړل: بېګاه ته دې چې پښو هر څومره درد کاوه، کیسه کې یې مه کېږي، چسپ لټېږه او کینه...

دا چې زموږ کور کې صرف یو مشخص ځای موبایل کار کاوه، وروسته مې چې پلار ته هر څومره زنګونه ووهل، تماس مو وصل نشو، همدا و چې له سل او زر فکرونو سره ور روان شوم، مابنام کور ته ورسېدم، مور ته مې وېل نانک داسې جدي زنګ وهلی و، خیرت دی؟

مور مې کړل: په حاجي (.....) پسې یې زامنو غوائی خیرات کړی و، څرمن یې تاته تري راوړي چې بېګاه ته دې ځان پکې پټ کړي؛ ډېر داسې مریضان چې ډاکټران یې په مرض نه پوهېږي، د څرمنې سره ښه کېږي.

څه به مې ویلي و؟ بېګاه ته مې کالي ورته ویستل، همدا شپې ورځې، د بابا له کوره خپل نوي جوړ کړي کور ته هم راګډه شوي و، د مخې کوچني اطاق په غولي د هواري لویي لمدې څرمني په منځ کې چې تقریباً د اطاق دری برخې غولی یې فرش کړی و ځملاستم، همایون او پلار مې له دواړو خواو راباندې راواړوه.

لکه میندې چې خپل ماشومان په وروښیو کې نغاړي، زما هم یوازې سر بهر پاتې شو، نور یې کټ مټ پکې وپېچلم، ځنکه چې تاسو پوهېږئ، د غوایه څرمن ډېره ډبله وي، زیات وزن یې لاره، سم یې مُحکم کړم، محکموالی یې هم په هر صورت ډېر بد د غوښو، وینو او خوشایو بوی یې لګېده، همایون ته مې وېل، کړکۍ خلاصې کړه!

مور مې د آآآآ آواز په کولو او تعجبي لهجه راغبرګه کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- څه کړي کولیلنګ به شي، څوک چې چرمن واچوي، لکه زچه څلوېښت شپې له یخ او شمال نه ځان ساتي.

همایون یې له کړکۍ خلاصولو منعه کړ، څو دقیقې وروسته دوی خپلو بسترو ته ولاړل. که څه هم ګرمي وه، څرمن لمړیو کې ډېره ښه یخه په بدن ولګېده، خو د وخت په تېرېدو سره، کرار کرار راګرمېده، اوبه یې پرېښوي، بالاخره ګرموالی یې هم بلا پسې، داسې ښویه شوه، چې ما به پورته زور کاوه، دې ښکته کاږم، څو ځل خو هغه و چې خوله او پوزه مې هم پکې ډوب شي، نژدې و چې وژلی یې وم، خوب له کومه شو؟ تر سهاره مې همدا کش او ګیر و ورسره.

خلاصه یوه له عذاب ډکه شپه وه، تېره شوه، ګهیځ له څرمني نه د راوتلو سره سم مې له مور نه د حمام اوبه وغوښتې.

مور مې بیا هم د بېګا په شان له تعجب ډک او جدي لهجه راغبرګه کړه: څه کړې روغ یې که لېوانی؟ شل او شوټ به دې کړي، څرمن چې څوک واچوي، یو شب روز (یوه شپه او ورځ) حمام نه کوي.

هر څومره مې چې ورته ووېل، پرې ومې نه منله، د یوې لویې لتې په راته نیوه سره یې کړل: فقط په دې جنډه دې ځان وچ کړه، نور دې کالي واغونده، حمام سبا وکړه.

څه مې کړي وی؟ چاره نه وه، همداسې مې وکړل، په ککړ ځان مې کالي واغوستل، ساعت وروسته کرار کرار د هوا په راګرمېدو سره مې بدن د څرمني بوی پرېښود؛ د مچانو بز او بنګ راباندې جوړ شو، دوی دقیقې په یوه ځای نشوی تري کېناستی، په ډېرو کیشولو مې یې متې وخوړېدې، مجبور وم، هره دقیقه کې خپل موقعیت بدل کړم، اخیر په ځای بدلېدو هم نه کېده، له اخیره به راپسې و، د کومو اطاقونو کړکیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې جالی او پردې لرلې، د مچانو مخه يې نيول شوې وه، هغو ته ننوتلی نشوی، د میلمه او مړي، ژوندي اطاقونه مو و خرابېدل، بوی پکې پاتې کېده، بالاخره چې ډېر يې تنګ کړم، يو زوړ موټرسکیل مو لاره، پښه مې پرې واړوه، د صالح خیلو ځمکې ته مې حرکت وکړ، ترڅو په لارو مې شمال ووهي، د وجود بدبويي مې لږ ورکه شي، بيا به دومره ډېر مچان نه راباندې راټولېږي، کابو پنځه، شپږ کیلو متره لار ده، څو مې هلته له موټرسکیل پښه اړوله، بنګا، بَنګ يې شروع شو، د قیقه لا نه وه تېره، چې له کورنه دلته زیات مچان راباندې راټول شول، حیران وم، چې دا د صالح خیلو مچان دومره زر راخبر شول، که له کوره راپسې و؟ عيني حال کې تر ټولو جالبه دا وه، چې صالح خیلو کې مې موبایل آنتن پیدا کړ، له میدان ښار نه مې د اطاق ملګرو زنګونه راقطار کړل، په خوشحالی او خندا يې پوښتنې کولې، چې څنګه شو کار وسورېده،؟ يعني د خلکو خوښ شوې، کوژده کېږي، کنه؟ ما به مې چې بېګانی له عذابونو ډکې شپې او ټوله ورځ د مچانو سره په کشمکش او بلا اوښتو ته کتل، برعکس د دوی غوږو او مستو پوښتنو ته، خندا او ژړا به ګډ راغلل؛ د افسوس په پار به زړه کې راتېرېده: ای خدایه! دا دې په کومه ګنا نیولی یم؟ بس دي نور مې آه قبوله کړه.

لنډه دا چې دویمه شپه مې هم بدن سرېښ پرېښ و، بد بوی يې لګېده، نارامه وم، پوره خوب مې ونشو کولای، سبا سهار، مانا د دویمې ورځې په ګهیځ مې چې حمام وکړ، پاک کالي مې واغوستل، ایله مې ساه وچلېده، اما سره د دغه ټولو مشکلاتو د ګاللو يې، هغه د چا خبره قسم دی که د پښو په درد او پرسوب يې دومره فرق کړی وي چې ملا يې دم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهيد حاجي فضل الربي زيارت

څنګه مو چې تر دې دمه ولوستل، د خپلې ظالمې ناروغۍ سره د مبارزې د رنګا رنګ اخ او ډب په ترڅ کې مې د امريکايانو سره په جګړه کې د لسګونه شهيدانو په زيارتونو هم د الله ج دربار ته د شفاء طلبۍ لپې پورته کړې. چې جلا جلا د هر يوه کيسه ليکل به يې د کتاب حجم ډېر زيات کړي، پس تر څو خسته مو نکړم، له نور يې تېرېږم، په استازيتوب يې يوازې د وردګو ولايت سيداباد ولسوالۍ، د تنګې په دره کې د شهيد حاجي فضل الربي د زيارت کيسه رااخلم.

په دې کې شک نشته چې نوموړی او ملګري يې ډېر تکړه او له اسلامي جذبې مال امال مجاهدين و، ډېرې ويديوګانې يې اوس هم په خواله رسنيو کې شتون لري، دښمن ته يې خورا زيات او سخت ګزارونه ورکړل، بالاخره په ټول غيرت او مېرانه يې د شهادت جام نوشجان کړ، روح يې دې ارام وي. خو څنګه چې زموږ ولسونه د بې سوادۍ او په دين باندې د صحيح نه پوهېدو له وجې، په لويه کچه بدعتي او يا هم په خرافاتو يقين کوونکي دي.

همدا و چې د شهيد حاجي فضل الربي له شهادت سره سم، دده د زيارت د کراماتو په اړه هم، ډېرې ګرمې عجيبې او غريبې خرافاتي ګنګوسې خوله په خوله شوې. چا به وېل: شَل ناروغان چې څنګه ور ورسېږي، جوړ او روغ شي، له زيارت نه پخپلو پښو راښکته کېږي. چا به وېل: ما په خپلو سترګو وليد، يو عمري نابينا کس پکې بينا شو، بل به کړل: د يوې بڼځې اولاد نه کېده، د حاجي قبر ته له ورتلو دوې ورځې وروسته يې چې معاينات کړي حامله وه. دې ته ورته لسګونه نورې نادرې کيسې کېدې، د سرطان، فيس، عصبي هر نوعه ناروغانو لپاره ټيک او پټرۍ و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس څنګه چې زه هم تر بل هر چا ډېر د صحت وړی، تږی وم، فقط ماوښل چې اوس خدای ج وزر راکړي وی او همدا شېبه ورالوتی وی. بالاخره بله ورځ یو سړي چې اولاد یې نه کېده، موټر دربس کړی و، ښځه یې ور روانه کړې وه، ما ورته ووښل:

که خوښه مو وي؟ لږ کرایه به درسره سپکه کړم، ما هم درسره بوځه!

راسره ویې منله، حرکت مو وکړ، تنګي ته چې ورسېدو، زیارت پاس د غره په سر و، ته وا د مېلې یا کوم جشن لمانځلو په پار ددې غره په سر او لمنو کې دومره ډېر خلک راټول شوي، اوس ممکن سرک ورجوړ وي، هغه وخت موټر اسانه نشوی ورختلی، موږ هم لاندې د لسګونه موټرو په قات کې موټر ودراوه، ولاړ موټر ټول د هغه خلکو و چې زیارت ته یې ناروغان راوستلي و، یا یې د ښلا ښلو ارمانونو د پوره کېده هیلې ورته راوړي وي، له ما سره راغلي ښځه او سړی تکړه و، تېز، تېز وروختل، زما پښې خوږېدې، ډېر په سختی کرار کرار ورهسک شوم، چې ومې لیدل، زښته زیات ډول ډول ناروغان خلکو راوستلي و، ان په شا او چپرکټو کې یې هم راوړي و، په زحمت مې د خلکو په ګنه ګونه کې د قبر څنګ ته ځان ورساوه، د الله ج دربار ته مې لاس لپه کړل، لمړی مې یې حاجي صاحب ته د شهادت د قبلېدو دعا وکړه، بیا مې یې زیارت ته د راتلو په سبب سره ځان ته له خالق او مالک ذات نه شفاء وغوښته، تر دوو، دریو دقیقو زیات وخت مې تېر نه کړ، نور تری راروان شوم، خپلو نښتو پښو ته په کتو، وېرېدم هسې نه څو ورسېږم، ماما او ښځه یې بې حاصیلي شي، موټر رانه بوځي. چې راغلم ربښتیا دوی وختي رابښکته شوي و، موټر کې بې صبرانه زما په انتظار ناست وو، د دعا په کولو سره مو حرکت راوکړ، سبا شو، بل سبا شو، ډېر شپې ورځې تېرې شوې، د نورو زیارتونو په شان د پښو په درد او پرسوب کې هېڅ فرق ورسره رانغی. پس قاطع څه نشم ویلی، کېدی شي د الله ج

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حکم یو نیم ناروغ ته سبب د شفا شوی وي یا به نه وي شوی، خو په ټول کي ورته شوي په لویه سطحه تبلیغات مطلق دروغ و، نه شل پکي جګ شوی و، نه چا نابینا کس بینا پکي لیدلی و... ان له ماسره یو ځای چې کوم بې اولاده سړی او ښځه ورغلي و، د هغوئ هم زیارت ته له تلو پس څو کاله اولاد پیدا نشو، بیا یې کوم بل ځای دوا وکړه، اوس یې دوه، دری اولادونه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوړ بزرګه

يوه ورځ مې چک کې واده شوې مشره خاله راغله، ګرمه آوازه يې راوړې وه، چې زمونږ طرف ته (د خوات د لوړ په کلي کې) يوه بزرګه پيدا شوې، ښاپيريان ورسره ملګري دي، که په چا کودې شوې وي، که پيريانو نيولی وي، طبيعي ناروغ وي، يا کومه بله ټکه پرې رالوېدلي وي، ټولو ته ږښتيا، ږښتيا حال وايي، بيا کودو واله ته کودې وباسي، له پيرياني پيريان جګوي، عادي ناروغانو ته څانښت او تعويذونه ورکوي، ورسره رک او روغ کيږي.

د خاله مې يوه لور لږ ناروغه وه، څانښتونه يې ورته کړي و، ددې په خوله همغه څانښتونه د نجلۍ شافي کاپي شوي و. همدا و چې ډېره زياته عقيده يې ورته شوې وه، زمونږ کره هم خاص ددې لپاره راغلې وه، چې ما هم له دې هرې ناروغۍ ته شفابښونکي او خدای ج له حکمت او برکته ډکې بزرګې بې بې په پيداکېدو خبر کړي او زر تر زره د خپلې ناروغۍ اعلاج پرې وکړم.

نوموړې ښځه د لوړ په بزرګه مشوره وه، ظاهراً يې ډېره ديندارې او سترمندې غوره کړې وه، نارينو ته يې ددې اطاق ته د ورتلو اجازه نه ورکوله، يوازې ښځې ورتللی شوی، نارينو به که څه ضرورت لاره، ناروغ به و، يا به کودې پرې شوې وې، بيا به يې د کورنۍ ښځو يو لباس ورورړه، د همغه لباس له طريقه به يې د نارينو مشکل معلومول او علاج به يې کاوه.

خلاصه سبا ما هم د همدې خاله په لاس يو کميس ورولېږه، بله ورځ مې چې د خاله سره تماس کې شوم، د بزرګې ښاپيريانو ورته ويلي و، چې د خوريه دې د نامه غوټۍ پاس د سينې لور ته ختلې، دا ټول مشکل يې له همدې کبله دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بالاخره له سيني نه د نامه د غوټې رابنکته کېدو تعويذ، ځابنتونه يې ورکړي و او څه يوناني دوا يې هم ورته توصيه کړې وه، چې دروغ نشي، هغه دوا مې اوس سمه نه ده ياد چې څه و؟ مقصد څنګه يې چې ويلي و، د ځابنتونو سره هممهال مې استعمال کړه، خو بدبختانه د نامه په غوټې يې زور ونه رسېده، رابنکته يې نکړه.

دغه راز په دې وروستيو کې همغه خاله دوی ته مې نژدې يوه بله ښاپيريانو واله ښځه هم پيدا شوه، دې ته مې هم د نومورې خاله په لاس يو کميس ورولېږه، ددې ښځې ښاپيريانو ورته وېلي و چې د خوريه ناروغي دې مورزادي ده، نه يوازې دا چې دوا نه لري، بلکې څومره يې چې عمر زياتېږي ناروغي به يې هم زياتېږي.

نسبت زما د ناروغۍ ځانګېرنو ته، ددې ښځې خبرې څه منطقي وې، او د شکراني پيسې يې هم نه وې تري اخيستې، چې ګواکې حق مې نه کېږي، نور نو والله علم.

همداسې د ماما خوابنې مې د شمالي (پروان ولايت) وه، يوه ورځ هغو ورسره تر مخ کړم، په شمالي کې د چارېکارو له بازار نه وړاندې، د غره لمن کې يوې فارسي ژبې ښاپيريانو واله ښځې ته يې وروستلم.

دې بيا له نارينو هم ډېر ستر نه کاوه، د ماما له خوابنې سره مې زه هم ددې اطاق ته ورننوتلم.

ښاپيريان يې چې په ځان راحاضر کړل، وېل يې: دا برندي دي. (برندي ددوی په ژبه د کومې ناروغۍ نوم و) د علاج لپاره يې د پروان ولايت په مرکز چاريکارو کې يو قصاب راوښود، ترڅو غوڅ (پرې) يې کړي، چارېکارو ته په رارسېدو سره مو د برندي پرې کوونکي قصاب پوښتنه وکړه، مشور و، خلکو راوښود، قصاب کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشئ له کوم خياط نه يوه، دوي اوږدي سري جنډي راوړئ، چې دوی له جامو نه کيچي کړي وي، په درد نه ورته خوري.

خياطانو خوشي نه راکولي، اخير مو په پيسو تري واخيستي، قصاب ته مو چې راوړي، لمړی يي جنډي د قصابی په غوړه کلکه تی تشي واچولي، بيا يي په لاس کي نيولي د مال حلالولو په غټه چاړه دمونه شروع کړل، د دم له خلاصېدو او چوف چوف وروسته به يي اول چاړه زما په پښو کش راکش کړه، بيا به يي د تی تشي له پاسه جنډو ته په تېرو بنده کړه، په يوه ضربه به يي ډېر ګوزارونه پري وکړل، دا کار يي دری ځله تکرار کړ، جنډي يي د کوچنيو پانو په اندازه تيکه تيکه کړي، د شکراني په ورکولو سره تري راروان شو، مياشتي، کالونه تېر شول، خو متاسفانه په ناروغۍ کي کوم مثبتوالی رانغی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیخ اعظم زیارت

ژمی و، له یو سپینږیري سره پیتاوي کې ناست وم، څنګه چې د کتاب په لمړیو صفحو کې مې هم یادونه کړې، اکثره ژمي به د پښو د درد د زیاتېدو له کبله په امسا یا ټککو ګرځېدم، دلته مې هم ټکک تر څنګ دېوال ته درولي و، سپینږیري د خپلې ځوانۍ او باتورۍ غوري وکړې، وروستیو کې مو مجلس زما په پښو متمرکز شو، په ټول باورانه انداز یې وېل:

ستا ناروغي له خام بادو پرته بل څه نه دي.

(خام باد فکر کړم، په عامه یا کلیوالي ژبه د روماتېزوم له ډلې د یو نوعه ناروغۍ نوم دی) بیا یې د بېلګې په بڼه د څو ناروغانو کیسې وکړې، چې اوس په دنیا کې نه و، همدې د خام بادو ناروغۍ وژلي و، مګر تر څنګ یې، دده په خبره له څو نورو په یاده ناروغۍ اخته کسانو سره بخت یاري کړې وه، روغ شوي و، ځکه چې دوی د چیجان په غرنۍ سیمه کې د شیخ اعظم په نوم، د بادو زیارت ته ځان رسولی و.

پس زما لپاره هم د سپینږیري وروستۍ توصیه دا وه، چې که غواړم ژوندی پاتې شم، ژوند وکړم؟ نو هرو مرو باید د شیخ اعظم زیات ته ځان ورسوم، کنه نو نور چې په ټوله دنیا هم وګرځم روغ به نشم.

دا چې د شیخ اعظم د بادو زیارت د کراماتو او شفاء بخشۍ په اړه مې مخکې هم ځینې کیسې اورېدلې وې، ددې سپینږیري خبرې هم د یو مشر او تجربه کار کس په صفت بې اثره نه وې، چون کوم چې ده یې د ځینو یادونه وکړه، د خام باد ناروغۍ نښو نښانو زما د ناروغۍ سره زښته زیات ورته والی او شباهت لاره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا و چې د خام باد ناروغۍ د درملنې یوازینې مرکز شیخ اعظم زیارت ته مې څه د شفاء امید پیدا شو.

مګر دا چې ژمی و، واورې وې، بلخوا نوموړی زیارت ډېر جګ د چیجان په غره کې و، دا وخت ورتلل ممکن نه و، د پسرلي له رارسېدو سره سم، روح یې دې ارام وي، یوه ورځ ځواني مرګ شهید سلطان له کوره موټرسکېل راویست، وېل یې: راځه د شیخ اباد چکر درکړم!

ورغبرګه مې کړه: شیخ اباد کې څه بلا غواړې؟ راځه چې چیجان ته ولاړ شو!

ده وخندل د یوې ټوکې په کولو سره یې کړل:

چیجان ته څه کوې؟ سبا به دواړه د موټرسکیل سره له کوم کړنګه راخطا یو!

د شیخ اعظم زیارت ته د تلو مې ورته ووېل، ددې خبرې په کولو، راسره موافق شو، وېل یې: چې زیارت ته ځې، بیا نو راځه توکل په الله ج!

حرکت مو وکړ، ځنګه چې سلطان شوخ مزاجه هلک و، د ټوکو په پار ترڅو ما ووېروي، لمړیو کې یې موټرسکیل ډېر تېز او لیونی، لیونی چلاوه، خدایي چې شي ورسره وېرېدم هم، کله خو به مې بېخي سترګې پټې کړې، ټوکې مو لرلې، ورته کړل مې: بیا به ستا بېعقل سره په موټرسکیل سپور نشم.

خندا کې یې راغبرګه کړه: زه چې په دې ځوانۍ نه وېرېږم، ته ولې وېرېږې؟ هسې دې هم پینې په قبر کې دي!

له هوار سرک نه چې پرې ورتاو شو، د څه مزل تر کولو وروسته د چیجان سختو غرونو یې د موټرسکیل لکۍ ور د پښو تر قات کړه، ګرم شو، تېز نشوی تللی، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا هم ښه و، لار کې یې پرېښودو، په ډېر زحمت او دمو، دمو یې تر زیارته ورسولو، هلته مې چې کتل، نه د نورو زیارتونو په شان قبر و، نه مات بنګړي، مالګې او نه هم نیم سوخته شمعې پرې پرتې وې، هاخوا په غونډو تېرو کې یو دوې شناختې ولاړې وې، د زاړو باد وړو بیراغونو پاتې پیڅکې پرې رپېدلې، ترڅنګ یې یو له خټو جوړ شوی، تونل ته ورته لوی نغرې و، مانا سر یې پټ و، دواړه سرونه یې د تونل په شان خلاص و، مریض به لکه حیوان ورته په ځلورو کښدو، د کلیمو په ویلو سره به په خپوړو د نغرې له دې طرفه پکې ورننوتلو تر هغه بل طرف به یې وتلو، دا کار درې کرته تکرارېده، زموږ تر مخ یوه زړه ښځه او سړی ورته راغلې و، لمړی نوبت د دوی و، ښځه چې د نغرې خولې ته په ځلورو شوه، ما او سلطان یو بل ته وکتل، خندا راغله، زر مو شاه ورواړوه، دېخوا راغلو، ښه شېبه ووتله، د ښځې زیارت چې وشو، زه ورغلم، سلطان ته مې وېل: ته هاخوا لاړ شه، چې په نغرې کې زما د ننوتلو په وخت ونه خاندې، ما به هم وخندوې، دعاګانې او کلیمې به راباندې ګډې وډې کړې، بیا ولاکه پښې ببخې ښې شي.

سلطان په ټینګار سره وېل: ببغمه دې خپل زیارت وکړه، لیونی خو نه یم چې خاندم به.

زما یې په خبره باور نه کښده، بالاخره ومې لېږه؛ دده له پنا کښدو سره سم مې لمنې راټولې کړې، په ګنډه کې مې واچوې، نور ورته په ځلورو شوم، په خپوړو د نغرې په سورې ورننوتلم، کابو یو متر یا لږ څه زیات اوږد و، د سورې له بلې خوا مې چې سر راویست، د سلطان خندا مې تر غوږه شوه، ځان مې کلک کړ، خپلې کلیمې مې وېلې، راتاو شوم، د نغرې خولې ته مې بیا ځان جوړ کړ، دویم او درېیم ځل مې هم پوره کړل، هر څو مې چې ځان ساتلو غار تنګ و کالي مې پکې سپیره میره شول،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوږي د سمال مي ورته بند کړ، په پايڅو پوري نيښتي ايري مي ټکوهي، سلطان له خندا شنه تبې و، ويل يې: پايڅي پرېږده، مخ پاک کړه، چې د موټرسکيل ائينه مي راسمه کړه، د يوې سترګې څنګ او د غوږ ژې مي هم د نغري خوله کې په لوګي تور دېوال سره د لګېدو له وجې تور شوي و، په ليدو يې ما ته هم خندا راغله، زر زر مي دسمال پرې تېر کړ، نور راروان شو، سلطان ته به چې په لارو هم ورياد شول، له خندا به شين شو، ان تر تېر کال پورې چې شهيد شوی نه و، کله به يې رايادوه، خندا کې به يې وېل: خدای ج دې په نيکۍ راورسوي، نخره زيارت و.

خو په هر صورت لنډه دا چې پښو د شيخ اعظم بابا په زورور زيات هم هېڅ خيال رانه وړه، دردمني او پرسېدلي چې وې همغه شان وې، نور نه پوهېږم، د خدای ښلي سلطان خنداګانو کار خراب کړ او که خدايزده څنګه يې چې سپينږيري غوږي راته کړې وې، اوس يې هغه پخوانۍ مزه نه وه پاتې.؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زمانخپلو زیارت

فکر کړم د کرزي وروستی دوره وه، د چک ولسوالۍ سرک پخپده، د زمانخپلو په ساحه کي د سرک تر څنګ یو پخوانی قبر و، بېراغونه به پرې ولاړ و، اصلي شجره یې هم نه وه معلومه، چې دا څوک و، څه وخت او ولي دلته قبر پرې جوړ شوی و؟ البته کېدی شي د هغه سیمې خلک او سپینږیرې یې په اړه څه حکایت ولري، ولي په عموم کي یې د چک میشتو سره کره معلومات نشته.

خو په هر راز، راځم اصلي مطلب ته مې، د سرک جوړولو په مهال لکه ترافیکي چوک زیارت د سرک منځ ته راغی، د پروژې مشر او انجینرانو هم په ځای ددې چې کاریګرو ته یې ویلي وای: ویې باسئ، هډوکي یې بل ځای خښ کړئ.

د طمعې خلاف د سرک په منځ د قبر پاخه جوړولو ترڅنګ یې سرک هم یوه خوا او بله خوا تري کوږ کړ، په دې سره کلیو، ولسونو کي ګنګوسه داسې شوه چې د بلدوزر زور پرې ونه رسېده، تر څو ایستلی یې وی، چا به وېل: له قبر نه پنځه متره لرې یې سیلف کاوه، یو سانتي یې هم مخ ته نه ورپرېښود.

چا به وېل: هر څومره قوي او نوی بلدوزر به یې چې ورته راوستلو، پرزې به یې ماتولي، په زیارت یې د ورتلو وس نه کېده، همداسې نور.

مقصد هر څوک چې ؤ، یا هر وخت او د هر څه په وجه چې شهید شوی ؤ، خو د زیارت کراماتو ته په کتو یې د الله ج د یو خاص او نازولي بنده مانا تري اخیستل کېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه و چې زر تر زره د ځان ورسولو او زیارت یا قبر تر سر پورې یې د خپلو دردمنو، پرسېدلو پښو لپاره د الله ج دربار ته د لاسونو لپه کولو تلوسه مې وینه کې په ځپو راغله.

اما تر څو وربرابرېدم، میاشتې تېرې شوې، ان تر دې چې بله ورځ سپوکه کې د دوستانو مو څه د ښادۍ معامله وه، هغو ته ور روان وم، په زمانخپلو کې مې زیارت ته ځېرمه، د ښپنې په غوښتلو سره، د یوې دقیقې لپاره په ډرېور موټر ودراوه، وربښکته شوم، زر زر مې د خپل دایمي عادت له مخې، لمړی په قبر کې د پراته مړي اروا ته د ارامۍ دعا وکړه، بیا مې د خپلې صحت طلبۍ په پار ددې الفاظو په وېلو سره الله ج ته لاسونه لپه کړل: یا الله ج! څنګه چې خلک وایي، که دې زیارت ته دې رښتیا دومره زور او حکمت وربښلی وي؟ بیا نو له شک پرته چې تاته ګران د حقې لارې یو سپېڅلی شهید یا هم یو نیک بنده دې دی.

پس زیارت ته د تشریف راوړلو په سبب سره یې، عذر زاری کوم، دده په روی او د شهادت په برکت یې، زما ګنهګار دا یوه عاجزانه او مظلومانه دعا قبوله کړه، په پښو کې له دې پرتو زولنو مې نور آزادي راکړه، تر څو ددې ستړي فاني ژوند پاتې څو شپې ورځې لږ د آرام ساه واخلم او د خپلو ارمانونو تر څنګ، له ما نه مې د کورنۍ، دوستانو، هیواد او هیوادولو هیلو ته حداقل تر یوې اندازې رسیدګي وکولی شم، برعکس د تل لپاره د دوی د اوږو بار ونه ګرځم.

اخیر کې مې د درودې شریف په ویلو سره، دواړه لپې په مخ راکش کړې، واپس موټر ته ور وختلم، حرکت مو وکړ، تر څو ورځو هر سهار به چې راجګ شوم، په پښو به مې لاس تېر کړ، له نظره به مې ویستلې، د زورور بابا د زیارت د فایدې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

طمعه وم، خو پښو وېل چې نه، نه لاليه! بلدوزر به يې جام کړي وي، مګر مور ته معنا نه لري.

همداسې تازه د زمانخيلو د زيارت تر پورتنۍ کيسې پورې رايادِ شول، کابل کې د شاه دوشمشېره ولي زيارت په اړه هم عيني باورونه موجود دي، يو خوا وېل کېږي، چې ياد زيارت افغانستان ته په لمړي ځل د اسلام راوړلو سره د راغلو تابعينو له جملې د يو عرب شهيد شوي تابعي زيازت دی، بلخوا د حامد کرزي د لمړۍ واکمنۍ په مهال چې ببلا ببلو برخو کې د هېواد په ابادۍ کارونه پيل شول، له جملې يې يو هم د کابل ښار د ډېرۍ سرکونو بيا رغول و، خو د شا دوشمشېرۍ د زيارت تر څنګ سرک همغه شان کوږ او تنګ پاتې شو، پس خلکو به وېل: زيارت بلدوزرو ته اجازه ورنکړه، چې پرې ورورِاندې شي، د زيارت راوتلی کونج پرې کړي، ترڅو سرک هم سيده او هم پېراخه شي.

همدا و چې زما عقيدوي توجه يې هم وروګرځاوه، دوه ځله ورغلمَ خپلو شلو پښو ته د صحت يابۍ عذر مې الله ج ته پکې وړاندې کړ، مګر کومه ګټه مې له دې هم ونه ليده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خر پټي

خدای ج دي وبښي، یوه شپه مي د بابا عمه راکره راغلي وه، نوموړي خورا عمر خوړي ضعیفه بوډۍ وه، سره له دي چې ډېره لمونځ ګزاره، دینداره ښځه وه، د خپل زیات عمر د لرلو له مخي یې ډېره تجربه کاره هم وه، د شپه له ډوډۍ خوړلو وروسته مي یې مور ته زما په اړه وېل: نور خو مو چې هر څه پرې وکړل ښه نشو، راځئ یو کار بل وکړو، یو ځل یې په خرپټو کې هم پټ کړو، ماته ښکاري چې ددې لمسي مې خونکي هډوکي ته لوېدلي (خونکي په عامه یا کلیواله ژبه د یوې ناروغۍ نوم دی چې د یخ او لمدبل له کبله ځینې کسانو ته پیدا کېږي) بوډۍ انا زیاته کړه: خونکي چې کله هډوکي ته ولوېږي، همداسې پښې، لاسونه یا د بدن نور غړي پرسوي، بندونه درد کوي، چې بیا ډاکټران نه پرې پوهېږي، یوازې د خسي پسه پوست او یا هم خرپټي کولای شي، چې هډوکو کې ځای په ځای شوې خونکي راوباسي، ځکه چې دا دوه شیان ډېر زیات ګرم دي.

ما نه پېژنده مور ته مې یې د کوم بل چا د مور نوم واخیست وېل یې:

پلانکی هم یو وخت همداسې ناروغه وه، پښې یې دوبادو پرسېدلې وې، له درده ځای په ځای وه، ډېرې دواوې یې وکړې، نه ورلګېدې، اخیر یې د خسي پسه پوست واچاوه، له هغه سره جوړ روغه شوه، بیا یې ونه وېل چې کوم ځای مې خوږېږي.

خو دا چې اوس د خسي پسه پوست سخت پیدا کېږي، خرپټي هم تر ې کمې نه دي، د پسه د پوست ځواب وایي، تاسو یې یوه ورځ ورته راوړئ، زه چې ورته ګورم د هډوکي له خونکی پرته بل څه نه دي، که د خدای رضا وه، له خرپټو سره به داسې جوړ شي چې حیران به ورته پاتې شئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور مي زما صحت ته د خپلي جل وهلي تندي لمخي، د انا خبري ته هم يقين وشو، په سبا مي يي پلار په خرڅتو پسي غره ته ولېږه، (خرڅتي د حيواناتو زبي ته ورته غټي غټي خړچکي پاڼي لرونکي صحرايي ګيا ده، د پاڼو مخ يي يو قسم سپېره پت او د انسان د جلد ويښتو ته ورته ميده اغزي لري) پلار مي يوه ګونۍ راوړي، د بوډۍ انا د توصيي سره سم، مابنام يي په ساتول ځب ځب کړي، د شپي پس له ډوډۍ يي د خوب بستره کي په لوڅ بدن راکېښودي، د پښو له ګوتو ان د نامه تر غوټۍ يي ښه سم پکي پټ کړم، اغزي يي راچوخېدل، بدن مي سوخت او بخار کاوه، خوب نو کله کېږي؟ شپه مي په لوڅو سترګو تېره کړه، يقين وکړئ، له تصوره زيات يي آزورده کړم، خو له بدمرغه نه مي يي له هډوکو خونکي راويسته، نه مي يي نوره څه فايده محسوسه کړه.

څنګه چي له خبرو خبري پيدا کېږي، زه هم چي يوه کوم بله رايادشي، تر همدي خرڅتو پوري د اوښ په پچو کي تېره کړي شپه مي هم ذهن ته راغله، که څه هم وخت وتلی، نه پوهېږم چي چا ورته ويلي و او مقدمه يي څنګه وه؟ خو دا مي ياد دي، چي د ناروغۍ په لمړي وخت کي مي مور يو ځل د اوښ په ميده شو پچو کي هم پټ کړم، د خرڅتو تر پورتنۍ کيسي پوري ځکه رايادشول، چي د اوښ په پچو کي هم د خرڅتو په شان ميده ازغي و، راچوخېدل، چون هغه وخت يوخوا نسبت د خرڅتو وخت ته ډېر کوچنۍ وم، بلخوا ددي ډول دواو په وړاندي دومره ټرنېنګ شوی او عادت شوی هم نه وم، پس نه يوازي دا چي ناارامه وم خوب مي ونکړ، بلکي ټوله شپه مي په ژړا او اوښکو تېره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورو سترګو خوړلی

د ناروغۍ په لمړنيو کالونو کې چې لا د ماشومانو په جم کې وم، يوه ورځ مو يوې سپينې سرې ګاونډۍ (.... بيبۍ) پلار ته وېل: برايم (ابراهيم) جانه! خدای ج که بل هېڅ پرې شوي وي، نعيم جان فقط تورو سترګو خوړلی، تورو. چې وړوکی و، نوې پښې يې کړې وې، داسې ښه ډډ بډ ښايستوکی هلک و او ان همغه وخت لکه سپينږيری ډېر هوښيار او آرام ماشوم و. سترګې خو ډېر بد شی دي، چې څوک يې ووهل، بيا له ځانه خير نشي کولی، نه يې ډاکتر په ناروغۍ پوهيږي، نه ملا، ورځ تر بلې اوبېږي.

پلار مې ورغبرګړه: هو ولا تروری! زه هم کله وايم چې هلک په سترګو شوی، پسې زياته يې کړه: يوه ورځ ډېر کوچنی و، غېږ کې مې واخيست ورومې ايستلو د ژرندې تر مخ مې خليفه سورګل ته کيناوه، چې ويښته يې پرې اصلاح کړي، د ويښتو د جوړولو په جريان کې (پلانکی ماما) په لار تېرېده، چې سترګې يې پرې ولګېدې، حيران شو وېل يې:

- يره برايمه! ډېر تکړه زوی دي دی، مور خو چې د خپلو ماشومانو سرونه پرې جوړو، چيغې يې په ټول کلي کې ازانګې کوي، په پنځو نفرو يې نشو تکيه کولی.

له همغه ورځې نه بيا هلک ښه ورځ ونه ليده، تر ننه.

بيبۍ ورغبرګه کړه: هووو بس بس ما خو وېل چې هلک نظر شوی، د (پلانکي) ډېرې درنې سترګې دي، تېرې ميدوي، تېرې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ولاکه پوهیږم تروري! کنه د ګلدانو په اخندزاده صیب مي د نظر تعویذونه هم ورته وکړل.

ببۍ کړل: نه، نه، نه د داسي خلکو د سترګو په نظر د تعویذ او دم زور نه راسپري.

د داسي کسانو د سترګو نظر صرف او صرف فقط په یو څه باندي ماتپږي، چې په پلونو یي متیازي وشي.

پلار مي یي خبره په خندا تپره کړه.

زه چې دي خوا غلی ناست وم، د دوی په مجلس مي پام و، د ببۍ خبري یي څه راته ښکاره نه شوي، زړه کي مي کړل: دده څه او څه وکړم، په پلونو خو یي متیازي سختي نه دي.

همدا و چې د سړي تعقیبول مي پیل کړل، لاري به مي یي ځارلي، څو ورځي تپري شوي، هیڅ داسي موقع نه برابرېده چې په پلونو مي یي متیازي کړي وی، په کومه لاره به چې تپر شو، هلته به د خلکو ګنه ګونه وه، خوشبختانه بله ورځ له کلي نه بر دوکانونو (بازار) ته روان و، پسي شوم له کلي چې وواته، بازار ته د ورغلي سرک په ریګلنه ځمکه یي ډېر ښه واصح، واصح پلونه ښکارېدل، بل خوا له نیکه مرغه د سرک دواړو لورو ته باغونه و، پنایي یي جوړه کړي وه، دی مي شاوخوا پنځوس، شپیته متر وړاندي تر مخ روان و، حیا دي وي، په ولاړو مي شروع پسي وکړه، په هر پله به مي یي کم او زیات پنځه، پنځه سي سي ((ccمتیازي ورخوشي کولي، ان تر دېرش، څلوېښتو پلونو مي یي ورسولي، نور مي دی هسي رخصت کړ، زه واپس په قهرمانه مودِ کي تري راوګرځېدم، څو ورځي مي سترګي وي چې د ببۍ د خبري اړوند د ..... ماما په پلونو د متیازو په کولو سره به یي د درنو سترګو نظر مات شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، نور به ناروغي کرار کرار ښه شي، خو له بدمرغه مياشتي کالونه تېر شول تر ننه يې هېڅ اثر رامعلوم نشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډاګو شهیدان

یوه ورځ د مازیګر له لمانځه وروسته د جومات په تبې ناست وم، یوه سپینږیري حاجي کلیوال مو د ډاګو د شهیدانو د مظلومیت کیسې کولې.

نوموړي شهیدان د مشرانو له قوله، له ایرانه راغلي د شمالي ولایاتو هزاره مسافر و، د وردګو دښت ټوپ په ساحه کې زموږ د سیمې څو وحشي ټوپکوالو غلو د کابل او کندهار په سرک له موټرو راښکته کړي و، تر غونډۍ دېخوا یې چې راډولي و، سره له دې چې خوارانو ډېرې زارۍ ورته کړې وې، په کورونو کې یې ورته منتظر کوچني اولادونه او بوډۍ مورګاني وریادې کړې وې، خو دوی ظالمانو خپل وحشت پرې ثابت کړی و، د پیسو او مالونو تري اخیستلو سربېره دوی یې هم ټول وژلي و، بیا یې زموږ له کلي پاس د همغه ډاګونو په یو وړوکي خوړ کې رېګونه پرې ور اړولي، دغه و چې نوم یې د ډاکو شهیدان شو، کورنۍ یې ممکن اوس هم د ورتلو په طمعه وي.

خو په هر حال د کلي خلک به مو ډېرې وخت د ملا اذان تر مخ تیاره کې همدې ډاګونو او تري چاپېره غونډیو ته په بوټي (خسو) پسې تلل، بیا به یې ځینو د اذان د اورېدو ادعا کوله، چا به یې په قبرونو ډېوې لیدلې وې، همداسې د ښلا ښلو کراماتو په اړه به یې وېل کېدل.

په دې ورځ یې چې د جومات په تبې ناست حاجي یو ځل بیا ډېر په خوند د مظلومیت او ورسره شوي سخت ظلم کیسه کوله، زړه کې راتېره شوه: تر غزني، ننګرهاره او شمالیه د نامعلومو مړیو په زیارتونو پسې منډې وهې او په دغه یو قدم ځای کې دې دومره سپېڅلي او مظلوم شهیدان هېر کړي، تا به نو ښه خدای ج جوړ کړي؟!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه و چې حتمي د یو ځل ورتلو قصد مې یې وکړ، بله ورځ ډېره ښه موقع خدای ج برابره کړه، یو ځوان کلیوال مو سرطان و، څنګه چې له نورو ټولو خواوو ځواب ورکړل شوی و، د وروستۍ هیلې په پار یې کاکا موټر کې کېښولی و، همدې د ډاګو د شهیدانو زیارت ته یې ښوه، زه هم ورسره ملګری شوم، تر زیارته ډرېوري هم همدې ناروغ هلک وکړه، چې ور ورسېدو، څنګه یې چې قاتلینو کالونه وړاندې د تنظیمي جګړو په مهال د یوې وړې خوړۍ منځ کې ریګونه پرې ورارولي و، لا هم د همغه خوړۍ منځ کې ریګونه پرې امبار و، یوازې چارچاپېر چا یوه، یوه تېږه تري تاو کړې وه، د قبر رنګ یې ورکړی و، له پاسه یې د خپلو بوټونو او څپلیو قات شوي تلې پرې پراته و، نوري بادۍ یې لمر او بادونو وړې وې، د قبر سر ته یې ودرېدم، د الله ج دربار ته مې لاسونو لپه کړل، لمړی مې یې دوی ته د مسافرانه او مظلومانه شهادت د قبلیدو او کورنیو ته یې د ورسره شوي ظلم او مظلومیت اجر وغوښت؛ بیا مې د دوی تر قبرونو پورې د راتلو په سبب له الله ج د خپل صحت غوښتنه وکړه.

خو نه یوازې زما بلکې د هغه بل ناروغ ځوان هم کوم درد ورسره دوا نشو. نه پوهېږم خوشبختي مې یې وګڼم، که بدبختي؟ چون زه خو لا تر ننه سر ښوروم، هغه بېچاره د ګوتو په شمېر شپې ورځې وروسته خپل روح حق ته وسپاره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بربنډې ښځې

په داسې حال کې چې نور له مکرجنو ملایانو، زیارتونو، ټګانو، کودګرو او رنګارنګ غیرې علمي او غیرې معیاري دواګانو بېخې ستړي شوي و، ولې چې نتیجه یې د ټولو یوازې هسې پیسې مو سیند ته غورځول، خورا زحمتونه، تکلیفونه راباندې تېرېدل او وخت مو یې راضایع کول و او بس!

ناروغي چې وه، همغه شان د خپل ارام او حوصیلمند طبیعت لمخې یې کرار کرار مخ په بره روانه وه، د هر کال په تېردو سره به مې خپل صحي وضعیت کې ښکاره بدتري، احساسه وله، نه یوازې دا چې پرسوب پورته روان و، د بدن روغې برخې یې لاندې کولې، بلکې د عمومي ضعیفۍ او وزن له لاسه ورکولو سربېره، د پښو حرکت یې هم رامحدوداوه؛ مانا تېر کال به چې تر کوم لېښتي یا جویچه هاخوا پورېوتی شوی، کال وروسته به مې هلته پښه نه رسېده.

لهذا ورځ تر بلې د دې بد او نامعلوم سر نوشت په لوري تلو مې، زما په شمول د مور او پلار اندېښنې هم له ځان سره زیاتولې، هغه هم په داسې حال کې، کوم چې وړاندې مې یادونه کړې، ډاکټران زیارتونه، ملایان، یا بلې کومې خوا ته مو چې د سبب په پار سترګې اوښتې وې، ټول مو تر پښو ایستلي و، نور نو مستقیماً د الله ج له غیبي مرستې یا هم په خپلو لاړو له جوړېده پرته بله هیله نه وه راپاتې.

په همدې حساس وخت کې مې مور د دوستانو په یو واده کې له یوې ښځې سره لیدلې و، نومورې ښځه هند ته د تداوۍ لپاره له تلو وروسته تازه راستنه شوې وه، د وزن د زیاتوالي له کبله یې د یوې پښې د پورتني بند یا هم ګردې د هډوکو تر منځ سرپښ ناکه مایع وتلې وه، هډوکي یې یو په بل سولېدلي و، درد یې کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هند کې یې خپل تخریب شوی ګردی تري یستلی و، په ځای یې د مصنوعي هډوکي ګردی ورته اچولی و، د ښځې درد او د حرکت په وخت ستونزې ورسره کمې شوې وې.

همدا و چې هند ته زما د لېږلو په پار مې یې مور هم زښته زیاته هڅولې وه، دا یې ټولې ورته کړې وې، چې د کابل هر ډاکتر ته د بار بار ورتلو په شمول له تاسو نه په زیاتو ملایانو، زیارتونو او حکمیانو.... ګرځېدلي یم، خو د روپۍ فایده مې نه ده تري لیدلې، پاکستانیو ډاکترانو مې هم اعلاج ونشو کولای، هسې یې پیسې رانه وشکولې.

هند ته چې ځنګه ولاړم، پښه مې یې عملیات کړه، خپل سولېدلی د ګردي هډوکی مې یې ویست، بل یې راواچاوه، دغه دي جوړه روغه شوم، نن چې ستاسره ناسته یم، د هندي ډاکترانو برکت دی، کنې له ما نه دا وادونه پاتې و، بستره کې په اړخ نشوی اوښتی. پس تاسو هم که رښتیا غواړئ چې زوی مو جوړ شي، نور یې تر دې بېځایه تاوولو تېر شئ، له کوره وي، که له پوره، پیسې ورته پیدا کړی، هند کې مړي ژوندي کېدل، ستا د زوی خو فقط پښې پرسېدلې، درد کوي.

د ښځې له خبرو مې مور ډېره متاثره شوې وه، کور ته په راتلو سره مې یې پلار ته په واده کې د لیدلې ښځې د خولې ټوله کیسه وکړه، ګویا دلته په ډاکترانو، زیارتونو، ملایانو، جادوګرو ډېره ګرځېدلې وه، پاکستان کې یې هم اعلاج نه و شوی، هند ته چې ځنګ تللې وه، هندي ډاکترانو یې پښه عملیات کړې وه، بل ګردی یې وراچولی و، اوس لکه پیغله داسې نیغه ګرځېده، شک به دې نه و پرې کړی چې دې به عملیات کړی وي، جوړه روغه شوې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته يې هم وېل چې که غواړئ زوی مو جوړ شي؟ نور يې له دې بېځايه ګرځولو او هسې پيسې پرې مصرفولو تېر شئ، فقط هند ته يې ولېږئ.

پلار مې ورته وېل: ناروغۍ فرق لري، منم هغه ښځه به جوړه شوې وي، مګر پاکستانيو ډاکترانو ماته ووېل چې تر دې دمه د دنيا په يو هېواد کې هم دوا جوړونکي (فارمسستان) په دې نه دي توانېدلي چې ستا د زوی د ناروغۍ دوا جوړه کړي، حتا ددې ناروغۍ لامل هم لا نه دی معلوم.

مور مې ورغبرګه کړه: دې ښځې ته يې هم پاکستان کې وېلې و چې ته نه جوړېږې، خو هند ته په تللو سره ورته معلومه شوې وه، چې پاکستانيانو دروغ ورته وېلې و، هندي ډاکترانو بسته ګردی او د ګردي د کاسې نور هډوکي تري يستلي و، په ځای يې مصنوعي هډوکي وراچولي و، وېل يې پخوا خپله بستره کې په اړخ نشوی اوښتی، لورانو ته به مې غږ کاوه، اوس جوړه روغه وه، هېڅ مشکل يې نه لاره. نو خدای ج مهربانه دی، له زوی مو نه ده زياته راځه مورِ هم د خوړ له غاړې پټی (ځمکه) ګرو کړو، دا وروستی ارمان به هم پرې وباسو.

د پلار مې د هند په طبابت هم باور نه و، بلخوا د ځمکې د ګروېدو خبره هم درنه پرې تمامه شوه، زړه يې نه پرې کېده. ملامت هم نه و، چون دده خو تنها زه اولاد نه وم، يوه ډله نوره خيلخانه پسې وه.

خو بالاخره مور مې د ډېر وخت پرله پسې ټينګار پرې کولو په پايله کې پرې ومنله، د خوړ له غاړې ځمکه يې ګرو کړه.

هغه وخت د پاسپورت رياست کې ستونزې زياتې وې، ټول ژمی مو پرې تېر شو، په ډېره سختۍ مو ايله تر پسرليه پاسپورت جوړ کړ، له وېزې پرې وهلو وروسته مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه وخت فعال افغان کامیر هوایي شرکت د طیاري ټیکټ واخیست، هند کي مو د دوستانو له جملي مسافر یو، دوه کسه شناخته و، تماس مي ورسره لاره، د هغوئ په لارښونه ور روان شوم، تقریباً تر دوه ساعت سفر پس مو طیاره د نوي ډلي په میداني هوایي کي ښکته شوه، دا چې زه یو پټ سترګی کلیوال هلک وم، تر دي دمه مي د ښځو د مخ له دابري او لاس، پښو تر پنجو پرته، نور بدن نه و لیدلی، د خپلي نادیدګی له مخي کله به چې کال، دوه کالونو کي یو ځل کابل ته راغلم، یوه نیمه پتلونداره یا چسپ او نازکو جاموواله ښځه به مي سترګي ولګیدي، د خوند تري اخیستلو تر څنګ، خدای ج ته د ځان سپیناوي په پار به مي لعنتونه هم پري ویل، زړه کي به مي د کافري، فاحشي نامونه هم پري ایښودل.

خو کله چې د ډهلي په میداني هوایي کي له طیاري راښکته شوم، په لسګونه اتیا فیصده بربنډو ښځو مي سترګي ولګیدي، یو قسم ګرمي اوبه مي په بدن کي ښکته پورته شوي، د زړه زربان مي دومره لوړ شو، چې ټول وجود مي یي خوځاوه، لږ وړاندي چې راغلم، د وېزو د تائیدی د غرفي په قطار کي مي یوه نازک او ډېره ښکلي پېغله نجلۍ تر مخ ولاړه وه، ویښته یي لکه د هلکانو ګرد پرېټ کړي و، یو وړوکی بلوز او نیمه پتلون یي په تن و، د بلوز لمني یي لنډي وي، ایله د نامه تر غوټۍ رسېدي، بلخوا یي د پتلون کمربند ډېر کوز تړلی و، تر منځ یي د نامه له غوټۍ ښکته د سپاخه د ساحي یوه برخه لوڅه پاتي وه، سپین پوست یي ښکارېده، له تاسو یي څه پټه، منحیث یو انسان سره له دي سختي ناروغۍ مي یي هم سم ګرم کړم، غرفي ته په رسېدو سره مي چې کتل، د پاسپورتونو چک کوونکي ماموره هم یوه ښکلي نجلۍ وه، نازکه خړرنګي رسمي چپنه یي په تن وه، د سیني د سر تنۍ (تکمي) یي خلاصي وي، د زېرپېرانۍ له آزادي غاړي یي یوه برخه تي او د تیو قات ښکارېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درحالي کي چي زه هغه وخت نسبت نن ته ډېر صوفي او پرهېزګاره وم، له ګناهونو مي زيات ځان ساته، دلته مي هم قصداً د ښځو په يخن کي سترګي نه وراچولي، نه يي له لباس نه په لوڅو د نامه غوټيو او ګېډو پسي ځير وم، بلکي کيسه عامه وه، هر خوا به مي چي سترګي واړولي، تصادپي به د يوې نه يوې ښځي د بدن په هغه لوڅو او نامحرم برخو ولګېدې، چي خورا زياتي شهوت انګېز به وې.

د دروازې خواته چي راغلم لا وضعيت خراب و، د خپلي کليوالي حيا او پاک لمنې له مخي مي په ټول توان هڅه کوله، چي خپل راپارېدلي جنسي جذبات ارام کړم، مګر څنګه مي چي وړاندې ووېل يو خوا زه د ښځو د بدن د نامحرم برخو په وړاندې مطلق نادېده وم، بلخوا واقعاً محيط ډېر خراب و، همدا و چي شيطان ذاته ظالم نفس مي نه راسره منله، پرله پسي مي يي د راپارېدلو خبيثو هواسو اور ته پوکی ورکاوه. نه مي يي د پرسېدلو، دردمنو پښو خاطر کاوه، نه يي دا وېل چي مور او پلار بېچاره خيلو يي خپله هغه يوه ټوټه ځمکه هم ورته ګرو کړه، چي د يوې ګولي حلالي روزۍ د لاس ته راوړلو وسيله يي وه، دا خوارکی يي د تداوۍ لپاره هند ته پرې راولېږه.

نه، نه بي حيا هواسو مي له واکه په کامل بغاوت او له دې هر څه بي پروا د بدن رګ رګ کي مست موجونه وهل، يوه ثانيه يي بل خوا ته د پام اړولو اجازه نه راکوله.

له ميداني هوايي، چي راووتلم، د ډهلي ښار کي د ميشتو شناخته کسانو سره د تماس په نيوه ټکسي کي ورکېناستم، په لارو څه ښه شوم، خو لا مي هم ميداني هوايي کي د تحريک شو جنسي جذباتو اثر په بدن و؛ عيني حال بار بار زړه کي راتېرېده: خداى ج دي ښښنه راته وکړي، څومره بېعقل او نادېده وم، يوازي د لوڅ مخ يا د يو پتلون له کبله به مي د کابل ملايکي کافري، فاحشي بللي، کفر او فحشاء دي ته وايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو په هر صورت د ډهلي ښار ته په ننوتلو سره مي له ميداني هوايي نه وضعيت لا تر بدبتر وليد، مازيګر ناوخته د شناخته کسانو اطاق ته ورسېدم، له ډوډۍ خوړلو پس مي ډېره سخته تبه شو، دوی ګولۍ (دوا) راکړه، د شپې ارام وم، خو سهار مخه مي بيا کرار کرار وجود درنېده، ان تر دي چې له چای څښلو پس مي بيا مسته تبه شوه، اطاق کي راسره ملګرو راته وېل: ستړی شوی يې، يا د هوا اثر دی.

مګر زه په خپل مشکل پوه وم، چې ګواکي دا هر څه پرون ورځ د لوڅو ښځو د ليدو له کبله په بدن مي د راغلي فشار له وجې دي، خو دوی ته مي څه نه وېل.

دوې ورځې پس چې له تبو لږ ښه شوم، ژبارن مي ونيوه، د ډهلي د ښار يو لوی او مجهز شخصي روغتون (مکس) ته د تداوۍ لپاره ولاړو، د روغتون ډاکترانو مي د کابل او پاکستان معاينات د باور وړ ونه ګڼل، يو ځل بيا يې له سره ټول معاينات راباندې شروع کړل، د معاياناتو تر تکميلېدو پورې به هره ورځ روغتون ته ورتلم او راتلم، درحالي کي چې د بربنډو ښځو په وړاندې جنسي جذبات مي لا هم په لوړ حد کي و، مزې سترګي به مي چې پرې ولګېدې فوراً به مي د زړه زربان لوړ شو، اطاق کي د راسره هلکانو په شمول، دې نورو نارينه او ځوانانو ته حيران وم، چې د دوی ولې ددې لوڅو ښځو په وړاندې غريزې نه راپارېږي؟ ارام يي تر څنګ ګرځي راګرځي، خپل کارونه کوي؟ خو د څو ورځو په تېرېدو سره رامعلومه شوه، چې دوی هم ملايکي نه وي، نه نرښځي و، راز يې په دې کي و، چې دوی اصلاً زما په شان له خپل نفس سره مبارزه نه کوله، اکثريتو به ښځو ته د معمولي تمايل پيدا کېده سره سم فاحشاخانو ته ځان رساوه، خپلې تندې به يې ماتولې، زما شناخته کسانو چې اطاق پکي نيول و، لوی بلاک و، د لسګونه نورو مسافرو اطاقونه هم پکي و، تر څو شپو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځو ورسره تېرولو وروسته، له ډېرو نورو مسافرو سره هم بلد شوم، دغه و چې ځيني هلکانو به بيا ماته هم فحشاخانو ته د ورسره تلو بلنه راکوله.

خو تر څو ځان سپيناوی نشي، يوه ښځتيا خبره به وکړم، هغه دا چې، له بده مرغه اوس هغه شان ښه سړی نه يم پاتې، خدای مکړه که د هغه وخت غوندې آزادانه بلنه راکړی شي او هر ډول يعني د هر رنګ او هر سن ښځو ته لاس رسی دومره اسانه وي، لکه هلته، ممکن پښه ونشم نيولی.

مګر ځنګه مې چې وړاندې هم يادونه وکړه، هغه وخت يا هم نوځوانۍ کې مې نسبت اوس ته خورا ښه تقوا لرله، پس درون کې مې که غيرې ارادې هر څو اور بل و، جنسي تقاضا اوج ته رسېدلې وه، مګر مقابل کې مې يې په خپل فزيکي وجود او اعمالو پوره واک لاره، تر ډېره مې د الله ج له وېرې له لويو ګناهونو ځان ساتلی شوی.

بلخوا خپله ناروغي او مظلوميت مې هم له پامه نشوی غورځولی، همدا و چې زه يې له بې لارۍ وژغورلم.

که څه هم له يادولو دې پاتې نه وي، يوه شپه يې د ډېسکو په نوم يو ځای ته ورسره روان کړم، نه ورسره تللم د پښو خوږ مې بهانه کړل، خو دوی په ټينګار سره وېل چې جګ شه کرار کرار ځو، نژدې دی.

حرکت مې ورسره وکړ، اصلاً ما فکر کاوه، چې ډېسکو به کوم پارک وي، ولې چې ورغلو، ښځتيا پارک و، مګر داخل کې يې په ببلا ببل ډول د فحشا ځايونه هم لرل، لمړی يو سالون ته ننوتلو، موزيک پکې پلي و، ځوانو هلکانو او نجونو شراب خورګي پکې کوله، بيا به ګډ سره نڅېدل، دوی خو هسې پکې ډوب و، د سيل بينو شهوت يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم په چټکۍ سره راپاروه، سالون کې تر څه وخت تېرولو وروسته راووتلو، راسره ملګرو مخامخ سینما ته د تلو ووېل، زما یې چې د دروازې له پاسه په خورا ورانو تصویرونو سترګې ولګېدې، پوه شوم چې دننه کیسه سمه خرابه ده، عین حال کې د وطن د ملایانو هغه خبره هم یاد ته راغله چې ویل به یې: سینما کې که څوک مړ شي بې ایمانه له دنیا تېرېږي.

همدا و، سره له دې چې د جنسي تحریکاتو له کبله مې وینه هم د جوش په وروستۍ نقطه کې وه، اما الله ج شاهد دی، سنیما ته له ورسره تللو نه مې انکار وکړ، دوی ډېر راته ووېل چې ورسره لاړ شم، خو د چا خبره ما یوه موزه کې دواړه پښې تخته کړې، په خپل انکار مې کلک ودرېدم، په دې سره دوی د کلیوال ساده یا شادګلي نادیده هلک په صفت ډېرې ټوکې او خنداوې هم راپورې وکړې، بالاخره لارې مو سره جلا کړې، دوی مې پرېښودل، زه یوازې همغه شپه کې اطاق ته تړې راغلم.

هند کې مې لس پنځلس ورځې تېرې شوې، لا هم د ناروغۍ تشخیص نه و شوی، د معایناتو په کولو لګیا وم، دې جریان کې یوه جالبه دا وشوه چې یوه ورځ متخصص ډاکتر د تلوېزوني معاینې پارچه راکړه، کله چې د تلوېزوني معایناتو شبعه ته ورغلم، د ننه بل ناروغ و، دهلېزه کې ورته منتظر شوم، ترجمان مې لاړو، یو بل ناروغ یې هم لاره، ماته یې وېل: تر څو نوبت درځي، زه راځم.

دی لا نه و راغلی چې نوبت راورسېده، بې ترجمانه معاینه خانې ته ورننوتلم، دوې نازکې ښځینه ډاکترانې ناستې وې، یوې څه راته ووېل په خبره یې پوه نشوم، خو د سترګو او سر له حرکته یې پوه شوم چې وایي: په چپرکټ پرېوځه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې له حکم سره سم په چپرکټ اوږد ورته وغځېدم، زما تر ځنګ کمپیوټر ته ناستې ډاکټري بیا څه ووېل، پوه نشوم، یوازې رنړه، رنړه مې ورته کتل، خپله خبره یې تکرار کړه، دا ځل هم چې خاموش یا پرته له عکسلعمل ښودلو غلی پاتې شوم، ډاکټراني پوه شوې، چې په ژبه مو نه پوهېږي، خپله یې لاس راوړاندې کړ، د مخې لمن مې یې لږ پورته راکش کړه، زه یې پوه کړم، چې ګویا ګېډه دې لوڅه کړه، زر مې لاس ورواچاوه، لمن مې ان تر غاړې راپورته کړه، ډاکټري معاینه شروع کړه، په ګېډه او سینه مې یې په ښویه سرښناکه ماده ککړه آله هاخوا دېخوا ښویوله، څو شېبې وروسته یې بیا څه ووېل، زه یې چې په خبره پوه نشوم، یوې او بلې ته یې وکتل، موسکې شوې، بالاخره مجبوره شوه، کمپیوټر ته ناستې ډاکټري یو ځل بیا لاس راوړه، د پرتوګاښ په غوټه (ګنډه) مې یې ګوته کېښوده وخوځوله، ددې مطلب دا و چې ګواکې د پرتوګاښ غوټه دې لږ سسته کړه، چې د نامه تر غوټې لاندې د پوستن یا سپاخه ساحه هم معاینه شي.

خو ځنګه مې چې وړاندې هم ووېل، د ناروغۍ په لمړیو کې به تر ټولو سخته دا وه راته چې ډاکټرانو به مې پرتوګ راباندې ښویاوه جنسي غړي به مې یې کتل، ان اکثریت وخت به مې ژړل، خو د ناروغۍ په اوږدېدو او وخت په تېرېدو سره یې داسې بلد کړم، چې ډاکټر به هسې راوکتل، ما به پرتوګ ورته ښویولی و، دلته مې هم چې ډاکټري د پرتوګاښ غوټه وخوځوله، ما فکر وکړ چې حتماً سامانونو کې یې کار دی، همدا و چې د غوټې خلاصولو سره سم مې پارتوګ ان تر ګوندو ورته تېر کړ، د دوی چغ او پوغ شو: هاا هاا... نور هم څه کړتېدلي، په خبره یې نه پوهېدم، زر یوې لاس راتېر کړ، پرتوګ مې یې واپس پورته راکش کړ، شیان یې پټ کړل، یوازې د نامه تر غوټې لاندې دومره برخه یې لوڅه پرېښوده، چې آله پرې ځای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې سره زښته ډېر تري خجالت شوم، له شرمه مې تر اخيره سترګې پټې نيولې وې، د معاينې له خلاصېدو وروسته چې راووتلم، د روغتون په اوږده دهلېزه کې وړاندې مې ترجمان راروان و، د سترګو راباندې لګېدو سره سم يې کړل: هغه بل مريض راونه وتلو؟

ماوښل: کور دې لا له مريض سره وران شه، راځه معاينه وشوه! نوموړی چې اصلاً افغانی د هرات ولايت و، فعلاً فاميلي هند کې اوسېدل، که څه هم عمر يې له څورلس، پنځلسو کلونو زيات نه و، خو ډېر هوښيار او چالاکه هلک و، په يو وخت يې د څو ناروغانو ترجماني کوله، پيسې يې تري اخيستې. له بېخونده ځواب او څېرې مې پوه شو چې سړي ګلان کړلي، زر زر يې په مندۍ خوله بهانې چوني شروع کړې: وبښه! يو سپينږيری افغانی ناروغ و، هېڅوک يې نه لرل، په ژبه هم نه پوهېده، له هغو سره لږ کمک شوم...

خلاصه شاوخوا شل ورځې مې هند کې پوره شوې، لا هم په معاينا‌تو لګيا وم، ولې بښه و، ددې شلو ورځو په لړ کې څه ناڅه بلد شوی وم، بلخوا د لوڅو بښځو سره مې هم يوه اندازه عادت پيداکړی و، په ليدلو مې يې د لمړيو ورځو په شان ډېر جذبات نه راپارېدل، اګر چې نامحرم نارينه او بښځې د خپل فطرت له مخې هېڅ وخت نشي سره عادت کېدلی، دوی به تل يو بل ته قوي تمايل لري، خاصتاً هغه صورت کې چې د بښځو د بدن نامحرم غړي لوڅ وي، همدا ده چې اسلام مبارک دين خپلو پيروانو ته د نامحرمو بښځو او نارينو تر منځ د ستر کولو او حجاب حکم کړی.

خو په هر راز چې خبره بلخوا لاړه نشي، د څو نورو ورځو شپو په تېرېدو سره مې د اکثريت معاينا‌تو نتايج راووتل، مګر لا هم تشخيص معلوم نشو، بالاخره د لمفديما

(c) ketabton.com: The Digital Library

(Lymphedemaپه نوم ناروغۍ معاینات يې راته ولیکل، کوم چې پاکستانیو ډاکترانو په توافق سره زما ناروغي لمفدیما ګڼلې وه او راته ویلي يې و، چې ددې ناروغۍ علاج نه کېږي، ناهیلی يې کور ته رالېږلی وم.

خو بیا هم د پاکستانیو ډاکترانو د تشخیص په دقت ځکه ډېر باوري نه وم، چې دا یوازې د ناروغۍ د علایمو له مخې د دوی مشکوک نظر و، د یادې ناروغۍ معاینات يې نه لرل، ترڅو سل سلنه مطمین تشخیص يې کړی وی.

مګر هندوان مجهز و، د هېڅ نوعه معایناتو په برخه کې يې کمی نه لاره، زما د همدې معایناتو په شمول اکثریت معاینات خپله په مکس روغتون کې کېدل، هسې د یو نیم لپاره به که کوم بل ځای ته ضرورت شو.

لنډه دا چې ترجمان مې تر مخ شو، د لمفدیما ناروغۍ د معاینې مربوطه شبعې ته ورغلو، هلته مسول ډاکتر په یوه لویه او اوږده دستګاه کې ځملوم، د دواړو پښو د غټو ګوتو په سرونو يې یو قسم له سور رنګه مایع ډکې پېچکارۍ (سرنج) راکړې، د دغه سور رنګې مایع جریان د پښو په رګونو کې د دستګاه په پورتنۍ برخه کې د نصف شو کېمرو په وسیله تعقیبېده، نوموړې سره مایع چې تر ګوندو ورسېده، نور ودرېده، له دردېدو سره سم يې دستګاه اتومات عکسونه واخیستل، همدا عکسونه او لیکلی راپور مې يې متخصص ډاکتر ته راوړل، ډاکتر يې په لیدلو سره د خواشینۍ په پار سر وخوځاوه، د ژبارن په خوله يې راته کړل: دا یو نوعه ناروغي ده، چې په بدن کې د اوبو د تنظیم سیستم تخریبوي، خو متاسفانه اساسي درملنه يې نه کېږي، یوازې د وقایه په صفت یو قسم اوږدې کشي جرابلي لري او یو هم د پښو لپاره مخصوص د ماساژ ماشین دی، که غواړې؟ زه به يې درته ولیکم، د ماشین په ذریعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر سهار یو ساعت مساج ممکن د ورځې په اوږدو کې د پښو د پرسوب او درد د کموالي په برخه کې څه مرسته درسره وکړي.

جرابلي او ماشین مې پرې ولیکل، زړه ماتی یې له معاینه خانې راووتلم، د بنه ځان باوري کولو په موخه سبا یوه بل مخکښ روغتون ته ولاړم، ډاکتر ته مې همدا د مکس وروستي معاینات وښودل، دې هم همغه خبره راته وکړه، چې ګویا دا ناروغي تداوي نه لري.

پس طبعاً د خپل صحت په اړه داسې ناهیلي او روحیات وژونکي خبره په هر انسان له حده زیاته درنه تمامیږي. ماته یې هم چرس راوځکول. که څه هم دا لمړی ځل نه و، عین خبره مې د پاکستان له ډاکترانو هم اوریدلې وه، خو هغه زمان یې ډېره اغیزه ځکه راباندې ونکړه، چې نسبتاً وړوکی وم، دومره قوي احساس مې نه لاره، ترڅو د نن په شان د خپل راتلونکي د تباهۍ ټول تصویر مې یې سترګو ته درولی وی.

ګنګس او زنګډلی له روغتونه راووتم، نور کوم بل ډاکتر ماکتر پسې هم ونه ګرځېدم، هند ته راوړې ټولې هیلې او خوشبینۍ مې په کفن کړې، د ژباړونکي حساب مې خلاص کړ، د شپې مې خپل لباسونه راټول کړل، سهار مې ټیکټ واخیست، راروان شوم، څنګه مې چې وړې وې همغه شان دردمنې او پرسېدلې پښې مې واپس خپلې خاورینې جونګړې ته راوړې، والله علم چې د مور او پلار په زړونو به مې څه تېر شوي وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تور سپي پوست

له هند نه تر راتلو څه وخت وروسته مي د ماما خسر راغللی و، نوموړی مي د مور ناسکه کاکا هم کېده، واده يي د شمالي و، له دي کبله دده هم ډېر عمر په شمالي کي تېر شوی و، فعلاً يي هم کور هلته و، لکه نن کله، کله يا څو کالونه پس به په يوه ښه او بده کي وطن ته راتله، ډېر نيک او ارام سړی و، ښه ژبه يي لرله، له دي خاطره مور ډېر درناوی ورته لاره، د حويلی په برنډه، د پيرکي (بولاني) خوړلو په مهال مي مور په خورا زياتو ډاکترانو، ملايانو، زيارتونو... د درملنې په پار زما د ګرځولو کيسه ورته کوله.

د کيسې تر خلاصېدو وروسته، يي مېلمه کاکا د يوې اوږدې مقدمې په ښه د خپلې همدردۍ او خواشينۍ ورسره شريکولو او تسليت په پار زياته کړه: خير، الله مهربان دی ښه به شي، خدای ج هره فيصله د بنده په خير کوي، ملايان وايي: که حساب ته شي، په خپلو عملونو هېڅوک هم جنت ته نشي تللی، مګر کله چې د الله ج خپل کوم بندګان خوښ شي، د ښبلو او په اخيرت کي له ټولو نه د ښه مقام ورکولو اراده يي وکړي؛ په دنيا کي تر ټول غټ موصيبتونه هم پر همغه کسانو راولي، ترڅو د محشر په ورځ يي بيا د مصايبو د اجر په مقابل کي هغه ورته ټاکلی مقام ورکړي.

همدارنګه په حديث شريف کي راځي: چا ته چې په دنيا کي اغزی هم ورچوخ شوی وي، په اخيرت به يې الله ج اجر ورکړي.

ها! نو چې د يوه اغزي اجر شته، پس ته فکر وکړه، د يو چا اولاد چې داسې سخت ناروغ وي، کالونه کالونه يي د دنيا په ډاکترانو، ملايانو، زيارتونو او حکيمانو وګرځوي، بيا هم روغ نشي، د هغو به څومره اجر وي؟ يقين وکړه، ستاسو ټوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ خصوصاً ته چې د مور په صفت تر ټولو زیاته پرې دردېدلې یې، ددغه ناروغ زوی د اجر په بدل کې به دې الله ج ټول ګناهونه درته وبښي، بې سواله ځوابه به دې جنت ته داخله کړي؛ دا دنیا دوې شپې ده، ډېر زر به تېره شي، هوش کوه چې بې صبري درنه ونه شي.

د تندي له غوړېدو یې ښکارېده، چې خبرې مې یې مور ته ښې ورولګېدې، د مننې په پار یې ورغبرګه کړه: خیریوسې ددکه! زړه مې د راتکیه کړ، رښتیا دردونه او خفګانونه خو مو زښته زیات وسره تېر کړل، اجر یې دې الله ج نه ضایعه کوي.

مجلس یو ځل بیا هم زما په ناروغۍ متمرکز شو، اخیر کې میلمه په نرمې موسکا سره کړل: شمالي کې هم ډېر تجربه کار او بلا خلک پیدا کېږي.

په همدې زمینه سازۍ یې د یوه نفر کیسه شروع کړه، چې ګویا ډېر سخت ناروغ و، کورنۍ یې لکه نعیم جان د ټولې دنیا په ډاکترانو، ملایانو فالبینانو... وګرځاوه، جوړ نه شو، بلکه ورځ یې تور سپی ورته وژلی و، په تازه تري ایستلي پوست کې یې ناروغ پټ کړی و، څه وخت پس مې یې چې پوښتنه وکړه، وېل یې: د همغه تور سپي له پوست سره جوړ او روغ شو. میلمه زیاته کړه: دوی یوه اصطلاح لري (مرض بد دوایي بد) یعني کله چې مرض په بد واوړي، بیا دواوي او تعویذونه اثر نه پرې کوي، یوازې په همغه شان بد او مردار شي یې درملنه کېږي.

تقریبا عیني هغه د کشف د هګۍ واله ښځې خبره یې وکړه.

خو په هر راز، ځنګه چې انسان ته فطرتاً د هغه چا ناسمې خبرې هم سمې ښکاري چې ښه یې ایسي، همدا و چې زما مور ته یې هم د ناسکه کاکا سره د مینې لرلو له مخې په خبره کې حکمت ښکاره شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب کې يې ورته کړل: خدای ج دې دی ورسره جوړ کړي، چې دومره کارونه مو وکړل، يو د تور سپي پوست هم سخت نه دی.

زما زړه ته نه لوېده، فکر مې کاوه، چې مور مې په دې خبرو هسې له مېلمه سره مجلس روان ساتي، د سپي په پوست کې مې چېرې پټوي.؟

اما چې کتل مې د ميلمه له تلو وروسته يې هم خبره جدي نيولې وه، تر ډېره وخته يې خوله کې اړوه رااړوه، خو ښه و، تر څو چې همايون ته تور سپی په ګوتو ورتلو او مور مې يې د کاکا خبرو ته د عمل جامې وراغوستې، کډه مو کابل ته راغله، خوشبختانه د تور سپي د پوست معامله پاتې شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوكانداري

كابل ته مو د كډې په راتلو سره، څنګه چې تاسو پوهيږئ، ښار كې بې مصروفيته ژوند سخت وي، د كلي غوندې باغونه، مجلسي مسجدونه او پيتاوي نه لري، چې د بېكاره خلكو وخت پكې تېر شي، دغه و چې زه هم له خپله وسه سره سم، د يو مصروفيت په فكر كې شوم، كه څه هم يوه معلمي يا كوم بل وړوكى ماموريت مې پيدا كولاى شوى، خو له بده مرغه رسمي دندې او حاضرۍ ته د ځان رسول رارسول يې هم په هر حال، غم دا و چې د پښو د درد او پرسوب سربېره، د ناروغۍ يوه بدترينه ځانګړنه مې دا وه، چې تر نيم ايلا يو ساعت زيات په چوكى د كيناستو تاب مې هم نه لاره؛ چون په چوكى تر شل دقيقې زيات كېناستو سره به مې د پورتني بدن اوبه هم پښو ته ښكته شوې، په دې سره به د پښو پرسوب او سوخت يو په دوه شو، برعكس پاسنۍ تنه كې به مې د اوبو د كمښت له وجې د وينې فشار دومره زيات ټيټ شو، چې ان خوله كې به مې ژبه وچه كلكه او غوږونه به مې هم ډپ شول.

دغه و چې رسمي دنده يا هم د چا تر لاس لاندې د وخت پابند كار مې نشوى كولاى، نو ښه مې دا وګڼله چې يوه سپكه دوكاندري شروع كړم، يو چپركټ به پكې كېږدم، چې مشتري راتلو ورجګېږم به، نور به مې له خپل طبيعت سره سم، څنګه چې راحت وم، كه كېناستم كېنم به، كه پرېوتم پرېوځم به، حتا كه كومه ورځ زيات ناروغ وم، هېڅ به نه ورځم، د چا غږ به نه وې راپسې.

خبره مې له پلار سره شريكه كړه، پلار ته مې هم منطقي ښكاره شوه، وطن كې مو د منو باغ تازه خرڅ شوى و، څه پيسې د منو وې، همايون دا وخت ښه دنده لرله، څه پيسې ده راوړې وې، د پلار په همكارۍ مې د كمپنۍ بازار كې يو كوچنى دوكان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرایه ونیوه، هلته د یو شناخته دوکاندار په مشوره مې د ښځینه لباسونو، یخن، پیتې، چرمې، ګلان همداسې د ښځینه جامو د خیاطۍ مربوطه هر نوعه شیان پکې واچول، که څه هم دوکان بد نه و، نسبتاً عاید یې لاره، خو متاسفانه څنګه چې ما فکر کړی و، د ښار دوکانداري دومره اسانه نه وه، یو فعال او چسپ دوکاندار یې غوښت، ترڅو له سهاره تر بېګاه په دوو پښو ولاړ وی، هره ورځ سهار وختي یې ځان ورسولی وی، څو چې خلک بازار ته راوتلی، ده یې دوکان منظم کړی وی، همداسې د شپې تر ډېره یې باید دوکان خلاص وی، دغه راز د هرې یوې، یا دوو ورځو د پلورل شو مالونو په پیسو یې تازه مال راوړی وی.

اما بدبختانه سره له دې چې ما ټوله هڅه کوله، مګر بیا مې هم رسیدګي ونشوی کولای، هر څومره وختي به چې وروان شوم، تر اووه نیمو، آتو بجو مخکې دوکان ته نشوی رسېدلی، څو به مې لږ دمه جوړوه، بیا به مې دوکان منظمه و، نیمه ورځ به شوه، مازیګر هم مجبور وم، چې وختي یې بند کړم، چون تر ماخوستنه مې ایله کور ته ځان رسولی وی، همداسې د پلورل شویو مالونو په پیسو مې هم واپس په خپل وخت نور مالونه نشوی ورته رارسولی، که پلار یا کوم بل چا ته به مې پیسې ورکړې، هغوی نه پرې پوهېدل، د ورځني مودې سره سم مال یې نشوی راوړلای، د مندوي عمده فروشانو به ټول هغه تاریخ تیري مالونه پرې پلوري و، چې په دوی به تاوان و، همدا و چې د خپلې بې صحتۍ او نه رسیدګۍ له وجې ډېر سخت راباندې بوج شو.

بالاخره اوه، اته میاشتې وروسته مې په څه ناڅه تاوان سره مارکېټ کې په یو بل دوکاندار خرڅ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو په هر ترتیب اصلاً د دوکانداری کیسه مې په ناروغۍ پورې تړلې د همغه مهال اړوند دوو جلا جلا (د باغ داود پیران) او (نداف ملا) خاطرو د مقدمې په پار رااخسیتې، راځئ تر بېل بېل عنوان لاندې به یې پرله پسې درسره شریکې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نداف ملا

يوه ورځ له وطن نه راغلی، يو شناخته کس دوکان ته راغی، مېرمن يې ناروغه وه، زمور د مارکېټ شاته د يو نداف دوکان و، د ندافۍ تر څنګ يې د دم، دعا او تعويذونو کار هم کاوه، ما ليدلی نه و، صرف په اړه مې يې اورېدلي و، دوکان ته راغلي شناخته کس يې خپله ميرمن يوه مياشت وړاندې ورته راوستلي وه، د نداف د توصيه سره سم اوس يې د دويم ځل لپاره بيا ورته راوستلي وه، سړي يې ډېرې غوږې وکړې، چې ګويا پيريان لري، ډېر ښه حال وايي، پيسې هم خدای ج او وس چې هر څو دې ورکړي، ښځه مې په ډاکترانو ډېره وګرځوله، ښه نشوه، يوه مياشت مخکې چې دې ملا دم کړه، څابښتونه يې ورته وکړل، ډېر فرق يې ورسره کړی، دا ځل به ان شاءالله ښه شي.

ما يې خبره هسې بابيزه وګڼله، څو ورځې پس مې چې کتل، له پکتيا نه ماته د مخامخ دوکاندار شناخته ناروغان ورته راغلي و، دوی يې هم ډېر صفتونه وکړل، ان وېل يې: څنګه چې په ناروغ ورچوف کړي، بدن يې سپک شي او د درد کموالی محسوس کړي.

همداسې نور وخت ناوخت به مې يې د يوه او بل له خولې غوږې اورېدې او ورته راروان ناروغان به مې ليدل.

دغه و چې بله ورځ زړه کې راتېره شوه: سړيه! خلک له لرې، لرې ولاياتو مندې ورته راوهي، طبعاً څه کمال به وي پکې، يو قدم لار ده، ته راځه يو چکر ورشه، چې ستا په ناروغۍ کې څه وايي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا و چې سبا ورغلم، نداف د دوکان په منځ کې پرده اچولې وه، له پردې هاخوا یې تعویذات، قلم او کاغذونه و، دم دعا یې کول، دېخوا پختې او د ندافۍ وسایل و، فعلاً یې هم یو ښځه له پردې هاخوا ننستلې وه، دم دعا یې ورته کول، زه خپل نوبت ته منتظر د مخامخ بلاک تر رفق لاندې کېناستم، یو بل ځوان هم موټر ودراوه؛ دی هم نداف ته د دم او دعا لپاره راغلی و، د ښځې له راوتلو وروسته دواړه جوړه ورننوتلو، نداف د اوسط عمر لرونکی له قده ټیټ نسبتاً چاغ سړی و، د پختې ګرد او دوړې پرې ناست و، یوه خړ رنګې زړه لونګۍ یې په سر وه، د سلام په وراچولو سره یې دواړه تر مخ کېناستو، لمړی نوبت مې دې بل ځوان ته ورکړ.

د نوموړي ځوان دا ځووم ځل و چې ورته راغلی و، دا پېره یې یوه د نقرې ګوتمۍ راوړې وه، نه پوهېږم چې غمی به یې څه و؟ اصلاً تېر ځل د همداسې یوې نقرېې ګوتمۍ د راوړلو فرمایش نداف ورکړی و، ځوان ګوتمۍ ورویستله، نداف دمونه کوف او چوف پرې شروع کړل، وخت یې ونیوه، زښته زیات دمونه یې پرې ووېل، وروسته یې د ځوان ګوتې ته د وراچولو په مهال ورته کړل:

- کله چې مجلس کې کیناستلې لاس دې د ګوندې په سر یا غېږه کې په داسې ډول اېږده چې د ګوتمۍ غمی دې په مجلس کې ناستو خلکو ته مخامخ شي، په دې سره به په ناستو کسانو ستا ډېر لوی اثر پرېږدي، ته به نه یوازې دوی ته ډېر ښکلی ښکاري، بلکې په مجلس به دې ډېر هیبت هم خور وي، هېڅ ځوک به دې نه د خبرې د رد جرئت ولري او نه به دې په وړاندې لوړ وغږېدلی شي... داسې ډېرې نورې اپلتې یې ورته وغږولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هلک موټر، لباس او ځوانۍ ته په کتو، ښه پیسداره او بیدار ځوان ښکارېده، خو د نداف په جال کې داسې کلک بندېده ته په نظر کولو سره یې، تر ما هم ډېر ساده و. له نداف نه د ډېرې منني او درناوي په کولو سره یې جیب ته لاس کړ، نه پوهېږم چې یو زرګون و، که منځ کې به یې بل هم و، څنګ ته د کتابونو په سر تر قات شوي جاینماز یې ورته لاندې کړ.

د ځوان له وتلو وروسته، ما له خپلو پرسېدلو پښو پایځې ورته پورته کړې، بیا مې یې د ناروغۍ د اوږدې مخینې او پرې کړو ډېرو ډول، ډول تداویو کیسه ورته وکړه.

نداف لمړی پوښتنې وکړې:

- د کوم ځای یې؟

- د وردګو!

- واده دې کړی؟

- نه!

- ولې؟

- له داسې ناروغۍ سره کله سړی دومره لوی مسولیت په غاړه اخیستی شي!

ملا د خواخوږۍ په پار د نڅه، نڅه په کولو سره، په مغرورانه ډول راغبرګه کړه: لویه سهوه خو دې دا ده، چې د ناروغۍ دې دومره کالونه وتلي، تر هند او پاکستان تېر شوی یې، مګر ماته ایله نن راغلې؛ خو ځه ښه شوه چې پته درته لګېدلې، لکه څنګه چې ګرځېدلی یې، که بار بار نور هم د دنیا په ډاکترانو، ملایانو، زیارتونو....

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګرځي، بيا به يې هم نتيجه صفر وي، ولې چې اصلاً ستا د ناروغۍ علاج د انس مخلوق له عقل ورسېدو او پوهې ډېره اوچته خبره ده، صرف په جنياتو کې يوازې يو نوعه ډېر ماهر جنيات دی، چې ستا او ستا ناروغۍ ته ورته نورو هغه ناروغيو علاج کولی شي، چې انس يې په علاج کولو کې اجر دی. پس ته چورت مه وهه، هغه جنيات زما خبره نشي ردولی، زه به په يو کاغذ کلمات درته وليکم، د موبايل شماره مې هم درسره واخله، بېګا ته چې خپلې بسترې ته ولاړې، په کاغذ ليکلي کلمات دې له سر سره کېږده، ماته زنګ وکړه، زه جنيات درلېږم، دوی به ستا وجود ته داخل شي، رګ په رګ به دې چک کړي، هر ځای دې چې مشکل وي، حل به يې کړي، په داسې حال کې چې ته به يې هېڅ درد احساس نکړې، يوازې نښه چې ته يې محسوسولی شې، هغه به دا وي، کله چې سهار راجګ شې، د خولې خوند به دې ډېر خراب وي، دا په دې معنا چې عمليات شوی. پس کرار کرار د څو ورځو شپو په تېرېدو سره به دې د پښو درد، پرسوب او د ناروغۍ نور ټول منفي اثرات له منځه لاړ شي. د ټوکې په پار يې پسې زياته کړه: بيا به نو د يوې بڼې غوړې پيغلې سره واده وکړې، هره شپه چې توده برسټن کې ورننوځي ماته به دعاګاني کوي.

موسکی شوم، کاغذ مې تري راواخيست.

کيسه له سره د لوګري ملا او پيريانو په وسيله د عمليات په شان خرافاتي راته ښکاره شوه، يقين مې ورته ونشو، څو روپۍ شکرانه مې ورکړه، له (تاويذاتُ النداڤخاني) راووتم، چې کتل مې د دوکان تر مخ يې دوې نورې ښځې هم خپل نوبت ته معطل وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارکېټ ته چې راغلم، یو دوکاندار حاجي ته مې کیسه وکړه، حاجي ښه سړی و، په مور به یې ناز چلېده، یوه نیمه ټوکه به یې کوله، د نداف د کیسې په اورېدو سره یې خندا کې کړل: اوس خو دې دا بد کړي، ورغلی یې، نو څه یې چې درته ویلي، عملي یې کړه، خلک خو زښته ډېر ورته راځي، کېدی شي ستا هم همدا سبب شي.

د عملي کولو قصد مې یې نه لاره، خو د حاجي خبره مې ومنله، بېګاه ته چې بستره کې ننوتلم، د کلماتو کاغذ مې تر سر پورې کېښود، ملا نداف ته مې زنګ وکړ، له سلام او ځان ورمعرفي کولو وروسته مې په بستره کې د پرېوتلو او کاغذ له سر سره ایښوده، ورته ووېل. نداف کړل:

سمده ببغمه ویده شه، ملګري مې فعلاً د یو بل عاجل ناروغ درملنې ته لېږلي، چې له هغه نه راوزګار شول، ستا نوبت دی.

زه هم ببغه ویده شوم، چون ما ددې ټګانو زیاتې تجربې لرلې، باور مې نه پرې کېده، چې رښتیا دې راشي، همغه کیسه شوه، سهار چې راجګ شوم، کاغذ مې تر سر پورې په خپل ځای پروت و، هېڅ کومه نوې خبره نه وه، یوازې د خولې په بد خوندۍ مې لږ شکي شوم، چون نداف راته ویلي و چې سهار به دې د خولې خوند ډېر خراب وي، ولې بیا مې چې نورې ورځې پام ورته وکړ، هر سهار به مې د خولې خوند خراب و، مګر تر دې مخکې زه نه وم ورته متوجه شوی. یعني په ټول کې دا هم د خلکو د دوکه کولو په پار د نداف یو هنر و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باغ داود پيرخانه

دغه راز د دوكاندارئ په مهال يو لغمانی همسايه دوكاندار مي له ډېره وخته راپسي و، وېل يې: باغ داود كي يو ملا دی، ته ورشه ډېر نيک سړی دی، زيات ناروغان يي له دم او دعا سره ښه شوي.

نه ورتلم، ولي چې ماته به د هر ملا او زيارت له دي ډېر صفتونه شوي و، خو چې وربه غلم، فقط په يو نوعه نه، يو نوعه به يې كم او زياتې پيسې رانه وشكولي، نور به يې نه په دعا كي اثر و، نه په تعويذ كي.

بله ورځ همدې دوكاندار په موترسكيل ورپسي سپور كړم، سيده يي باغ داود ته بوتلم، يوه لويه حويلي وه، چې ورننوتلو، په لسګونه سپين پګړيو ملايانو مي سترګي ولګېدې، اصلاً دا پيرخانه وه، پير او لسكونه مريدان پكي و، كه څه هم زه تر دي دمه نه وم پرې پوه، خو خپله همدا زما همسايه دوكاندر يي هم مريد و، اصلي لوی پير يي په ذكر اخته و، يو بل دويمه درجه مخكښ ملا ته يي وروستلم، دې ته هم د مريدانو لخوا ډېر درناوی كېده، لاسونه يي مچو كول، راسره تللي دوكاندر زما پښې ورته وښودې، د اوږدې ناروغئ او دواګانو د كار نه وركولو په اړه يي هم ورته ووېل.

ملا مي تر مخ شو، يو وړوكي ګوښي اطاق ته يي ننيستلم، لمړی يي اوږده دمونه په پښو ورچوف كړل، بيا يي قلم او كتابچه راوخيستل، په يو كاغذ يي د خوګ شكل ته ورته چاغ چاغ په يو ډول د اوؤ (۷) حيواناتو څېرې رسم كړې، سرونه يي د انسان وركړل، سترګې، خوله، پوزه هر څه يي پكي منظم كړل، لوړې لوړې خولې يي ورپه سر كړې، بيا يي د هرې رسم شوې څېرې كاغذ جلا جلا قات كړ، په فارسي يي راته وېل: هر سهار به له دي كاغذونو يو، يو د سپيلني له دانو سره يو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

دودوي، له پاسه به دي لمن پرې نیسي، تر څو دود يې کمیس کې درننوځي او له یخن نه دي ووځي.

فکر کړم پنځوس روپۍ شکرانه مې ورکړه، خوله يې بده ونیوه، لږ وې خوند يې ورنکړ، خو ښه و، نورې يې هم ونه غوښتې، له راجګډو سره يې یو چاپ شوی تبلیغاتي کارت هم راته ونیوه، نوم، ادرس او تر سرطان پورې د لسګونه ګوناګون سختو او ناعلاج ناروغیو نومونه يې پرې لیکلي و، چې ګواکې ددې ټولو علاج کولی شم، د کارت سربېره په خوله يې هم راپه غوږ کړه، چې دلته د څو شپو لپاره میلمه راغلی یم، کارت کې آدرس شته، کور مې مزار کې دی، هر ډول ناروغ مو چې لاره، هلته يې راولئ، زه مو خدمت کې یم.

واپس چې مارکېټ ته راغلو، دوکاندار ملګري ته مې کړل: غرق نشې لا ددې ملا سره، په ځای ددې چې تعویذ او ځانښتونو کې يې د قرانکریم کوم سورت شریف یا څو ایاتونه راته لیکلي وی، ده د خوګانو څېرې راته رسم کړې.

نوموړی يې چې مرید و، تر اندازه زیاته عقیده او درناوی يې ورته لاره، په اړه يې یوه تېزه خبره نشوی تحملولی، په تونده يې راغبرګه کړه: پیر صاحب ته توهین مه کوه، الله ج به دې حال تر دې بتره کړي. له همدې خبرې سره يې ځنګ راکړ، خپل دوکان ته ننوتلو.

په خبرو او څېره کې مې يې د غوسې تر ځنګ خفګان درک کړ، په خپله خبره پښېمانه شوم، چون ملا که هر ځنګه و، یا يې هر څه راته رسم کړي و، مګر ده چې دوکان پرېښود، وخت يې ضایعه کړ، په موټرسکل يې تېل مصرف کړل، ټول زما د

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحت لپاره، همدا و چې پسې ورغلم، واپس مې خوشحاله کړ، چې ګویا زه خو له تاسره ټوکې کوم.

وېل یې: څه چې پیر صاحب درته ووېل، حتماً دا کار وکړه، کومې رسامۍ یې چې تاته کړې، د خوګانو رسامۍ نه دي، دا د شیطان لعین د اووه نسله وړاندې تر ننه د لوی نیګه او مشرانو څېرې دي، کله یې چې یو ناروغ تر خپله لمن لاندې دود کړي، په بدن کې یې هغه خبیثه وینه وچېږي، کوم چې د انسان په وجود کې د بېلا بېلو مرضونو لامل کېږي، همداسې د سحر، نظر او جنیاتو د اثر له کبله هم که کومه ناروغي راپیدا شوې وي، له منځه یې وړي.

خبرې یې له تعجب ډکې او نوې وې، وعده مې ورسره وکړه چې تا راسره ایستلی زحمت به بابیز نکړم، څنګه چې پیر صاحب ووېل، همغه شان به یې له سپیلنې سره دود کړم.

کور ته چې راغلم، مور ته مې د کیسې په کولو سره کاغذونه ورکړل، سره ددې چې په کاغذونو کې د ترسیم شو حیواناتو څېرو ته دې هم ښه وخندل، خو بیا هم هر سهار له لمر ختلو مخکې به یې چې اور او د سپیلنې دانې تیار کړل، غږ به یې راوکړ. څنګه چې پیر صاحب وېلې و، ټولې کاغذې پلټې مو په همغه ترتیب ودودولې، خو له بده مرغه خبیثه وینه یې پکې وچه نشوی کړی، پښې په همغه خپل خره سپرې پاتې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیازبیک کوچې

کابل ته د راکډه کېدو دویم کال مو و، ځنګه چې یو خوا زما پښې له ځایه پښې نه وې، بلخوا کور مو د علي اباد روغتون شاته، پاس په غره کې و؛ چې راکوز به شوم، بیا ورختل راته شین غضب و. همدا و چې هفته کې هم یو ځل له کوره نشوی راوتلی، زړه مې ډېر زیات تنګ و، ددې حالت په اوږدېدو سره مې کرار کرار رواني وضعیت هم تغیر وکړ، له ټولنې خو هسې لرې وم، په خپل کور کې یې هم یو نوعه د ګوشه نشینۍ لور ته سوق کړم، ډېرې وخت به د کورنۍ له غړو جلا په بل اطاق کې اوسېدم، زیات وخت مې په خوب تېرېده، که ویښ به هم وم، په موبایل یا تلوېزون به مې ځان مصروف کړی و، ان د سیمکارت په بدلولو سره مې د ملګرو دوستانو ټولو شناخته کسانو سره هم تماس پرې کړ، همدې حساس وخت کې مو د دوستانو له جملې یوه میلمنه راکړه راغله، نوموړې میلمنه که څه هم سکه خاله مې نه وه، خو په ما ډېره ګرانه ده، خاله ورته وایم، د غږ په اوږدو یې خوشحاله شوم، ویښته او جامې مې منظم کړل، اطاق ته یې ورغلم؛ تر سلام کلام وروسته مې یې د ناروغۍ او پښو د درد په اړه رانه وپوښتل، بیا یې نیازبیک کې د کوچې په نوم ېوې ښځې د فال کتلو او هر ډول ناروغانو په درملنه کې د موفقتیا ډېرې غوږې وکړې. خپله د دوی په دوستانو کې یې داسې کوم ناروغ وروستلی و، چې ډېر زیات ډاکتران یې په علاج کولو کې پر شوي و، ددې په خبره د کوچۍ له درملنې سره جوړ او روغ شوی و، اوس یې د کابل کندهار په لین باربرې موټر چلاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ددې چې مورِ ته به دایم هر کوډګر او سحرګر په ډېرو صفتونو اولیاء راپېژندل شوی و، اما چې وربه غلو، هر څه به دروغ و، فقط او فقط په یو نوعه به یې له خلکو نه د پیسو شکولو لپاره چل او ټګماري روانه کړې وه.

خو بیا هم د خاله له خولې په مزه مزه د کیسې په اورېدو سره مې د صحت په مړو هیلو کې څه ساه محسوسه کړه، آدرس تري اخیستلو ته یې وادار کړم، د کوچې کار هم څنګه مو چې د کتاب په مخکینیو صفحو کې ولوستل، هغه نورو ښځینه فعل کتونکو ته ورته و، چون میلمني وېل: نارینه باید د خپلې کورنۍ د ښځینه غړو په لاس خپل یو لباس ورولېږي، مستقیماً د نارینو کار نه کوي.

ددې خبرې په کولو سره یې، د هغه نورو تعویذګرو ښځو ناکامې تجربې ته په پام مې، تر ډېره مې طمعه تري پرې شوه؛ کیسه مې یې له میلمني سره هم شریکه کړه، چې ګواکې داسې ښځو ته زه مخکې هم څو ځل تللی یم.

په ځواب کې یې راغبرګه کړه: هغه دې ځان وخوري، ښې یې پېژنم، د پنځو روپیو په خاطر خلک غولوي، خو کوچې د دروغو ښځه نه ده، داسې حال وایي چې حیران به پاتې شي. ددې سړي خولې یې هم چې څنګه لاس کې وخیسته، په ټول مشکل یې پوه شوه، هغه دی چې له تعویذ سره یې جوړ او روغ شو.

څنګه چې د نوموړي میلمني خاله کور تیار د نیازبیک په سیمه کې و، د تلو په وخت مې خپله مور هم ورسره ملګري کړه، یو کمیس مې یې وروړه.

په ښښې سره ترڅو مې مور راځي له کوچې نه راوړي غوري یې درسره شریکوم، په لنډو کې به یوه یادونه وکړم، هغه دا چې طبعاً د لوستونکو په صفت ستاسو زړونو کې به ګرځي چې که دوی ټګماران و، یا یې له ناروغانونه د پیسو شکولو په پار ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول مکاریِ او چلونه کول، خو تاسو هم ښځي بې شعور یاست چې سره له مخکنیو ډېرو تجربو بیا یې هم په تکري ډول بار بار ښکار شوي یی.

منم ستاسو خبره په ځای ده، مګر خدای ج مه کړه، زمونږ په ځای که تاسو یا بل هر څوک وی، همدغه به یې برخلیک و، ولې چې یو خوا درد او د مرګ له وېرې وارخطایي شي، بل خوا په داسې یوه خرافات منونکي ټولنه کې ژوند کوي، چې یو درته وایي، ما په خپلو سترګو ولیده پلانکي زیارت کې شل جګ شو، بل وایي شنډه ښځه پکې حامله شوه، چوک وایي د دنیا ډاکتران یې په رنځ پوه نشول، پلانکي ملا چې پرې ورچوف کړل، رک روغ شو، ان تر دې چې وایي به: ما ورته کتل د پلانکي پیر په دم مړي کې ساه وچلېده. پس طبعاً ناروغ یا یې کورنۍ هم د وخت په تېرېدو تر اثر لاندې راځي، همدې خرافاتو ته یې د صحت یابۍ یا د نورو هیلو د پوره کېدو طمعه پیدا کېږي، بیا نو ځنګه مې چې وړاندې ووېل لکه سیلاب اخیستی کس بار بار د اوبو بې ګټې ځک ته لاس اچول ورسره تړلي. که څه هم چا ته چې نه وي پېښه، پوهېږم دومره اسانه به یې قناعت ونشي.

خو په هر حال راځم د کیسې پاتې برخې ته، مور مې له کوچۍ سره تر لیدو وروسته شپه له خاله سره کړې وه، سهار چې راغله، کوچۍ یو څابنت ورته لیکلی و، دوه یې زاړه زاړه په خاورو ککړ تعویذونه ورکړي و، چې ګواکې په زوی دې چا تعویذونه، مانا ګودې کړي.

مور مې کړل: چې کمیس مې ورکړ، ښځه لکه ګوزنِ چې پرې وشي، کړه وړه شوه، په بله ژبه یې ګډې وډې خبرې شروع کړې، بیا یې دواړه لاسونه جګ کړل، په هوا کې یې چکه ووهله، د لاسونو تر منځ یې یو تعویذ راپیدا شو، زما لمنې ته یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راواچاوه، واپس يې لاسونه جګ کړل، په هوا کې د چکې په وهلو سره يې دويم تعويذ راونيوه، دا يې هم ما ته راوغورځاوه، يو يې څابنت راکړ، وېل يې په پاکو اوبو کې يې حل کړی، دری ورځې به هر سهار او مابنام يو، يو ګلاس اوبه تري څښي او تعويذونه به وسپخوئ، منځ کې کاغذ يې له ابو په ډکه کاسه کې ښه اوبه کړئ، هغه اوبه يې بيا پاک ځای تشې کړئ.

د کوچې له ښوني سره سم، تعويذونه مو چې وسپخول، خورا پخواني وراسته کاغذونه يې منځ کې و، توره د توش قلم ليکنه پکې شوې وه، ډېره هڅه مې وکړه چې ولولم، خو د لوستلو نه و، چون يوخوا کاغذ ډېر زوړ و، هر قات به مو يې چې راخلاصاوه له نور کاغذ نه رابېدلېده، بلخوا ډېر ګډ وډ ليکل پرې شوی و، حتا دا نه پکې صحيح کېدل چې ليکنه عربي ده، که اردو يا هم کومه بله ژبه ده؟

څنګه يې چې ويلې و، د کاسې اوبو کې مو ښه ذره ذره حل کړل، کابل کې مو پاکه ځمکه له څه نه کړې وی؟ اوبه مو يې بام ته وشيندلې، همدارنګه څابنت مې يې هم په ټول ترتيب اوداسه، کليمه او مخ په قبله دری ورځې ګيلاس ګيلاس وڅښلو، خو ناڅوانه پښې بيا هم په خپل قسم ودرېدې، چې د ايستلو کوډو سره سره دې هم منه که جوړې ليدلې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګردېز زیارت او ملا

ژمی و، د پښو درد، پرسوب او شخوالی حد ته رسېدلي و، په غبرګو ټککونو صرف د ضرورت په وخت له اطاق نه تر تشنابه په ډېر مشکل تلم، نور بهر ته د وتلو نه وم، همدې وخت کې یوه ښځینه ګاونډۍ مو چې د سرطان د ناروغۍ له کبله د کوما په حال کې پرته وه، د کورنۍ د غړو په شمول یې، تر مور پورې ټولو ګاونډیانو یې د مرګ غږ ته شېبې شمېرلي، مګر د تصور خلاف ناڅاپه یې د مرګ په ځای د صحت آوازه خپره شوه. ان تر دې چې ویل کېدل: له بستري راجګه شوې اخلی پخلی ځای او جارو یې شروع کړې، چې پوښتنه مو یې وکړه، خبره رښتیا وه، زر مو یې د کورنۍ له غړو د روغېدو لامل وپوښت.

خاوند یې په ګردیز کې د یو ملا ادرس راکړ، سره ددې چې زمور نور له دې تعویذونو، فالبینانو ملایانو په نوم ټګمارانو نه بېخي نفرت شوی و، چون مخکې مې هم یادونه کړې، تر دې دمه لسګونو ملایانو ته تللی وم، هر یوه یې په یو ډول نه، یو ډول یوازې خپل مکر او منافقت راباندې خرڅ کړی و، پیسې یې رانه شکولې وې، نور مو یې ذره فایده له یوه هم نه وه لیدلې، نه مو بل څوک ولیدل چې ورسره ښه شوې وي، لمړی ځل و چې په خپلو سترګو مرګ حال پرته ښځه مو د ملا له دم دعا سره جوړه لیده.

پس طبعاً زما په شان ناروغ که د هر چا کور کې وی، په ډېره بېړه به یې د ورسولو تابیا نیولې وه.

دغه و چې سبا زما مور او پلار هم دواړه راسره شول، ټول ورغلو، د ګردیز په یوه خیرن او ساړه هوټل کې د سهار له چای څښلو وروسته مو بازار کې د ملا د سیمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه وکړه، یو ټیکسي واله بلد و، په کرایه ورسره جوړ شو، ډېره لار وه، بلخوا سرک خامه و، کابو نیم ساعت وروسته د ملا کور ته ورسېدو، د دروازې تر مخ ماشومانو ته مې یې پلار ووېل: ملا صاحب ته غږ وکړئ، مریض مو راوستلی.

څو لحظې پس ملا راووت، د سپینوالي په غالبیت سره شنه ګیره یې وه، نسبتاً ډنګر له قده جګ تور مخی بې نوره سړی و، زما د پښو د لیدلو تر څنګ، پلار مې لنډو کې د اوږد مهاله ناروغۍ او پرې کړو سلګونه ښپلا ښپل ډول بې ګټې درملنو ورته ووېل.

د ملا لمړۍ خبره دا وه چې سر مو راوړی، کنه؟

له سر نه یې مطلب پسه یا وزګوړی و، پلار مې په حیرانتیا سره ورته کړل:

- نه مولانا صیب! مورږ خبر نه و، چې تاسو به حتماً سر غواړئ.

ملا ورغبرګه کړه: زه ښپله سره د هېڅا کار نه کوم، لاړ شئ سر راوړئ، بیا مو مریض راولی.

پلار مې ورته کړل:

مولانا صاحب! له ډېر لرې ځای نه راغلي یو، خدای ج دې زما زوی ښه کړي، سر مانا نه لري، هرو مرو به یې درته راوړم، کاشکې خبر وای، همدا اوس به مو له ځان سره راوړی و.

ملا نه منله، اخیر مې پلار ورته ووېل: دوه زره افغانۍ شکرانه به اوس درکړم، که زوی مې مزې لږ هم ښه شو، باور وکړه ښه لوی پسه سرباری درته راولم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا وښل: زه د هر ناروغ علاج په دريو پړاونو کې کوم، په لمړي ځل حتماً سر اخلم، يوه مياشت پس په دويم ځل يې چې راوغواړم، دری زره او په درېيم ځل دوه زره افغانۍ شکرانه تري اخلم. خو تاسو چې له لرې ځای نه راغلي يی، همداسې به مو نه ځوابه وم، دا ځل د دويم پړاو دری زره افغانۍ راکړئ، بل ځل به هرو مرو پسه راولئ، کنه ناروغ به مو له بدبتره شي.

پلار مې له ورته ويلو دوو زرو افغانيو سره يو پنځه سوی بل هم ملګری کړ، ټول ټال د دوه نيم زره افغانيو په ورته نيوه سره يې کړل:

فعلاً دا دوه نيم زره افغانۍ واخله، نورې نشته راسره، يقين وکړه، فقط د کرايې روپۍ راسره پاتې شوې، چې ايله واپس تر کوره پرې ورسېږو، بل ځل چې راغلم ان شاءالله نازوم دې.

ملا نه منله، اخير مې يې پلار مجبور کړ، ور دری زره يې کړې، د دروازې تر څنګ د حجرې ور يې خلاص کړ، ورننوتلو، که څه هم لويې کلا او سترې فلزي دروازې ته په کتو يې، پيسدار ښکارېده، خو د ننه فرش او ظرف يې ډېر خوار و، ملا وړاندې بوغښند (بسترې) ته کښناست، د څنګ له کړکۍ يې قرانکريم ته ورته په پخواني مبارک دسمال کې پېچلي څه راښکته کړل، تر مخ يې په غولي د دسمال پېڅکې تري واړولې، لاندې د لرګي تخته وه، له پاسه پلنه لنده خټه پرې ايښې وه، څنګ کې يې يو لوی چاقو هم ايښی و، ملا بيا لاس ور اوږد کړ، له کړکۍ يې ګرد د کاڼي غونډاری هم راواخيست، د تختې له پاسه کلکه خټه يې ورو ورو پرې وهله، ان تر دې چې د لرګيني تختې له پاسه يې ښه سمه هواره کړه، بيا يې چاقو راپورته کړ، ماته يې وښل: پښې راوغځوه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې مې وروغځولې، دمونه يې پرې شروع کړل، ښه اوږد دم به يې چې وويلو، په پښو به مې يې راچوف کړ، بيا به مې يې يو ځل په يوه پښه، بيا په بله ان له زنګنونو تر غټې ګوتې چاقو راکش کړ، وروسته به يې خټه لکه کيک په مستقيم خط غوڅه کړه، دا کار يې بار بار تکرار کړ، تر دې چې د لرګينې تختې په سر له پلنې کلکې خټې د قند په اندازه لسګونه وړې وړې چار کونجه ټوټې جوړې شوې. نور يې دم هم خلاص شو، هر څه يې واپس دسمال کې ټول کړل؛ پلار ته مې مخاطب شو، وېل يې: له همدې شېبې نه تر يوې مياشتې له هر څه نه پرهېز دی، يوازې بې مالګې چکله (ناخميره) ډوډۍ او جوش اوبه به ځښې؛ پام مو وي چې د غوړو، سره کړې پياز، مانا هېڅ نوعه کتغ بوی پرې ونه لګېږي، ترڅو يې چې پرهېز شته بايد له آشپزخانې لرې، په يو ځانګړي اطاق کې و اوسې، مياشت چې پوره شوه، د دېرشمې ورځې په مابنام به د مېښې په غوښه پرهېز ماتوې. پسې زياته يې کړه: سبا بېګاه ته تاثير کوې، پښې به يې ښې شي.

د مننې او مخه ښې په کولو سره مو رحضت تړې راواخيست. په لارو د ټکسي ډرېور د سيدکرم د زيارت ډېر زيات صفتونه وکړل، اخيره يې دا شوه چې اوس خو تيار پکتيا ته راغلي يئ، راځئ دا زيارت هم وکړئ.

زمونږ دوه زړيتوب ته په کتو، ډرېور بيا کړل: آته کاله کېږي چې زه ګردېز ښار کې ټکسيواني کوم، هفته کې دوه، دری ځله دې زيارت ته رادربس کېږم، خلک له ډېر لرې، لرې ځايونو ناروغان ورته راوړي، يقين وکړئ زياتره مريضان مې په خپلو سترګو وليدل چې زيارت ته يې په شاه ورننيستل، له هغه خوا په خپلو پښو راووتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خبرې په اورېدو، مورِ خپلو کې یو بل ته وکتل، چې ګواکې دا سړی به رښتیا وایي، که دروغ؟ درحالې کې چې زیارت هم لرې نه و، یعني دا فکر هم نه کېده، چې ډېرپور به د خپلې کرایه د زیاتېدو په خاطر دا خبرې کوي.

ترڅو مورِ هو! یا نه! ورته وېل، بیا یې کړل: ددې ځوان په ځوانۍ مې زړه ودردېده، که خدای ج یې ورسره ښه کړي، نور مو زه څه کوم.

لنډه دا چې ورسره موافق شو، زیارت له سرک هاخوا د غره لمن کې و، لویه خاورینه ګنبده پرې ولاړه وه، رښتیا هم له لرې، لرې سیمو خلکو په ښلا ښلو ناروغیو مبتلا ناروغان ورته راوستلي و، لیکن ډېرې برخه یې ګوزنِ وهلي ناروغان و.

ممکن اوس ابادۍ شوي وي، هغه وخت زیارت ته نژدې کورونه نه و، خاص د زیارت د مراجعینو لپاره د زیارت مخکې تر سماوات پورې دوکانونه ودان شوي و، له موټر نه راښکته شوم، ټکک مې لګول، زینو کې مې پلار کمک راسره وکړ، پاس د زیارت په وره کې ناست بوټ ساتونکي منجاور ته مو بوټونه تسلیم کړل، ورننوتلو، د زیارت داخل د یو لوی زاړه مسجد په شان و، فرشونه پکې هوار و، منځ کې یې لوړ قبر و، پنجره ترې تاو وه، په کټاره یې لسګونه رنګا رنګ دسمالونه، مصنوعي ګلان، د رنګه زرورکو لاړونه خلکو غوټه (ګنډه) کړې و، د کټارې داخل کې د قبر په سر هم، مالګې، شمعونه، زرورک پراته و. ښې ډېرې دعاګانې مو پکې وکړې، نور ترې راووتلو، د زیارت داخل کې ناست د لوی منجاور په حواله، دې زیارت هم په مجموع کې د ټولو خپلو مراجعینو ناروغانو لپاره یو شان پرهېز لاره، خو خوشبختانه ماته د زیارت له مخه د ملا له راکړې پرهېز سره یې خاص توپیر نه و، دواړو له نورو ټولو خواړو منع کړم، یوازې د بې مالګې چکله ډوډۍ د خوړلو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته ووېل، فرق يې صرف دا و، چې ملا د چکله ډوډۍ تر څنګ فقط د جوش ابو د څښکلو اجازه راکړه، د زیارت په پرهېز کې د شین چای څښلو اجازه هم وه، کور ته چې راغلو، د نور فامیل د اوسېدو له اطاقونو هاخوا، جلا یو زوړ کوچنی اطاق و، تر څو د غوړو یا هم کتغ بوی راباندې ونه لګېږي، زما بستره يې هلته یوړه، لکه اختطاف شوی، شپه او ورځ تکې تنها پکې اوسېدم، فقط د ډوډۍ په وخت به یوه کوچنۍ د پراتې په اندازه مطلق بې مالګې او چکله ډوډۍ چا راوړه، وره کې به يې راکېښوده، واپس به زر تلل، ترڅو په جامو کې يې د کتغ بوی نه وي ورسره راغلی، زما اطاق کې خپور نه شي.

پرهېز سخت و، د لمړۍ ورځې مابنام زړه کې راتېره شوه: فکر نکړم دا وړۍ مې شړۍ کړې وي، له هغه نه چې پس له لس، پنځلسو ورځو يې ماته وم، ښه دا ده چې له سره ځان پرې خراب نکړم.

مګر بیا مې چې خپل او د مور، پلار تکلیف، دغه راز مصرف کړو پیسو ته وکتل، لاحول والله قوة... مې ووېل له پرېکړې مې واپس تېر شوم، پرهېز ته مې دوام ورکړ، خو څنګه چې ملا وېلې و، د دوېمې شپې په یولسو بجو مې ناچاپه خالي ادرار زیات شول، په هر نیم ساعت کې يې تشناب ته د تللو ضرورت راته پیدا کاوه، عیني حال کې له پښونه د جمع شو اوبو په راوتلو سره مې داسې احساسوله لکه په پښو مې چې خورا زیات کوچني حشرات ګرځي، دې کړنې دوام لاره، تر سهاره مې پښې پوره پوره نرمې او کوچنۍ شوې، پنځوس فیصده پرسوب يې کېناست، همداسې ګرموالی، سوزش او درد يې هم تر ډېره ارام شول، څنګه چې ګهیځ وختې د غوړیو او کتغونو بوی نه وي، له همدې موقع نه په استعفاده، ورغلم تر کړکۍ مې د کورنۍ په غړو د پښو د ښه کېدو زېرې وکړ، دوی چې راووتل، پایځې مې راپورته کړې، تر ډېره حده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښو په ښه کېدو زښته زیات خوشحاله شول، خو لا هم پوره نه وې ښې، د ادرارو زیات والي دوام لاره، خو نسبت تېرې شپې ته څه کم شول، ولې بیا هم د عادي حالت په پرتله زیات و، د ورځې په اوږدو کې هر یونیم ساعت وروسته د مثاني د تخلیې اړتیا راته پیدا کېده، بالاخره د هفتې په تېرېدو سره پښې جوړې روغې شوې، وزن مې له (۶۲) کېلو څخه (۵۴) کیلو ګرامه ته رابښکته شو، سره ددې چې پرهېز مې ډېر سخت و، په غوږو، مالګه او بېلا بېلو کتغونو پسې مې سترګې رالوېدې، خو چې روغو پښو ته به مې وکتل، بیا به مې د پرهېز په وړاندې مورال لوړ شو.

ما اورېدلي په سترګو پردې یا له ناڅاپي ډېرې خوشحالۍ راځي، یا هم د ناڅاپي سخت خفګان له وجې، په همدې وخت کې زما په سترګو هم پردې راغلې، کوم چې د جبران په پار یې تر ننه عینکې په سترګو کوم.

نور نو والله علم چې زما د سترګو پردې هم د کالونه اوږد مهالي او سختې ناروغۍ نه د ښه کېدو له نهایي خوشحالۍ راپیدا شوې، که د سخت پرهېز له وجې مې په بدن کې ځینې ویټامینونه او مدني مواد کم شول، په پایله کې یې سترګې خرابې کړې؟ خو په هر حال پس له پنځلسو ورځو مې کرار کرار عمومي وضعیت خراب شو، ان تر دې چې ۲۳ ورځې وروسته له جګېدو ولوېدم، بدن مې ضعیفه شو، په سترګو مې تیارې راتللې، غوږونه مې دف شول، فشار مې نهایي ټیټ و، یوخوا مرګ حال وم، بلخوا مې پرهېز نشوی ماتولی، چون زښته ډېره خواري مې کړې وه، اوس نو صرف د ګوتو په شمار ورځ پاتې وې، خو دې وخت کې نادره دا وه، چې هغه په سرطان ناروغۍ اخته ګاونډۍ مو وفات شوه، کوم چې د نوموړي ملا له دم سره ښه شوې وه او موږ یې هم ورلېږلي و. کله مو یې چې د مرګ په اړه پوښتنه وکړه، د ملا له دم او پرهېز سره لمړی ډېره ښه شوې وه، ان تر دې څنګه مې چې مخکې ووېل، د کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کارونو یې لاس پورې کړی و، خو له پنځلس ورځې پرهېز کولو وروسته بیا د بدن له ضعیفې ځای په ځای شوې وه، مګر لا یې هم پرهېز تر اخیره رسولی و، اما بدبختانه په دېرشم مابنام د پرهېز له ماتولو سره یې ناروغي د پخوا په پرتله ډېره په زور کې پرې راګرځېدلې وه. سره ددې چې د دویم ځل لپاره یې ملا ته بیا هم وروستلې و، پسه او پیسې یې تحویل کړې و، مګر دا ځل یې کومه نتیجه نه وه ورکړې، پس له پرهېز ماتولو پنځمه ورځ یې ختمه کړه، په ګور یې دې نور وي.

زه صرف له پرهېز ماتولو وروسته پنځمه ورځ مړ نشوم، نور عیني کیسه له ما سره هم وشوه، د پرهېز په دېرشم مابنام مې لمړی د ملا له توصیې سره سم د مېښې په غوښه پرهېز مات کړ، میلمانه مو لرل، بیا مې له دوی سره وریژې او کُرمه وخوړل، د ډوډۍ تر خوړلو لږ ځند وروسته، ناڅاپه ډېرې سختې تندې واخیستلم، پرله پسې مې د ګیلاس، ګیلاس اوبو غریزه راپارېده، پوه شوم چې کار مې خراب شو، ولې بیا هم احتیاط مې کاوه، زیاتې اوبه مې نه څښلې، اما بدبختانه هنوز هم شېبه په شېبه مې بدن درنېده، ساعت لا نه و تېر چې په پښو کې واپس پرسوب رابنکاره شو، لنډه دا چې تر سبا مابنامه خپل پخواني حال ته ورسېدې، په دې سره زه او د کورنۍ غړي مې ټول ډېر سخت خفه شو، چون واړه زحمتونه، تاوانونه او راټوکېدلې نوې هیلې، خوشحالۍ مو یو ځل بیا په سیند لاهو شوې.

که څه هم زه باید د پرهېز ماتولو په سبا بیا ملا ته ورغلی وی، ځکه چې ورغوښتی یې وم، خو د وفات شوې ګاونډۍ حال ته مو په کتو، چې له مور زیات زحمتونه پرې تېر شول، دوه ځلې ورغله، نسبت مور ته ډېر مالي تاوان یې هم وشو، مګر هېڅ فایده یې ورته ونه کړه، همدا و چې نور مور هم درنه تېره پرې راواړوه، دویم ځل ورنغلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادونه:

همدا کيسه مې يوه ورځ د علي آباد روغتون يو داخله متخصص ډاکتر ته وکړه. ډاکتر د افسوس په پار موسکی شو، پسې زياته يې کړه: کوم چې ستا او ستاسو د ګاونډۍ ښځې ناروغي لمړی ورسره ښه شوې، دا د ملا د دم، دعا او زيارت نه، بلکې ټول اثر د پرهېز دی، ولې کله چې انسان نور له هر نوعه خواړو پرهېز شي، يوازې بې مالګې چکله ډوډۍ او د جوش اوبو څکلو ته کيني، په ډېره چټکی سره يې وجود کې د ويټامينونو او مدني موادو په کمښت سره وينه نرۍ او بدوډو کې يې جريان زياتېږي، نتيجه کې يې د ادرارو د حجم ډېرښت باعث کېږي.

پس بدن کې د وينې جريان او ادرارو زياتېده خپله ځينې ناروغانوته د صحت د ښه کېدو احساس ښيي، خاصتاً ستا په شان هغه ناروغانو ته چې بدن کې يې پرسوب وي. بلخوا څنګه چې د ويټامينو او مدني موادو په کمښت سره بدن د بې سېکۍ او ضعيفۍ خوا ته ځي، همداسې په بدن کې شته ناروغي هم ضعيفه کېږي، ولې چې هره ناروغي په بدن کې د شته مدني موادو او ويټامينونو له يوې نوعې نه په تغذيه کولو سره پايې او ځان قوي کوي، د بېلګې په ښه لکه د شکرې ناروغي چې د بدن په قندي موادو پايې، يا هم لکه د فشار ناروغي چې د وينې په غوړو او مالګه مسته وي، همداسې هره ناروغي د بدن په غذايي موادو کې خپله غذا لري، پس کله چې انسان خواړه پرېږدي، د بدن د عمومي ضعيفۍ ترڅنګ ناروغي يې هم د غذا پرې قطعه کېدو له کبله ضعيفه کېږي، ناروغ يې منفي اثر ډېر نه احساسوي، فکر کوي چې ښه شوم، درحالې کې چې ښه نه وي، د ناروغۍ ويروس موقت له فعاليته لاس اخيستی وي، له لوړې خپله ګډېده موښي، تر څنګ يې د دويم ځلي حملې لپاره هم ښه پوخ کمين نيولی وي، کله چې پرهېز مات شي، ناروغي ډېر زر خپله انرژي پوره کوي، مګر انسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپله ضعیفي تر ډېره وخته نشي جبران کولای، همدا ده چې ناروغی ته دا ځل ناروغ له پخوا ډېر کمزوی په لاس ورځي، له موقع نه په استفاده سم يې سابه ور په مالګه کوي، چې زیاتره وخت د ناروغ د مرګ سبب کېږي.

دې ظالم ملا به ستا او ستاسو د ګاونډیۍ ښځې په شان له ځومره نورو ناروغانو په دې دوکه پیسې شکولې وي، په ځومره نورو خورانو به يې یوه میاشت نوه نیولې وي؟ والله علم ځومره به يې وژلي وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغ لګول

يوه ورځ له کوره راووتم، د تفريح په پار د څو دقيقو په مخه کارته سخي بازار ته مخامخ د غره لمن کې پاسنيو کورونو ته ختلو سيمټي زينو کې کښاستم، ټکک مې ترڅنګ کښنودل، څو شېبې وروسته يو پوخته ساله سړی له ښکيه راغی، سلام يې راواچاوه، د دمې جوړولو په پار مې له څنګه کښناست، د خبرو لهجې ته په کتو يې، دی هم وردګ و، د ټککو او پښو د پرسوب په ليدو سره مې يې د ناروغۍ په اړه رانه وپوښتل، په لنډو کې مې د مريضۍ د اوږدې مخينې او د ډېرو دواو پرې کولو سره سره د نه جوړېدو ورته ووېل، سړي کړل: چې دومره زيات وخت يې وتلی او هېڅ دوا نه ده پرې لګېدلې، بيا نو راځه توکل په الله ج يوه زما هم ومنه!

- څه؟

- زمور د يو کليوال پښې عين ستا په شان پرسېدلې وې، درد يې کاوه، ته خو ښه يې که په ټککو هم وې، تر دې ځايه راتللی شې، هغه ځای په ځای کور پروت و، ستا په شان د دنيا دواوې يې وکړې، پرې ونه لګېدې، بله ورځ يو هزاره چا ورښودلی و، کله چې ورغلی، په پښو يې داغونه ورته وهلي و، همغه يې شوه سړی جوړ او روغ شو اوس هم سعودي کې دی.

د داغونو لګولو په ذريعه د درملنې خبره مې نوې واورېده، د طريقې په اړه مې يې تري وپوښتل، سړي وېل: چې هر څوک يې نشي وهلی، دا کار ډېر کم او خاص ماهرين لري، دوی پوهېږي چې دا ناروغي څه ده او بايد د بدن په کومه برخه کې وداغل شي؟ که ضرورت وي څو داغونه پرې لګوي، لمړی د داغ لګولو مخصوص سيخ اور ته نيسي، ښه يې ګرموي، ان تر دې چې سر يې سره سکروټه شي، بيا يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څه خاصو کلماتو په ویلو سره د بدن په هغه مشخصه نقطه ایږدي؛ همغه ساعت یې ناروغ په فایده پوهیږي، د څو ورځو په تېرېدو سره بېخي جوړ روغ کېږي.

بالاخره همدې کارته سخي کي د وزارت زراعت شاته د یو هزاره وطندار د داغ لګولو د خورا مهارت په ستایلو سره یي د کور آدرس هم راکړ.

څو ورځې وروسته مې له دویم ورور عبیدالله سره په موټرسکیل ورغلم، هزاره کاکا ډېر سپنیږیری او ضعیفه و، یو زاړه تیاره اطاق ته یې ننه یستلو، وېل یې: کمیس دې وباسه پرمخې څمله، دده د حکم سره سم بې کمیسه پرې مخې په وچ غولي پرېوتلم، اول مې یې شاه ښه رامالش کړه، بیا مې یې د ملا مهرې هره یوه جلا جلا په غټه ګوته تخته کوله، وېل یې: هرې مهرې چې درد وکړ، ماته ووایه، له پاسه څلورمه مهره یې چې تخته کړه، لږ درد پکې تېر شو، غږ مې پرې وکړ: دغه مهره یو څه درد کوي!

هزار کاکا په فارسي کړل: خو، خو، اینه شارګ مرض تان پیدا شد.

عبیدالله ته یې وېل: هر دو پاهایې شان محکم بګیر که شور نخوره!

عبیدالله مې پښې ښې کلکې ونیولې، خپله هزاره کاکا مې په ولیو ګوندې راووهلې، ښه صحیح یې مُحکم کړم، خو لکه څنګه چې د ګرم سیخ په وسیله د داغ لګولو کیسه راته شوې وه، دې سړي سیخ نه ګرماوه، په یو بل ډول، له سیخ نه په سخته طریقه یې د ناروغ بدن داغه؛ د شمعې موم موادو ته ورته، یو قسم غلیظه او سرښناکه ماده مې یې په خوږمنه مهره کېښوده، بیا یې اور ورواچاوه، څنګه چې تاسو پوهیږئ، هېڅ بشر د اور د سوځېدو تاب نه لري، زما حال هم یو خدای ج لیده، خو دا چې یوخوا عبیدالله او هزاره کاکا ډېر کلک نیولی وم، بلخوا ما هم که هر څو زګیروي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

فريادنونه وکړل، مګر ډېر زورونه مي نه وهل، ترڅو اور له خپلي شاه وغورځوم، چون زه له خپلي ناروغۍ ډېر تکليف وم، د درملني په نوم هره سخته به مي په ځان زغمله، ترڅو موثره تمامه شي.

شاوخوا يوه دقيقه يي اور زما په شاه پرېښود، د مهرو له پاسه د يوي اوسپنيزه سيکي په اندازه پوست مي يي ډېر ژور راوسوځاوه، ان چي راجګ شوم کميس مي واغوست هم درد او سوخت يي له زغمه لوړ و، تري راروانيدو سره هزاره کاکا بيا عبيدالله ته مخاطب شو، ويل يي: بازار کي پيدا کېږي، يوه توټه د وينده (ناخسي) پسه لم واخلئ، د يوي هفتي لپاره هر سهار يي په داغ شوي، ټپي ځای لږ، لږ ورموښئ، يعني پري غوړه وئ يي، په همدي سره مو يي شکرانه ورکړه، له دروازي يي راووتلو، خپل کور ته چي راغلم، لا يي هم مست سوخت او درد کاوه، مازيګر مو له قصابۍ يوه توټه د وينده پسه لم هم راوړه، د هزاره کاکا له توصيي سره سم دوه سهاره مي د داغ په زخم وموښلو.

ما فکر کاوه چي ممکن دا د لم پري وهل به يي زر جوړه وي، ولي حقيقت کي خبره برعکس وه، د وينده پسه لم لا زخم بلولو، فکر کوم د داغ لګونکو په اند د زخم له بلولو نه يي هدف دا وي، ګويا څومره چي د داغ ټپ د اوږدي مودي لپاره پاتي شي، په هغه اندازه زيات جراثم او د بدن زهري مواد تري وځي، چي په پايله کي يي ناروغ کس ښه کېږي.

پس همدا و، سره ددي چي ما له دوه ځلو زيات پري ونه واهه، خو بيا يي هم داغ په زخمي ناسور بدل کړ، سربېره له دي چي په پخوانۍ ناروغۍ يا د پښو په درد او پرسوب مي يي هېڅ فرق ونکړ، د داغ له زخم سره لا په لوی جنجال واوښتم، دوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيمي، درى مياشتي يې دوام وکړ، په هېڅ نوعه دوا نه ښکېده، اکثريت وخت مې اودس په اوداسه کاوه، چون اوبه يې وهلې د اودس ماتولو سره سره کالي يې هم رابلمازه کول، زېرپېراني به پرې سرېښېده، ببخي زيات ورسره تکليف وم، بالاخره ښه و اخير له يوې يوناني دوا سره وچ شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شکر دري ملا

مور ته مي يوې سالنګۍ ښځې د کابل په شکر دره ولسوالۍ کې د يو نوي راپيدا شوي ملا ډېرې غوږې کړې وې، چې ګواکې ډېر سخت ناروغان ورسره ښه شول، پيسې نه غواړي، خدای او وس هر څو شکرانه مو چې ورکړه...

خلاصه د مور مي يې ډېره هيله ورته پيدا کړې وه، کور ته چې راغله، د ملا په اړه د ښځې له خولې اورېدلي ټول صفتونه يې وکړل، پسې زياته يې کړه: چې دومره وګرځېدو، شکردره خو لنډه ده، حتماً بايد دې ته هم يو ځل ورشو، درحالې کې چې زه په دې وخت کې ډېر زيات ناروغ وم، ان له ټککو هم خبره وتلې وه، ببخې جګېدی نشوی، چپرکت کې ځای په ځای پروت وم، حتا په پروتو مي هم بدن ډېر زيات درد کاوه، له دې کبله مي د شکر دري ملا ته له تلو انکار کاوه، بلخوا کور مو د غره بغل کې و، موټر دروازې ته نشوی راتللی، لاندې کوڅه کې به درېده، تر لاندې کوڅې ورتله ډېر راته سخت و، درېيم ورور مي هارون چې نوی، نوی يې د ځوانۍ په درشل قدم ايښی و، وېل يې: تر موټره دې زه په شاه کوم، يو خوا خو مي په هارون باور نه و، چې سم به مي ورسوي، بلخوا بدن مي ډېر سخت نازک شوی و، مَزې معمولي به چې د چا لاس راباندې ولګېده درد به يې کاوه، په شاه کولو کې خو طبعاً ډېر فشار پرې راتله، نو له دې درده مي هم ويره لاره.

بالاخره مور راباندې زور شوه، هارون ته يې ورپه شاه کړم، موټر روان شو، ډېرپور د هارون ملګری او دده په سن يو نوځوان هلک و، کوز د کوڅې اخير کې يې يو بل ملګری هم راپورته کړ، دوی دری واړه د مخې سيټ کې ناست وو، لږ چې لاړو، ښه مسته سندره يې په لوړ غږ پلې کړه، زه او مور مي شاه سيټ کې غلې ناست و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سندره د بچه بازیٔ او ښایسته هلکانو په ستاینه راڅرخیده، مست ساز او شپیلک یې ورسره وهل، هارون او ملګرو یې خوند تري اخیست، یوې نیمې ټپې یا سروکي به لا زیات خوند ورکړ، موسکي به شول، غلي به یې یو بل په څنګل سره ووهل.

که څه هم له یادولو دې پاتې نه وي، هارون څه وخت وروسته بیا بغلان کي د امریکایي اشغالګرو په خلاف، له یو جهادي ګروپ سره یو ځای شو، په دې سره یې د ځپړې د تغیر سربیره، فکر هم ډیر بدل شو، صوفیتوب او تقواء یې غوره کړل، له سندرو سره خو تر ننه پورې مخالفت ښیي.

ولې هغه وخت یا ملا ته زما د بېولو په مهال دده او ملګرو یې د نو ځوانیٔ لیونیٔ دوره وه، هیڅ فکر کې نه ورګرځېدل، چې ګویا موږ یو سخت ناروغ د علاج لپاره ملا ته بار کړی، که کوم واده کې په ورا روان یو؟ نه یې هم دا زړه کې ورتېرېده چې اخیر خو مور راسره ده، شرم دی.

په همدې مستو سازونو او سندرو کې د ملا تر کوره ورسېدو، له موټره د راکښته کېدو په مهال هارون بیا غوښتل چې په شاه مې کړي، خو زما پوښتنیٔ خوږېدې، ور په شاه نشوم، یو لاس مې د هارون او بل مې یې د ملګري وحیدالله په غاړه ورواچاوه، کرار کرار د ملا کور ته ورننوتلو، ناروغان زیات و، تر څو چې نوبت رارسېدو، په انتظار خانه کې منتظر شو، ډیر وخت وروسته نوبت راورسېده، ملا مې د ناروغیٔ په اړه ځینې اولیه پوښتنې رانه وکړې، بیا یې یو تعویذ، څو څاښتونه راته ولیکل، شپږ دانې یې تیاري په کاغذ لیکل شوې پلټې راکړې، هر سهار له بدراو سره یو ځای دود کېدې، فکر کړم لږ یوناني دوا او د پښو د مالش لپاره تېل یې هم راکړل، څلویښتمه ورځ یې بیا وروغوښتم، نور مو د ملا له کوره حرکت راوکړ، له هغې خوا هم د ښو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مستو سندرو او سازونو په بدرګه راغلو، ملا راکړی تعويذ، څابنتونه، دواوي مي د دده له توصيي سره سمي وکارولي، خو کومه فايده يي ونکړه، څلويښتمه ورځ هم بيا ورنه غلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لنګر نجلۍ

د سهار چای څښلو په مهال مو د دوستانو له جملې یوې ښځې له کمپنۍ نه زنګ راوکړ، تر سلام کلام وروسته یې وپل: داسې خبره شومه چې لنګر کې (لنګر د وردګو چک ولسوالۍ کې د یوې سیمې نوم دی) د یوې نجلۍ په ټول بدن غیبي د الله ج نومونه لیکل شوي، دغه نجلۍ چې اوس هر ډول ناروغ دم کړي، ورسره ښه کیږي، ومې خندل ورغبرګه مې کړه: دا به هسې آوازه وي؟

خو دا جدي وه، وپل یې دروغ نه ده، د مقدمې په ښه یې پسې زیاته کړه: داسې وپل کیږي نومورې ان له ماشومتوبه ډېره دینداره او خدای دوسته نجلۍ وه، تل به په اوداسه ګرځېده، ټول وخت یې په تلاوت، نفلونو او الله ج په ذکر تېره وو.

یوه شپه چې د جمعې شپه وه، تر دوو بجو یې تلاوت او نفلونه کړي، پس له دوو بجو په اوداسه ویده شوې، سهار چې راپاڅېدلې، له لمانځه کولو وروسته د رنا په خپرېدو سره یې خپلو لاسونو باندې د الله ج لیکلي نومونه لیدلي، په وارخطایۍ یې مور او د کورنۍ نورو غړو ته غږ کړی، چې ګویا په لاسونو مې خپله د الله ج لیکلي نومونه راپیدا شوي، د کورنۍ غړو یې چې ورته کتلي، په مخ یې هم د الله ج نومونه لیکل شوي، چې نوره یې پلټلې وه، په ګېډه او د بدن په ځینې نورو اندامو یې هم موجود و، زر یې د جومات ملا امام ته وروستلې، ملا ورته ویلي: دا د وارخطایۍ او تشویش خبره نه ده، مبارک دې وي، تاسو ډېر بختور یئ، چې دغه شان د نیک صالح او الله ج ته ګران اولاد په تحفه یې نازولي یئ؛ دا بې بې د الله ج له ډېرو نژدې او خاصو بنده ګانو له جملې ده، ځکه چې الله ج تل په خپلو نیکو او هغه بندګانو کې چې ده ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

محبوب وي، داسي نښي او علایم راڅرګندوي. دا بي بي چې له دې وروسته هر ډول سخت ناروغ دم کړي، ان شاءالله د الله ج په حکم سره به جوړ او روغ کېږي...

نور مو د دوستي ښکې خبرې جړې وړې شوې، بالاخره تماس يې راقطعه شو. خو زه يې په مطلب تر پایه ورسېدم، ددې بېچاره سره اصلاً زما غم و، چې ګواکې ته هم زر ځان ور ورسوه، مګر تر څو يې دا خبره کوله، تماس يې ياري ورسره ونکړه، نه پوهېږم څه ستونزه وه؟ له دېخوا زما زنګ هم نه ورتلو.

ولې په ټول کې د لنګرۍ نجلۍ په بدن غيبي د الله ج د نومونو راپيدا کېدل او بيا د نجلۍ له دم سره د هر ډول ناروغانو جوړېده، هسې خندونکي شعايات او د خلکو دروغ آوازې راته ښکاره شوې، سر مې پسې ونه خوړاوه، خو د څو ورځو په تېرېدو سره دا خبره ببخې عامه شوه، د څو نورو کسانو له خولې مې هم واورېدل، چې پوښتنه مې يې وکړه، د نجلۍ په بدن ربښتيا د الله ج نامونه راپيدا شوي و او ناروغان يې دمول.

مور ته مې کړل: راځه ورشو که دم يې کار وکړ، کنه؛ پسرلی دی حداقل د وطن يو سپک چکر خو به مو شي.

بله ورځ يې زه تر مخ شوم، مور مې راپسې کړه، چون ډېری وخت به چې کوم ملا، زيارت يا ډاکتر ته تلم، سره له دې چې د کورنۍ کوم بل غړی به مې راسره و، حتا تنها به هم تللی شوی، مور ته به مې هېڅ اړتيا نه وه، خو ما به بيا هم کوشش کاوه چې راسره بويي ځم، بس هسې به مې زړه پرې تکيه و، پس په دې ورځ مې هم د مور تر مخ د پاخه سرک له پاسه ټککو لکه د آس د پښو نالونو ټک، ټګ آواز کاوه، د موټرو تم ځای ته راغلو، يوه کرولا کې کښاستو، له څه باندې يو ساعت مزل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته، یې د لنګر په سیمه کې ښکته کړو، د سړک تر څنګ دوکان مخکې ناست سړي نه مې د شفابخشې نجلۍ د کور پوښتنه وکړه، سړي یې کور راوښود، ورانده په ډاګ کې لویه کلا یې وه، دروازه مو ورټک ټک کړه، یو ځوان راوواته، له سلام او سترې مشي وروسته مې ورته کړل: ناروغ یم دا پښې مې وینې چې ډېرې زیاتې پرسېدلې، درد هم کوي، له دې ټککو پرته نشم ګرځېدلی، ستاسو کور کې چې د کومې خورکۍ په بدن د الله ج نومونه پیدا شوي او له دم سره یې ناروغان ښه کېږي، زه او مور مې هم ورته راغلي یو، ترڅو دم مې کړي، که الله ج مې یو سبب ورسره وکړي!

ځوان مو تر مخ شو، وېل یې: راځئ! کلا ته چې ننوتلو، زمونږ په یو ډېر نیک کلیوال مو سترګې ولګېدې، دده چې راپام شو، لوی، لوی قدمونه یې راوخیستل، ډېره دوستانه او له محبت ډکه سترې مشي یې وکړه، مونږ مخکې نه و خبر چې دا زمونږ کلیوال ددې کورنۍ زوم دی، دده سره د شناخت له مخې کوروالە و، مونږ ته د ناروغانو نه، بلکې میلمنو په سترګه وکتل، یو ځانګړي اطاق ته یې ننیستلو، کنه شور ماشور یې راتلو، فکر کړم هاخوا خپل نوبت ته له منتظر ناروغانو هم کوم اطاق ډک و.

څو دقیقې وروسته یو ماشوم چلمچي او کوزه راوړل، د مور مخې ته مې یې چلمچي کېښود، مور مې ډېر ورته ووېل: ډوډۍ نخورو ماړه یو، چې راتلو کمپنۍ کې مو چای وخواړه، مګر د کور واله ډېر قدردانه او میلمه پال خلک و، زیات ټینګ شول، ډوډۍ یې راباندې وخوړه، کچالو یې پخ کړي و، یخې تروې (شړومبې) یې ورسره راواخیستلې، سره له دې چې مونږ رښتیا ماړه و، خو د وطني شړومبو برکت و او کچالو یې هم ښه پاخه کړي و، واقعاً سم خوند یې وکړ، د دسترخوان له ټولېده وروسته یې چای هم راباندې وڅښلو، بیا یې هغه دم کوونکې نجلۍ ته غږ وکړ، د څو شېبو په تېرېدو سره نجلۍ د سلام په اچولو اطاق ته راننوتله، تقریباً د لس، دولسو کالونو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځ وه، په مخ او لاسونو یې لکه په خامو یا کم رنګه نکریزو زېړ ته مایله سره ډبل، ډبل لیکونه شوي و، ښه به چې ورته متوجه نه شوې، د الله ج نوم دې نشوی پکې صحیح کولای، دا چې نجلۍ وه، زه یې مخ ته ډېر ځیر نشوم، په لاسونو یې سورولي او کرښو الله، الله ته ورته ښه لرله، یعنې شفاف یا واصح (الله ج) نه و لیکل شوي، صرف د الله ج د لفظ لیکلې بڼې ته یې یو څه تمایل لاره.

خو په هر صورت پوشتۍ ته مې تکیه کړې وه، پښې مې له توشکې ښکته د غولي منځ ته وروغځولي، نجلۍ دری ځله لنډ، لنډ دمونه پرې ورچوپ کړل، څو دقیقې پس د خدایپامانۍ په کولو سره تري راروان شو، مابنام کابل ته راوسېدو، که څه هم تر سبا بلې ورځې مې لږ طمعه وه، مګر پښو بیا هم وېل: چې نه قربان! ولا کې دې ښې کړې و، د لویو لویو پیرانو دې زور راته ونه رسېده، په نجونو خو مو منه که یو وینته هم وخوځوې.

البته چې نمک حرامي هم نشي، او ددې په خاطر هم توجیهات نه ورته لټوم، چې ګویا مور ته یې ډوډۍ راکړه او قدر مو یې وکړ، نه! بلکې عموم کې مې چې ولیدل، دغه کورنۍ واله شډل پډل ساده پښتانه او په زړونو پاک کلیوال خلک و. یعنې زه فکر کړم، داسې نه وه، چې دا دوئ له خلکونه د پیسو شکولو په پار کومه ټګماري جوړه کړې وه.

کیدی شي دا کتاب مې یونیم د جلدي ناروغیو متخصص ډاکټران هم ولولي، دوی پوهیږي، خدایزده خبره به مې په ځای که بې ځایه وي؟ زما په اند دا ممکن کومه جلدي ناروغي وي، د نګریزو خام رنګ ته په ورته رنګ او د الله ج د نوم لفظ (الله) ته په تمایله ډبلو کرښو به د انسان په بدن راڅرګندیږي، چون له هغې نه پس ما بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم واورېدل، د کوم بل چا په وجود هم عيني د الله ج ليکلي بڼې ته ورته زېږنګه پيرۍ کړښې راپورته شوې وې، نور نو والله علم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا ګونګي ته دويم ځل ورتګ

عبيدالله له ډېره وخت بېکارۍ خورا خسته شوی و، بله ورځ د دندې پيداکېدو د تعويذ په پار يو ملګري يې ميدان ښار ته نژدې نرخ ولسوالۍ کې يو ملا ته وروستلی و، په ملا باندې د تعويذ کولو په دويمه ورځ تصادفي زموږ د دوستانو له جملې يو شناخته کس زنګ ورته کړی و، نوموړي په يوه دولتي شرکت کې کار کاوه، عبيدالله يې هم وروغوښت، همدې شرکت کې يې له ځان سره په دنده وګماره، علاوه ددې چې معاشات يې لوړ و، څه نورې د اضافه کارۍ او بخششتۍ پيسې هم لاس ته ورتلې، ډېر پکې خوشحاله و، يوه ورځ په رخصتۍ کور ته راغی، غالباً د مني موسم و، زه ډېر سخت ناروغ وم، پښو مې هېڅ زور نه اخيست، ان له اطاق نه تشناب ته هم خپله نشوی تللی، نه د بل چا له مرستې پرته جګېدلی شوی، ددې وضعيت په ليدو مې راته مخاطب شو:

- لالا! ميدان ښار کې د ملا ګونګي په نوم يو ډېر ښه ملا دی، زښته ډېر ناروغان ورځي، ورسره ښه کېږي، پرته د ناروغانو له علاج د چا چې څه ورک وي، غل ورته ښايي، څوک چې بې کاره وي کار نه ورته پيداکېږي، تعويذ ورته کوي، سم له لاسه پکار کېږي، همداسې په چا چې پېريان ناست وي تري جګوي يې...

که خوښه دې وي؟ سبا به زه او ته هم ورشو، خدای ج مهربانه دی که يو ځل ته هم ورسره ښه شي.

د ملا ګونګي د نوم په يادولو سره يې ماته د شينوارو د زيارت شپه رايادې کړه، په سخته ناروغۍ او خفګان کې يې خندا راوسته، بيا مې په لنډو کې کيسه ورته وکړه، چې ګواکې ملا ګونګي ته زه ډېر مخکې ورغلی يم، هغه وخت ته وږوکی وې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

شینوارو ته یې د شپولي بابا په نوم زیارت کې د شپې کولو لپاره ولېږو؛ دغه راز شینوارو ته د تللو، زیارت کې د وېرېدو او په نیمه شپه ترې راتښتېدو ټول جریان مې ورته بیان کړ.

ده هم وخندل، خو لا یې هم ټینګار کاوه، چې سبا یوځل بیا ورځو، هغه وخت ځکه نه یې ورسره ښه شوی، چې زیارت کې دې شپه نه ده کړې ترې تښې یې، کنه اوس به ښه وې.

سبا یې یو ډرېور ملګری سره له موټره راوغوښت، نرخ ته روان شو، د ډاکټر اشرف غني د واکمنۍ لمړۍ دوره وه، ډرېور ملګری یې سالنګی و، په لارو یې د خپلې باتورۍ او تورزنۍ غوري کولې، خو د میدان ښار له چوک نه چې د نرخ په سرک وروګرځېدو، د سیوچ بولټ په سر یې وړوکی دری رنګی ملي بیراغ درولی و، لاس یې ورتېر کړ، بیراغ یې راواخیست، د چوکیو په قات کې یې تخته کړ، وېل یې: هاخوا طالبان دي، که یې ولید، ولاکه مو د مړي او ژوندي پته ولګېږي.

له کابل نه تر میدان ښاره، دده د باتورۍ غورو او دلته له طالبانونه دومره وېرې ته په کتو یې، مور وخندل، ورور مې لږ ټوکې هم پرې وکړې.

نرخ ته چې ورسېدو، د ملا په دروازه او د کلا تر مخ پټیو کې یې همغه شان ګڼه ګوڼه وه، کوم چې لس دولس کاله مخکې ما لیدلې وه، ډېر زیات، ناروغان خلکو ورته راوستلي و، په دوی کې ډېرۍ داسې ناروغان و چې په شاه یې راوړي و، ځینې لیونیان یا عصبي ناروغان و، یو خو داسې چور لیونی پکې و، چې په دریو پایوازانو یې هم نشوی تکیه کولای، دغه راز پېریاني ناروغان هم زیات ورته راوستل شوي و، دروازې ته مخامخ پټیو کې چا څادر، چا کمپلې او فرشونه هوار کړي و، دری او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلور ښځي، نارينه له خپلو ناروغانو ګرد چاپېره ناست و، د نوبتونو ورسېدو ته يې شېبې شمېرلې، مور هم د ناروغانو په ليست کې خپل نوم وليکه؛ شاوخوا پنځوس ناروغان رانه مخکې و، فکر مې نه کاوه، چې نن به نوبت راورسېږي، ځکه چې تر دې دمه يې ايله پروني پاتې ناروغان کتلي و، ننني پنځوس خو ټول ځای په ځای پاتې و.

بيا ښه و ورور مې کومه لاره جوړ کړه، زه يې په عاجلو ناروغانو کې ورتېر کړم، ملا ته چې ورغلو، وېرېدم، څو هسې نه اوس بيا د شينوارو زيارت ته د تلو راته ووايي، يا که پېريان يې رښتيا تابع وي، له زيارت نه د هغه بل ځل تېښتې مې يې نه وي خبر کړی، بې آبه به مې کړي.

خو کله چې ورغلم، ويې نه پېژندم، له ده او پيريانو يې هغه پخوانی کيسې پاکې هېرې وې، نه ما ورته ووېل چې يو ځل پخوا هم راغلی وم.

مړوند مې يې په لاس کې ونيوه، بل لاس يې زما په سر او مخ څو ځل راکش کړ، بيا يې دواړه لاسونه له سينې لرې او يو بل نه د ډېرې فاصلې په لرلو سره د دعا په ښه نيولي و، د څو شېبو لپاره يې له ځان سره په نيمه نيمه ژبه څه وويل، شاوخوا دوې دقيقې په همدې حالت کې پاتې شو، وروسته يې لاس راټول کړل، له جيب نه يې دوه نوي قات کړي کاغذونه راويستل، ورور ته مې مخاطب شو، څه يې ويل، خو مور يې په خبره سم نه پوهېدو؛ همدا و چې يو بل کس راوراندې شو، ورور ته مې يې کړل: ملا صاحب وايي ستا په ورور ظالمانو ډېرې سختې کوډې کړې، اوس مې يې اثر له منځه يوړه، نور تاثير نه پرې لري، دا تعويذ او ځابښت هم واخله چې بيا يې پرې تازه نکړي، تعويذ ته دری سپين، يو د چرم پوښ وکړئ، په غاړه کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروا‌چوئ، ځابنت په پاکو اوبو کې حل کړئ، اوه ورځې هر سهار پس له لمانځه یو، یو ګیلاس وروڅښئ.

عبیدالله تعویذ او ځابنت تري راواخیستل، جیب ته یې لاس کړ، هغه وخت یو خوا نوی ځوان و، بلخوا یې دنده بنه وه، ډېر د پیسو کیسه کې نه و، نه پوهیږم زر وې، که دوه زره روپۍ یې د ملا د واسکټ په ځنګ جیب کې ورکښودې، فکر کړم د آغا صیب لقب یې ورته وکاره و، د مننې تري کولو سره غلی په موسکۍ او عذرانه ژبه یې د هغه جادو کوونکي د ورښودو غوښتنه تري وکړه.

ملا وخندل وېل یې: کوډې مې یې درته خنثا کړې، بیا یې نشي کولای، نور په کس پسې مه ګرځه، عبیدالله لا هم ټینګار کاوه، چې ګویا څه ورته وایم نه، صرف چې ویې پېژنم.

ولې ملا بیا هم ورونښود، کور ته چې راغلو مور مې تعویذ راته وګانډه، ځابنت یې پاکو اوبو کې جوړ کړ، که څه هم زما ډېر یقین نه ورته کېده، خاصه د شفاء هیله مې نه تري لاره، مګر د کورنۍ د ځینو غړو مو په توکل د خدای ج سره، څه سترګې وې ورته، خاصتاً عبیدالله ډېر خوشبین و.

دغه راز لکه پخوا مې هم چې څو ځل کوډې یستلې وې او بیا زما په شمول د کورنۍ غړي مو د شناخته خلکو او دوستانو له جملې په بعضې کسانو بدګومانه و، چې ګواکې دا کوډې هرومرو پلانکي کړې، بل به وېل چې نه له پلانکۍ پرته، د بل چا کار نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسي خداى ج دي ښښنه وكړي، دا ځل مو هم په ډېرو خورانو ټاپي ووهلي، تورونه مو پري پوري كړل، خو شپي، ورځي، هفتي او مياشتي تېري شوي، مګر په ناوروغۍ كي د خنثا شو ګوډو، هېڅ كوم د ښه والي اثر رامعلوم نشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مرګ غوښتنه

سره ددې چې د داخل او خارج ډاکترانو ځواب راکړی و، په سلګونه ملايانو، زيارتونو حکيمانو.... مې هم درملنه ونشوه، ولې بيا هم تر هغو چې کابل ته نه و راکډه شوې، زړه مې نه و مات، ناروغي مې د څه وخت موقته ميلمنه بله، خپله راتلونکې مې ښکلې پېښبيني کاوه، خوا او خاطر کې نه راتېرېده، چې د تل لپاره به همداسې ناروغ پاتې شم، حتا د وخت په تېرېدو سره به لا له بدبتر او د يو معيوب انسان په صفت به د کورنۍ او ټولنې د اوږو بار يم، پرله پسې او يو تر بل سختو جسمي او رواني سکنجو سره به مخ کېږم.

اما کابل ته په راتلو سر څنګه چې محيط هم بې اغيزې نه وې، د يو کس په کړو وړو او فکر کې تغير راولي، بلخوا د طبيعي پروسې له مخې د عمر په زياتېدو سره د انسان عقل او افکار پخېږي، د خيالي رنګيني نړۍ او هوسونو په ځای حقايق درک کوي.

همدا و چې زما هم کرار کرار فکر بدلېده، د خپلې راتلونکې په اړه مې انديښنه زياتېده، د پخوا برخلاف ډېره خرابه مې تصوروله، چې په پايله کې يې نه يوازې د لنډ وخت په تېرېدو سره د بدن غوښې رااوبه کړې، بلکې خوی خصلت مې يې هم کاملاً راتغير کړ، چون مخکې ډېر اجتماعي وم، ميلمه مې خوښېده، له ملګرو سره د ناستې پاستې زيات علاقه مند وم، د کلي کور دوستانو په ښه او بده کې ګډون او همکارۍ خوند راکاوه، مګر تر دې وروسته له ژونده د يو لاس مينځلي ناروغ په شان زړه کې هېڅ زور نه نشو راپاتې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې د نیازبیک د کوچې په کیسه کې مې یادونه کړې، یو قسم انزوایي حالت ته ولاړم، ان د خپل فامیل د غړو مجلس او خبرې به هم راباندې بوج کېدې، څو به چا مجبور نه کړم، د کور په مشورو او پرېکړو کې مې هم ځان نه د خیلاوه، دې وضعیت دوه درې کاله دوام وکړ، نور مې کورنۍ هم له همدې حال سره عادت شوه، چا کار نه رالاره، نه یې کومه اضافي خبره راسره کوله، دوی ټول په یوه دسترخوان سره راټولېدل، زما ډوډۍ مې یې اطاق ته رالېږه، په همدې اصطرابي او انزوایي حالت کې مې یوه ورځ مور راته وېل:

- زویه! په تا پسې وروڼه دې نور ښه د واده کولو سن ته رسېدلي، خو لمړی ستا حق دی، د یو غریب سړي د نوم په اخیستلو سره یې زیاته کړه: ښه لور یې ده، باور لرم چې تړې ویې غواړو، په نیمه خوله یې راکوي!

- نه موري! زه واده نه کوم، زما لخوا اجازه ده، هر څوک او هر چېرته یې چې ورته کوي، نورو زامنو ته دې وادونه وکړه!

دې فکر وکړ چې ګواګې د یاد سړي لور ته یې ددوی د ډېر غربت او خوار ژوند له کبله خوښه ونه شوه، ورغبرګه مې کړه:

- نه موري! دغه خبره نه ده، غربت عیب نه دی، مور هم خانان نه یو، اصلاً زه چې تر څو ښه نشم، که د وخت د پاچا (ډاکتر اشرف غني) لور کورته راپسې راشي، هم نه یې کوم!

(c) ketabton.com: The Digital Library

- احتیاجېرې زویه! ترڅو به دې زه او پلار درته ژوندي و، ته به له موږ سره اوسې؟ واده وکړه، یو دوه اولاونه به خدای ج درکړي، ځو چې موږ شته یو، په همدې ګډ کور کې به رالوی شي، بله ورځ به دې د ورونو محتاج نه یې!

- ستا له مهربانۍ او له ما سره نهایي همدردۍ قربان موري! مګر واده ډېر لوی مسولیت دی، تر هغو چې د یو ښه خاوند او پلار په صفت د ښځې او اولاد ټولو مسولیتونو او حقوقو ته د رسیدګۍ باور مې په ځان نه وي پیدا کړی، داسې واده نه کوم لکه..... (مثال کې مې زموږ شناخته یو معیوب کس ورته یاد کړ) چې د ښځې او بچیانو یې ټول عمر د نورو خلکو په خیراتي زاړو لباسونو کې تېر شو، د کلي کور په عشرونو او زکاتونو پایې!

- نه زویه! چیټي چورتونه مه وهه، تر هغو چې موږ ژوندي یو، هېڅ کله به ان شاءالله ستا ښځه اولادونه له چا کم نه شي، نه به د چا زاړه واغوندي، نه به هم وړې شي!

- ستانه بیا هم مننه موري! مګر ټینګار مه کوه، تنها زه بس یم، چې ستاسو یا کورنۍ د اوړو بار یم، هېڅکله به نه د کورنۍ پټې نور دروند کړم او نه به هم ماته په تقدیر کې لیکلي عذاب کې یوه بې ګنا ښځه او ماشومان کالونه کالونه په دې نیت راسره وکړوم، ترڅو راتلونکي کې زما خدمت وکړي، چې چاته احتیاج نشم. نه! توکل په الله هر څه چې راکېږي، کېږي به، بل څوک په دې اور کې نه راسره ډاډه کوم!

- بې عقل کېږه مه زویه! ګوره یو وخت به مې ددې خبرو آرمان وکړې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

- كه همداسي ناروغ وم موري! خو هيڅكله به يي ارمان ونه كړم او كه چېرې الله ج ښه كړم، بيا به وګوري، ان شاءالله داسي ښځه به وكړم، د چا خبره چې جوړه يي نه وي او كه نه ښه كېږم بيا نو د ناروغۍ زياتېدو او پرمختګ ته په كتو مي، لمړی فكر نه كړم، چې نور ډېر د ژوند كولو چانس راكړي، ولي بيا كه ژوندی هم وم، هر حال مي چې و، يوازي خپل غم به مي وي، په ښځه او بچيانو خو به مي سترګي نه سوځي!

مور مي پوه شوه، چې په خپله خبره كلک دی، له يوې شېبې چوف پاتې كېده وروسته، په نمجنو سترګو جګه شوه.

څه وخت پس يې بيا هم همدا خبره راته وكړه، مګر زما لخوا دا ځل هم ځواب منفي و.

بالاخره پوره يقيني شوه، چې نه قانع كېږي، دغه و چې نور مي په ما پسې ورور همايون ته لاس په كار شوه، پايله كې يې څه وخت وروسته د كوزدې ګل ورته راوړه، په دې سره اعلاوه ددې چې ما خپله واده كول نه غوښتل، مور ته مي بار بار ځواب وركړی و، لا هم پښيمانه نه وم، ولي بيا هم واقعاً ډېر بد اثر يې راباندې وكړ، ورور مي ښه هلک دی، په كوزده او خوشحالي يې نه وم خفه او نه مي نيت پرې بد و، زما مي يوازي په خپل مظلوميت زړه ودردېده، تر بل هر وخت مي د خپلې ظالمې ناروغۍ زياته بې رحمي احساس كړه.

اما بيا هم ظاهراً مي په ټول توان هڅه كوله، ترڅو د راټولو دوستانو، ميلمنو په وړاندې ځان نورمال وښايم، مګر زړه مي سينه كې غېږې ارادي غلي غلي اوښكې څڅولې، دوامدار يې ژړل، هسې له خپل نصيب نه زياته ګيله راته ولاړه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو په هر حال د انساني فطرت له مخي د وخت په تېرېدو کرار کرار ورسره عادي او واپس خپل حالت ته راوګرځېدم، دری کاله وروسته مې دويم ورور عبيدالله کوزده شو، دا هم بې اثر نه و، خو د همايون د کوزدې په اندازه نه. دغه راز خويندې هم واده شوې، همايون او عبيدالله جدا شول، په کور کې لوی تحول رامنځ ته شو، زما د غږ اورېده او له ما سره په ناروغۍ کې همکار ډېره برخه د کور غړي مې له سترګو پنا شول، ددې وضعيت د بدې اغېزې راباندې پرېوتو نتيجه کې مې د کم وخت په تېرېدو سره ناروغي يو په دری شوه، د پښو سربېره پرسوب ګډه هم لاندې کړه، دواړه سترې مې له اوبو ډک شول، نفس مې په ډېر فشار اخيست، د اوږدې مودې لپاره يې بستره کې ځای په ځای وغورځوم، ان په يو اړخ او بل اړخ به مې هم مور او راپاتې دوو کوچنيو خويندو اړوم، رااړوم؛ د سختې ځان دردۍ له وجې روغ ليونی وم، کوم اندام به مې چې ناپامه لږ هم وخوځېده، ته وا د تبر ګوزار پرې وشو، غېرې شعورې به مې په ډېر لوړ غږ چيغه تر خوله ووتله، د شپې لخوا مې مور اطاق کې راسره پرېوتله، د نورو شپو په شان يوه شپه مې د سخت درد په مهال ناڅاپه جګه چيغه له خولې ووته، مور مې ويده وه، له وېرې يې پورته توپ کړل، راوېښه شوه، له تولې مورنۍ مينې او مهربانۍ سره سره، په وېرېدلې او وارخطا غږ يې راغبرګه کړه: آ مرګ زړه مې دې له پردې ويست، خدای ج دې نور رانه واخله!

ملامته نه و، چې هره مور وی دا خبره به يې کوله، چون مور که هر څو د مهربانۍ او شفقت لوی غر وي، بيا هم انسان دی طبعاً يو نيم وخت به بې حوصلې کېږي، د شپه او ورځ ځار، قربان تر څنګه يوه نيمه ترخه به هم کوي.

بلخوا سربېره ددې چې زه په خوږو کې نسبتاً تکړه يم، ډېر زګيروي او فرياد مې عادت نه دی، حتا پرې شرمېږم، يو قسم بې غيرتي مې يې محسوسه وم، خو دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چيغې مې کاملاً له اختياره وتلې وې او داسې چيتې چيغې هم نه وې، ان د څلور طرفه ګاونډيانو په کورونو کې به يې ازانګې جوړې کړې، راسره ناارامه کړي مې و، باورې يم که ښکنځل يې نه وې کړي، نو دا خو به يې حتماً لحظه په لحظه وېلې وې چې: نور دې خدای ج پخير په مخ رنا کړه، چې دا غوږونه مو درنه آرام شي.

د سختې ناروغۍ علاوه، ډېر وخت، يعنې څه باندې يو کال بستره کې د ځای په ځای پرېوتلو له وجې مې د شاه پوست له توشکې سره سولېدلی و، څو لوی لوی زخمونه پکې جوړ شوي و، که څه هم مور مې له جندونه يو ډول ګردې ګردې منجولې ورته جوړې کړې وې، په داسې شکل به مې يې د شاه تر تخته رالاندې کولې چې زخمي برخې به له ځمکې په لږ راجګېدو سره ډېرې په توشکې نه لګېدې، ولې بيا هم خورا زيات سوخت به يې کاوه، ځنګه چې دې حالت ته په کليواله ژبه د ناروغ لګېدل وايي او دا اصلاً د ناروغ ۹۹ درجې خطرناک حد ته د رسېدو زنګ دی.

پس کورنۍ مې زما لپاره هم د کفن او زامو د راتړلو تر لتې پورې د مرګ تيارۍ نيولې و، ما هم له دې يوه شېبه نه تحملېدونکې وضعيت نه د وتلو په پار، د هر زګېروي او هرې چيغې سره ګډ د کاياناتو له ستر واکمن نه زر تر زره د مرګ او ارامۍ غوښتنه کوله، مګر الله ج وېل چې نه، ته راځه دا فلم اوږد دی، دومره زر به خلاص نه شي، لکه ته يې چې غوښتنه کوې، يا يې د کورنۍ او دوستان د پای ته رسېدو شېبې شمېرې.

همدا و چې پس له څه کم او زيات دوو کالونو يې د فلم اوږد والي او د صحنې بدلېدو ته په داسې عجيب او غريب ډول زمينه مساعده کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه خور او اوښی مي تازه امریکا ته تللي و، اصلاً دوی چې تلل، زه په همدې سخت اضطراري حالت کې وم، اوښی مي سر خلاصی سړی دی، ده زما حالت درک کړی و، له رسېدو سره سم يې يو قسم انرژي زا او د اضطراب يا استرس ضد ګولی (تابلیت) راته راولېږل، د دوا په پیلولو سره مي په ډېره چټکی د اندامونو درد او ذهني فشار مخ په کمېدو شو، پنځمه ورځ چپرکټ کې راکښاستم، بله ورځ مي پښې راوځړولې، همداسي په لسم سهار ودرېدم، بالاخره د میاشتې تر اخیره مي د جوړه ټککونو په مرسته قدمونه واخیستل، همداسي ورځ تر بلې مي د قدم وهلو ساحه زیاتېده، تر دې چې د کارته سخي بازار ته راښکته شوم، یو نیم مازیګری به ژبن یا کوم پارک ته وتلوېدم. د جمعې په ورځ به مي هڅه کوله چې د افغان ادبي بهیر په غونډو کې ګډون وکړم، همداسي کابل ښار کې میشت دوستانو کره مي تله راتله پیل کړل، البته دا درمل داسي نه و چې زما د اوږد مهاله ناروغۍ اساسي درملنه يې کړې وی، د پښو پرسوب او ګېډې پرسوب مي يې کښولی وی، یا مي يې له سړو اوبه تخلیه کړې وی، نه بلکې صرف ورځنۍ انرژي يې پوره کوله او عصبي فشار يې کماوه، چې په نتیجه کې يې انسان ته د څو ساعتونو ایلا یوې ورځې لپاره د عضلاتو قوت او رواني ارامتیا ښښله، معنا یوې ګولۍ ټول ټال تر بېګا کار کاوه، سهار به مي بله خوړله، ښه و بوتل يې لوی و ۳۰۰ ګولۍ يې لرلې څه کم د یو کال دوا وه، سربېره له دې چې د نوي ژوند د رابښلو سبب مي شوې، لږ وخت کې يې له هغه سخت اصطرابي او کوما حالت نه راویستلم، مګر بیا هم بې ټککو نشوی کړځېدلی، چون څنګه چې دوا یوازې تسکیني وه، کوم چې وړاندې مي ووېل، فقط ورځنۍ انرژي يې عیاروله، د ناروغۍ بنسټیزه درملنه کې مي يې کوم رول نه لاره، پس د پښو او ګېډې پرسوب په خپل ځای و، د زیاتو اوبو پکې جمع کېده له وجې مي بدن دروند و، بلخوا زیات وخت بستره کې د پرې وتلو له کبله مي د پښو او ملا عضلات هم لنډ شوي و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا و چې شاوخوا دوه کاله په ټککو وګرځېدم، ايله مې د بدن پلې (وژې) لږ رانرمې شوې، اګر چې ملا مې تر اوسه پورې شخوالی لري، پوره نيغ نشم درېدلای، ولې بيا هم الحمدالله وروسته له يونيم، دوه کالونو مې ټکک هم کېښودل، البته لا هم زيات نشوی ګرځېدلی، يوازې کور او چارچاپېر نژدې محيط کې به ارام ارام تاوېدم، نفس تنګي مې ډېره زيات وه، علي اباد روغتون ته ولاړم، ډاکترانو راته ووېل: ابن سينا صدري روغتون ته ولاړ شه، دلته له سږو نه اوبه نه يستل کېږي، صدري روغتون کې هم ډاکتر هسې له ځان راتېر کړم، يو دوه قسمه دوا يې راته وليکه وېل يې: سږو کې دې اوبه کمې دي، په پايپ يستلو ته يې اړتيا نشته، له دوا سره ښه کېږي، که څه هم په خبره يې خوشحاله شوم، خو داسې نه وه، دوې درې ورځې مې يې دوا وخوړه، کار يې نه ورکاوه، مجبور شوم کوټه سنګي کې د يوريولوژۍ د څانګې د يو متخصص ډاکتر شخصي کلينک ته ورغلم، نوم مې يې هېر دی تخلص يې امرخيل و، د سيلو طرف ته د کوټسنګي د پله اخير کې ښي لاس ته يې کلينک و، نه پوهيږم دوه سوه که دونيم سوه يې فيس شو، څه کم او زيات پنځه سوه افغانۍ يې د اکسرې شوې، د تلويزوني معاينې يې خدايزده څو رانه واخيستې، د معاياناتو تر تکمېلېدو وروسته يې خط راته وليکه وېل يې: ورشه دا علي اباد روغتون کې نکريوال ډاکتر ته وښيه چې بستر دې کړي سبا به دې له سږو اوبه وباسي.

ورغبرګه مې کړه:

- ډاکتر صاحب! زه دری ورځې وړاندې ورغلی وم، علي اباد روغتون کې د سږو اوبه نه ايستل کېږي.

راغبرګه يې کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- يو ستا ورتلل دي، يو زما ورليږل، ته ورشه که څه مشکل و بيا ماته زنګ وکړه.

د ډاکتر خط مي چې علي اباد روغتون کې راپه ګوته شوې ډاکتر ته وښود، زر زر يې دوسيه راته جوړه کړه بستر يې کړم، په سبا مي يې سږو کې د جمع شو اوبو د تخليې په پار د شاه له طرفه د پوښتيو تر قات د يوې غټې اوږدې ستنې په وسيله يو پايپ سږو ته ټپر کړ، شاوخوا دوه ليتره اوبه يې تري راويستې، په دې سره يوه اندازه د بدن د سپکوالي تر څنګ، نفس تنګي مي هم څه ښه شوه، خو متاسفانه د سږو همدا لار شوه، نور که په بستره کې هم نه وم پروت، هرو شپږو، اوو مياشتو کې به يو ځل له اوبو رادکېدل، نفس به يې راقيد کړ، پس مجبور وم چې بيا، بيا روغتون ته ولاړ شم او تخليه يې کړم، خو په ټول کې ددې واړه مشکلاتو سره سره دا حال مي پاچاهي ګانې، چون هر څو که پښې او ګېډه لا هم زيات پرسېدلي و، سږو کې اوبه جمع کېدې، مګر د هغه دوزخي حالت نه راوتلی وم، چې له درده مي ساه نشوی اخيستی، شپه او ورځ به مي چيغې وهلې، نننی وضعيت مي د الله ج ډېره لويه لوريږه او د نوي ژوند موندلو په ښه غنمت ګانې.

ممکن د امريکايي درملو اغېز به هم و، خو تر ډېره مي د نوي موندلي ژوند د خوشحالۍ په پايله کې هغه له دې سختې ناروغۍ وړاندې راته پيدا شوې د منزوي کېدو مفکره يا رواني ستونزه هم له منځه ولاړه، يو ځل بيا مي په درون کې له دوستانو، ملګرو سره د ليدنې، ناستې ولاړې او مجلس کولو وچې چينې رالندې شوې، همداسې پس له اوږدې مودې وقفې مي د مطالعې له کتابونو ګردونه ټکوهل، يو نيم شعر به مي ليکه، د نيمګړي رانه پاتې ناول او نورو ادبي ليکنو په بشپړولو مي قلم راواخيست. ددې علاوه له شعر او شاعرۍ، ليکوالۍ سره د پخې مينې له مخې اکثريت وخت به د ځينې ادیبانو ملګرو کار ځای ته ورتللم، دوی به مي کور ته راغوښتل،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفريحي سيمو کي به کښاستو، د ادب په اړه هر اړخيز نظريات او شعرونه به مو سره شريکول، موقعت ته په پام، کله به ځينو ښکلي حنجره لرونکو ملګرو په ګډ غږ کي کومه سندره پرې واخيسته، نوې او جالبې ټپې به يې پکې اچولې، سم خوند به يې وکړ، زياتره وخت به مو مجلس د کوم ليکوال په نثر، ناول يا لنډه کيسه متمرکز و، د ځان پوهاوي يا درس ترې اخيستو په پار به مو يې په خلاص لاس خوښ او نيمګړتياوې بيانولې.

البته نه يوازې هغه وخت اوس مې هم د ناستې پاستې د ملګرو ډېره برخه ادبپال ځوانان دي، له دوی سره مينه او ملګرتيا مې نه يوازې د ادبي همفکرۍ له مخې خوښه ده، بلکې په تېر شاوخوا دری نيمې لسيزې ټولنيز ژوند کي مې د هر مسلک او بېلا بېل فکر لرونکو خلکو سره د وخت تېرولو په اساس، ډاډه ويلی شم، چې نسبت نورو عامو وګړو ته، ادب پال يا ليکوالان او شاعران حتا کوم ځوک که خپله شاعري او ليکوالي هم نه کوي، يوازې ادب ذوقه يا د ادب، ليک لوست، مينوال هم اوسي، اکثريت يې ډېر نرم او له مينې ډک زړونه لري، دوی تر ډېره مثبت فکره وي، مقابل کس اسانه درک کولای شي، خبرې، کړه وړه يې په اخلاص او صداقت ولاړ وي، د نورو په درناوي سره خپل درناوی ساتي.

بناءً بې صحتۍ ته مې په کتو، نوموړو ادب پالو ملګرو به مې زما هم خورا زيات خاطر ساته، دا و چې زړه مې ورسره ټرلی و او تر ننه مينه ورسره لرم.

خو ځنګه چې وېل کېږي: شاعري او ليکوالي يوه ذوقي مسله ده، د مالي ضرورتونو د پوره کولو او ژوند مخ ته وړلو لپاره د نورو انسانانو په شان هر شاعر او ليکوال هم اړ دی، چې د ادب پالنې سره خوا کي يو بل کار او بار وکړي، دغه و چې له ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره هم د يو سپک عايد پيدا کولو غم پيدا شو، هغه عايد نه چې د کورنۍ اړتياوې مو پرې پوره شوې وی، چون زما صحت لا هم د دومره درانه بار د پورته کېدو نه و، الحمدالله ورونه او پلار مې و، د کور غم د دوی په غاړه و، له ماسره يوازې د خپل جيب خرڅ غم و، يا هم د هغه اندازه پيسو پيداکولو په هڅه کې وم، کوم چې رحمان بابا وايي:

هسې نه چې په دنيا پسې زهير يم

د دلبرو صـــدقې لره يې غواړم

خو دا چې يوخوا مې لا هم د وخت مقيده او چا تر لاس لاندې دندې اخيستلو او رسيدګي ورته کولو توانايي په ځان کې نه ليده، بلخوا زما غوندې کسانو لپاره تر ټولو اسانه کار دوکاندرۍ کې مې هم له ننه څو کاله وړاندې ماتې خوړلې وه، کوم چې د اوس په پرتله هغه وخت مې صحت هم څه ښه و، دغه و چې بيا مې زړه نشوی ورته نيولی او نه مې دا وخت پيسې لرلې، چې په دوکان يا کوم بل کار مې بندې کړې وی.

بالاخره ورور مې عبيدالله په کوټسنګي کې د مبايلونو ترميمګاه يا ورکشاف لاره، له ده نه مې د ياد کسب د راښودلو غوښتنه وکړه، عبيدالله مې غوښتنه په ورين تندي ومنله، حتا تشويق يې هم کړم، زما صحت ته په پام وېل يې: تر څو دې چې په چوکۍ د کېناستو تاب لاره، کېنه کار زده کوه، چې خسته کېدې يا دې په پښو فشار راتلو، بالښت شته، د مېز شاته آرام څملە، هر کله دې چې وضعيت ښه کېده، بيا راجګيړه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسي پسي زياته يي کړه: ته که جسماً هر څو ناروغ او بي انرژۍ يي، خو ذهن دي ماشاءالله ښه دی، ان شاءالله ډېر زر به يي زده کړي، بيا د کارته سخي بازار کي يو وړوکی دوکان ونيسه، يو ساعت کار کوه، بل ساعت ارام پرېوځه، دمه دي جوړوه، ټوله ورځ کي چې يوازي دوه ساعته هم کار وکړي، دومره پيسي پيدا کولای شي، چې ستا اړتياوي او جيب خرچ پوره کړي، په خبره يي خوشحاله شوم، همغه و چې هر سهار به ورتللم، ځنګه چې ده راته ويلي و، تر هغو چې چوکی کي د کېناستو انرژي به مي لرله، ناست به وم، کار مي زده کاوه، چې د پښو پرسوب او سوخت به زيات شو، يا به مي ژبه وچه شوه، پوه به شوم چې د باندينې بدن اوبه ښکته ولاړي فشار ټيټ شو، زر به له چوکی راښکته شوم، لاندي په فرش به پرېوتلم، پښې به مي هم په کوم شي لوړي ورواچوی.

هر کله به مي چې وضعيت ښه شو، بيا به ورجګ شوم، په همدي ډول مي تقريباً يوه نيمه مياشت ورسره تېره کړه، د عبيدالله سربېره د دوکان شريک يي وحيدالله هم ښه هلک و، د کار اړوند ډېرې پوښتنې به مي تري کولې، دغه و چې ددي يوي نيمې مياشتې په لړ کي مي دومره کار زده کړ، چې نور مي کرار کرار د خپل دوکان جوړولو ته وزر سوځېدل.

خو بدبختانه په همدي حساس وخت کي يوه شپه دولس بجې د خوب په مهال مي پرته له کوم دليله ناګهانه ډېره سخته ساه بنده شوه، تقريباً ان د کوما حالت ته يي ورسولم، د کورنۍ غړو مي بيا هم مورِ ته نژدې علي اباد روغتون ته يوړم، ډاکترانو اکسجن راته بند کړل، په دي سره مي څه ناڅه دمه جوړه شوه، سبا يي ډېر معاينات راباندې وکړل، خو کوم خاص تشخيص يي پيدا نکړ، روغتون کي له پنځه ورځې بستر وروسته، د ډاکترانو پرېګړه دا شوه، چې کوم نوی مشکل نه دی، نفس تنګي يي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سابقه ناروغی له وجي ده، په سږو کي د اوبو جمع کېدو له کبله يي د سږو نسجونه تخريب شوي، اکسجن نشي جذبولی، ناروغ بايد د رګونو متخصص ډاکتر ته واستول شي، تر څو د هغه بندو رګونو درملنه يي وکړي چې د اوبو د ويش سيستم يي مختل کړی، په دي سره به بيا سږو ته اوبه نه داخليږي، خپل فعاليت ته به راوګرځي.

دغه و چې علي اباد روغتون ته څېرمه د کابل پوهنتون د طب د پوهنځی مربوط، د زړه او سيني د ناروغيو انستيتيوت ته يي وروليږم، د ياد انستيتيوت سر طبيب يو ځوان ډاکتر و، د زړه د جراحي په برخه کي يي تخصص کړی و، نوموړي مي چې معاينات وکتل، يوه ډېره عجيبه او نوي خبره يي وکړه، وېل يي: ته اصلاً هېڅ د رګونو مشکل نه لري، له زړه چاپېره پرده دي کلکه او ډېله شوي، د زړه فعاليت يي محدود کړی، دا د پښو، ګېډې پرسوبونه او ساه بندي دي ټول له دي کبله دي، د درملنې لپاره يي يوې لويې جراحي ته اړتيا ده، چې د سيني هډوکي يا قفس په بشپړ ډول پکې خلاصېږي او زړه بهر رايستل کېږي، د کلکي شوي پردې تري لري کولو وروسته زړه واپس په خپل ځای اينښودل کېږي، هډوکي او عضلات پسې ګنډل کېږي، ډاکتر خپلو خبرو ته دوام ورکړ وېل يي: که څه هم د زړه په جراحيو کي تر ټولو خطرناکه او پېچلي جراحي ده، ولي که کاميابه شوه، ان شاءالله د پښو او کېډې پرسوبونه، ساه بندي همداسي نوري ټولې ستونزې به دي ورسره حل شي.

ددې خبرې په اورېدو مي له بدن نه سور تاو پورته شو، پرته له څه وېلو مي څو لحظې ډاکتر ته حيران بريان وکتل، وروسته مي ورته ووېل: ډاکتر صاحب! زما دا ناروغي خو له ډېرو کالونو پخوانی ده، د کابل د ډاکترانو له ځواب راکولو، وروسته پاکستان او هند ته هم تللی يم، مګر تر اوسه يوه ډاکتر نه و راته وېلي چې ګويا ستا مشکل د زړه دي، دا پرسوبونه او ټولې ستونزې دي له همدې وجي دي. بلکي دوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويل چې دا د لمفديما په نوم يو نوعه د رګونو ناروغي ده، په بدن کې د اوبو د ويش سيستم تخريبه وي، چې په پايله کې يې اوبه د ناسم مديريت له وجې د وجود په ځينو برخو کې جمع کېږي، پرسوب رامنځ ته کوي او له بده مرغه د نړۍ په سطحه طبابت يې تر اوسه په درملنه کې پر دی، يعني يوه ناعلاجه ناروغي ده.

ډاکتر مې دې خبرو ته هېڅ ارزښت ورنکړ، د هندي او پاکستاني ډاکترانو خبره يې غيرې مستقيم نقد کړه، مانا په خوله يې څه ونه وېل خو له ځهرې او انداز نه يې داسې ښکارېده، چې هندوان او پاکستاني يې زما د ناروغۍ په سم تشخيص کې ناتوانه يا غلط شوي وګڼل، په خپله خبره يې تاکيد وکړ.

يو خوا د خوشحالۍ خبره وه چې په تېر څلور ويشت کاله درمليز دور کې مې د لمړي ځل لپاره يو ډاکتر پيدا شو چې زما د اوږد مهاله او سختې ناروغۍ د بشپړې درملنې خوشبيني يې راکړه؛ بلخوا زما دوي نيمې لسيزې رنځ ځپلي خورا ضعيفه بدن او دومره لوی او خطرناک عمليات ته په کتو، له سلو رګونو مې په يو رګ کې هم نه تېرېده، چې ژوندی دې تري ووځم، عمليات دې کامياب شي، عيني حال کې بل لوی شک او تشويش مې دا هم و، چې ايا ربښتيا مخکني ټول ډاکتران به زما په تشخيص کې غلط شوي وي؟ که دا ډاکتر په بله ولاړو؟ هسې نه اوس مې ناکې سينه راچاک کړي، زړه راوباسي، بيا نه پرده کلکه وي، نه يې د زړه فعاليت محدود کړی وي؟

همدا و چې له ډاکتر نه مې يوه ورځ وخت وغوښت، مازيګر مې د مشورې په پار د واتساف له طريقه د ډاکتر صاحب احسان الله درمل سره اړيکه وکړه، د ځيني معايناتو عکسونه مې ورته ولېږل، درمل صاحب په لنډو کې ځواب راکړ وېل يې: زه د زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د داخله امراضو متخصیص یم، د جراحي په برخه کي د همغه جراح خبره معتبره ده.

دا چې د مرګ او ژوند موضوع وه، د درمل صاحب تر مختصر ځواب وروسته، فوراً له یو بل ملګري او کلیوال ډاکتر سره مو تماس کي شوم، که څه هم نوموړي په کومه ځانګړي طبي رشته کي تخصص نه دی کړی، یوازي عمومي طبابت یي ویلی، کیسه مي ورته وکړه، په ډیر جدیت او خوشبینتیا سره یي راغبرګه کړه: داسي ښکاري چې د ناروغۍ نښه دي پوره شوي؛ هوش کوه چانس له لاسه ورنکړي، روغتون ته حتماً ورشه، تر هغو چې یو ډاکتر سل فیصده د یوې ناروغۍ د تشخیص په اړه ځان مطمین نکړي، هیڅ کله دومره لوی اقدام نشي کولای، چون طبابت د الله ج په وړاندې ډیر ستر مسولیت دی، جراحان خو بیا بېخي زیات مکلف دي، ترڅو دقت وکړي، ولي چې ډېره کمه اشتېبا یي د یو انسان د مرګ سبب کېږي، پس ډاډه اوسه هره وېره او تشویش دي له زړه وباسه، مه د ډاکتر په تشخیص شک کوه، چې ګویا پاکستانیو، هندوانو یا نورو ډاکترانو ولي دا تشخیص ونشو کولای، چې یوازي دا یو ډاکتر وایي؟ درحالي کي چې افغاني ډاکتران نسبت هندي او پاکستاني ډاکترانو ته دومره پوهېږي هم نه.

ډاکتر د خپلو خبرو په ځواب کي زیاته کړه: نه داسي نه ده، اصلاً دا زمونږ او ستاسو منفیګرایي ده، چې په خپلو ډاکترانو باور نه لرو، کنې واقعیت کي مونږ او تاسو الحمدالله ډیر تکړه ډاکتران لرو، دا چې ځینې ناروغان نورو هېوادونو ته اړ کېږي، د ډاکترانو نه، بلکي د ځینې طبي تجهیزاتو او معایناتو کمی دی، خو کوم تشخیصونه چې کېږي، په هغو کي هیڅ شک او شبهه نشته، بلخوا ته له نن نه شاوخوا دیرلس، څلورلس کاله وړاندې هند او پاکستان ته تللی یي، هغه وخت هند او پاکستان کي هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نن په سویه د زړه د وضعیت چک کولو دقیقه ایکوګرافي، سی تي سکن او نور معاینات نه کېدل؛ دویم دا چې هغه وخت ستا یوازې پښې پرسېدلې وې، ګېډې دې پرسوب نه لاره، سږو کې دې اوبه نه جمع کېدې، نفس دې نه تنګېده، مانا د نن په شان دې ناروغي اوج ته نه وه رسېدلې، پس ځومره چې د ناروغۍ علایم کم وي، تشخیص یې هم سخت وي، ځومره چې ناروغي پرمختګ کوي، تشخیص یې اسانه کېږي، لهذا اوس چې دې ډاکټر پس له څه باندې شلو کالونو کوم تشخیص کړی، یو قوي دلیل یې ستا د ناروغۍ شدت هم کېدی شي، په تکراري بڼه یې کړل: سبا حتما روغتون ته ورشه، انشاءالله روغ او جوړ به شي، هېڅ تشویش ونکړې، ځومره چې خطرناک تصورېږي داسې نه ده، اوس طبابت مخکې تللی، د سینې خلاص عملیاتونه ډېر اسانه شوي، خو پام دې وي هر ډاکټر یې هم نشي کولای، کابل کې یې د ګوتو په شمېر کوم ډاکټران چې کولای شي، هغه یې په خپلو شخصي روغتونونو کې کوي، له ناروغ نه ځلور تر شپږ لکه افغانۍ اخلي، ستا خوشبختي دا هم ده، چې له ډېر سیله رحمه ډاکټر سره مخ شوی یې، زه فکر کوم ستاسو اقتصادي وضعیت، شل کلن درد او ځور مو یې درک کړی، له مخې یې په دولتي روغتون کې د عملیاتولو درته ویلي، پس یوه ذره غفلت ونکړې.

د کلیوال ډاکټر ملګري مشوره که څه هم علمي نه، بلکې دده نظر و، خو تر ډېره تسکیني او قناعت بخش وه.

بېګاه مې د کورنۍ پرېکړه هم دا شوه، چې ګواکې سړی خو هسې هم مړ دی، توکل په خدای ج، عملیات به یې وکړو، څنګه چې ډاکټر وایي، الله ج مهربانه دی چې رښتیا یې همداسې د کامله صحت سبب شي، دغه و چې سبا له چای څښلو وروسته روغتون ته ولاړو، د جراحۍ د ګروپ له مشر ډاکټر سره مې د عملیات د موفقیت خبره شریکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړه، ډاکتر مې پلار ګوښه کړ، د عملیات په لوړ خطر یې سر ورخلاص کړی و، چې ګویا دا ډېره ستره جراحي ده، د سینې قفس په بشپړ ډول پکې خلاصېږي، زړه بهر رایستل کېږي، څو ساعته وخت اخلي، ان ورته ویلي و چې ستا د زوی اوږد مهاله رنځ ځپلي او ضعیفه بدن ته په کتو، د عملیات په جریان کې یې تر اتیا فیصده د مرګ احتمال شته، پلار مې د موافقیت په پار ګوته ورته ایښې وه، دوسیه یې راته واچوه بستر یې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سینې چاق کول

څنګه چې د زړه د ناروغۍ د تشخیص او د ډاکټر په خبره یوې ډېرې سترې جراحۍ ته د اړتیا مقدمه مې وړاندې وکړه، دلته یې د جراحۍ جریان او پایله درسره شریکوم.

د بستر اطاقونه کوچني و، هر اطاق ټول ټال د دوو ناروغانو ځای لاره، زه یې چې کوم اطاق کې بستر کړم، دویم ناروغ یې هم نه لاره، یوازې وم، د روغتون اصول داسې و، له عملیات مخکې کوم ناروغ به چې زما په شان خپله تر تشنابه تللی او راتللی شوی، پایواز یې نه ورسره پرېښود.

پس څنګه چې تنهایۍ کې په انسان د شیطان غلبه زیاته وي، زما به هم څلور ویشت ساعته تمرکز په خپل عملیات و، د ډاکټر د خبرې اړوند زما ضعیفه بدن، د عملیات سترواليِ او اتیا فیصده د مرګ خطر ته په کتو، خوا خاطر کې مې نه تېرېده، چې بیا دې دنیا ته سترګې تړې راوغړه وم، موبایل کې مې یوه نیمه سندره چې لرله، یا مې کوم شعر دیکلومه کړی و، ځینې نور زما د ذوق شیان چې له څو کلونو مې پکې جمعه کړې و، ټول مې حزب کړل، د کورنۍ لپاره مې د وصیت په پار یوه نوې ویډیو پکې وکړه، له ما سره د دوې لسیزې ناروغۍ په مهال د ایستلو زحمتونو او همکاریو د مننې تړې کولو تر څنګ مې، له الله ج د زیات اجرونه ورکولو دعا ورته وکړه، دغه راز څنګه چې په ژوند کې هېڅ انسان بې خطا او بې ګناه نه دی، د کورنۍ په شمول مې له ټولو دوستانو د خپلو هغه خطاییو بښنه وغوښتله، چې د دوی د آزار او اذیت سبب شوي وي، یعني په ټوله معنا مې د مرګ تیاري ونیوه، په دنیا پاتې ژوند مې یوه اونۍ یا هم د عملیات د نوبت راسېدو تر ورځې همدا شپږ، اوه شپې ګانې، که څه هم په تېرو څلورویشتو کالونو کې مې د همدې ناروغۍ له کبله مخکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دوه ځله ښلا ښل عملیاتونه کړي و، سختي مي لیدلي وي، بار بار له مرګ سره مخ شوی وم، خو دومره بې جرئته یا د چا خبره بې غیرته شوی نه وم، فکر کړم دلته یو خوا مخکې له مخکې د ډاکټر خبرې ډېرې وېرونکې وې، بلخوا اطاق کې تنها وم، هېڅوک نه و راسره چې حد اقل څه نا څه تسلیت یې راکړی وای، یا له یوې بلې خوا غږېدلی وای، د څو دقیقو لپاره مې یې فکر په خپل مرګ له فوکس نه بل خوا ګرځولی وی.

دغه و چې د عملیات د ورځې تر راسېدو پورې دا شپږ، اوه شپې ډېرې سختې راباندې تېرې شوې، د چا خبره نژدې یې له عملیات مخکې وژلی وم، د هرې ورځې په تېرېدو سره به زړه کې راتېرېده: پنځه ورځې مې په دنیا پاتې شوې، څلور پاتې شوې...

بالاخره د عملیات ورځ راورسېده، سهار ۹ بجې مې د جراحۍ په لباس، خولۍ او دستکشو ملبس دوه غبرګ تربنر ډاکټران پښو ته ودرېدل، وېل یې: راځه!

ورځ شوم طبعاً هر انسان په ژوند کې ډېر ارمانونه لري، په داسې ورځ یا د مرګ د بلا ستوني ته د رسېده په وخت یې هر یو جلا جلا په زړه رااوري، دردوي یې. زما هم د نورو ارمانونو تر څنګ یو لوی ارمان دا و چې همدا کتاب مې اویا فیصده لیکلی و، په پاتې دېرش فیصده رانه پاتې کېدو یې ډېر خفه وم، ولې بیا هم څنګه چې په هر لیکوال، شاعر خپلې لیکنې او شعرونه ډېر ګران وي، لوی ارزښت ورته لري، پس که هر څو نیمګړی و، ومې نه لورېده، چې هغه اویا فیصده لیکلی متن مې دي هم زما له مرګ سره له منځه ولاړ شي.

دا و چې په همدې حساس وخت یعنې عملیات خانې ته د قدمونو اخستلو په جریان کې مې زر زر د موبایل فولډر خلاص کړل، ډاکترانو ناري وهلې: زر راځه! ما مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورور عبیدالله مخ ته د موبایل سکرین ور نیغ نیغ کاوه، ورته کړل مې: دا مې د خپلې ځلورویشت کلنې ناروغۍ په اړه ځینې خاطرات لیکلي، که څه هم وخت یاري ونکړه، بشپړ مې نشوی کړلای، ولې بیا هم کم او زیات اویا فیصده مې راټول کړي، که چېرې ما له ننني عملیات نه بیا دنیا ته سترګې راونغړولې، همدې روغتون کې د ننني مرګ کیسه مې هم پسې ورولیکه، هر کله دې چې وس وشو، بیا دې که د یو کتاب بڼه ورکړه، ډېر به دې منندوی یم.

طبعاً په ده به مې هم خبرې بد اغیز کړی وي، لیکنې ته یې وکتل، له څه وېلو پرته په پټه خوله یې موبایل رانه واخیست، جیب ته یې واچاوه، د خدایپامانۍ په کولو سره، زه عملیات خانې ته تري ننوتلم، دی ورښکته شو، د روغتون د انګړ په چمن کې مو د کورنۍ غړو فرش هوار کړی و، ځینې نژدې دوستان مو هم راغلي و، څنګه چې ما ځان مړ ګڼلی و، دوی هم زما بې انرژۍ وجود، د عملیات لوی والي او د ډاکټر وېرونکو خبرو ته په کتو، نوي سلنه د مرګ د سپیره غږ او لس فیصده د عملیات د کامیابۍ د زیري په هیله دعاګانې په خوله منتظر ناست و.

عملیاتخانه کې په چپرکټ له پرېوتلو سره سم مې ډاکترانو لاسونه د چپرکټ دواړو څنګونو ته د وزرونو په شان وتلو برخو کې کلک راوتړل، زړه کې مې زر، زر د الله ج اسماء او کلیمې وېلې، چون له ملایانو مې اورېدلي و: کله چې یو څوک د کلیمې په ویلو سره ویده شي، بیا د کوم لامل له وجې د همغه خوب په حالت کې مړ شي، الله ج به یې مستقماً جنت ته ولیږي، پس څنګه چې بې هوشي هم خوب ته ورته وضعیت دی، زما هم هیله وه، چې که په کې مړ شم الله ج به مې ددې اذکارو د ویلو په وجه وبښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو تر څو مې ایات کرسي یا ځینې نورې کلیمې بشپړه ولې، د انستزي سپرې انتقالونکی ماسک یې په خوله او پوزه راکښنود، نور په ځان نه یم پوه شوی، د ډاکترانو په خبره د بې هوشۍ راکولو سره اذکار هم غبرې ارادي له خفیه حالت نه رانه په جهر شوي و، زما د کلماتو له بشپړېدو وروسته مې ډاکترانو د سینې په چاقولو شروع کړې وه.

یو زمان و چې غوږونو کې مې شراررر شو، د څه نور وخت په تېرېدو سره مې د ډاکترانو خبرې واورېدې او د یو ډېر سخت درد احساس مې وکړ، غوښتل مې چیغه وکړم، خو خولې کې مې د اکسجن دوه غبرګ نسبتاً ډبل پایپونه سرو ته تېر شوي و، غږ نه تري وتلو، یو ډاکتر بل ته وېل: ته وګوره ناروغ ژوندی دی؟ په مخ پرته لته مې یې پورته کړه، ما سترګې وغړولې، تر څو پوه شي چې بې هوشي مې تللې، سخت درد احساسوم، خو ډاکتر مې د سترګو په غړولو هېڅ باک رانه وړه، لته یې واپس په مخ راوچوه، ملګري ډاکتر ته یې وېل: ژوندی دی.

ان دا مې احساس کړه، چې عملیات خلاص شوی، اخیري مراحل یې دي؛ نه پوهېږم برمه به و، که څه و؟ د ګنډلو یا کوک تري یستلو لپاره یې د پوښتیو هډوکي پرې سوري کول، ډېر بد آواز او له حده زیات درد یې کاوه، ځنګه چې خوله، ستونی بند و، فریاد او نالښت خو مې نشوی کولای، ممکن بدن به مې خوځولی وي، د مشر ډاکتر غږ مې واورېده، وېل یې: زر زر کړئ، ناروغ په هوش راغی، زړه کې مې ویل چې: کور دې ګډ مشه، اوس نه، نیم ساعت مخکې په هوش راغلی یم، ودې وژلم.

ولې بیا هم تر هغو چې سینه یې راګنډله او پس له عملیاته د زخم وینه او چرک پکې راتلو لپاره یې چې پایپونه په ګېډه کې د پوست د سوري کولو له لارې زخم ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورتېرول او بیا یې ترڅو نوموړي پایپونه له پوست سره ګنډل چې ونه خېژي، ډېر وخت یې ونیوه، سم قیامت یې راباندې تېر کړ، ددې هر څه له کېده پس یې ترلې لاسونه راخلاص کړل، په ټولو سره یې د عملیات له چپرکټ نه راواخیستلم، نقلیه تذکره کې یې عاجل بسترخوني ته راوړم، له خولې مې یې پایپونه ویستل، د اکسجن، نبض، او وینې فشار معلومولو له دستکاګانو سره مې یې بدن وصل کړ، په یو لاس د وینې، بل کې یې د سیرومو له ستنو (کنولونو) راته لګولو وروسته، جراح ډاکټر نوکریوال ترېنر ته ووېل: په ده به دې ډېر پام وي، که څه مشکل پېښ شو، بیا زنګ ووهه، دوې نیمې بجې دي، ناوخته ده زه چېرې کار لرم.

د دوو نیمو بجو له یادولو یې پوه شوم، چې ورځ تېره شوې، ماسښین دی، لاندې انګړ کې کورنۍ او منتظر دوستان مو هم خبر شول چې عملیات یې پخیر تېر شوی، سړی ژوندی دی، له عملیات خانې یې عاجل بسترخوني ته راوړی، هڅه یې کړې وه، چې راشي خو ډاکترانو اجازه نه وه ورکړې، یوازې عبیدالله راغی، په ځېره یې خوشحالي خوره وه، وېل یې څنګه یې؟ د سترګو په اشاره مې پوه کړ، چې ښه یم، دوې شپې عاجل خونه کې وم، درېیمه یې د عمومي بستر لمړني اطاق او چپرکټ ته مې یې راواستوم، د ببلا ببلو دواګانو تر څنګ، دری وخته یې د درد پیچکارۍ راته لګولې، نور ښه وم، یوازې اکسجن مې کمېدل، پنځه دقیقې مې هم د اکسجنو ماسک له خولې او پوزې نشوی لرې کولای، مګر بیا هم په ټول کې خوشحاله وم، د بدن پرسوبونه ورځ تر بلې کمېدل، ډاکتران هم خوښ و، ډېره لویه او خطرناکه جراحي یې کامیابه شوې وه، خو له بده مرغه پس له لسو شپو په داسې حال کې چې بدن مې لا هم ۷۰ فیصده پرسوب لاره، په ټپه ودرېده، له دې نور نه کمېده، ډاکترانو یو ځل بیا د زړه د فعالیت معلومولو ایکوګرافي معاینه راته ولیکه، د ایکو راپور کې راغلي و، چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه فعالیت نسبت له جراحي وړاندې حالت ته ښه شوی، خو لا هم ضعیفي لري، ناپاکه وینه پوره نشي راټولولی، پس ډاکترانو په دې ډول د قناعت راکولو هڅه وکړه، چې ستا زړه ډېر کالونه د کلکې شوې پردې تر فشار لاندې پاتې شوی و، اوس چې آزاد هم شو، کاپي فعالیت ځکه نشي کولی، چې د ډېر عمر لپاره د بشپړ ډکېدو او خالي کېدو د ممانعت له وجې، خپله د زړه عضلات هم لنډ او ضعیفه شوي، صبر او وخت غواړي، تر راتلونکو شپږو میاشتو به یې ان شاءالله کرار کرار دا ستونزه هم خپله حل شي، نورمال فعالیت به پیل کړي.

که څه هم د ډاکترانو خبره تر ډېره هسې تسکیني راته ښکاره شوه، باور مې نه کېده، ګوګل کې مې چې د خپلې ناروغۍ په اړه پلټنې وکړې، د داکترانو خبره رښتیا وه (چت جي پي تي) هم راته ووېل چې د زړه د کلکې شوې پردې جراحي یو دم نه، بلکې کرار کرار یعني اکثریت پس له دریو تر شپږو میاشتو یې بشپړه مثبت اغېزه راڅرګندېږي، په دې سره مې بیا هیله پیدا شوه.

ګېډه کې مې د بسته شو دوو پایپونو سره ډېر په عذاب وم، نه هسک کېدی شوی، نه ټیټ، نه هم د شپې لخوا په اړخ اوښتی شوی، کوم چې یو کې د ښي سږي جمع شوې اوبه بهر خلتي ته راوتلې، بل کې د زخم پس مانده وینه راتله، ښه و د ویني واله پایپ څو ورځې وروسته وچ شو، مګر دې بل د سږو پایپ ډېر وخت دوام وکړ، ان په ۳۶ مه ورځ یې چې له روغتون نه رارخصت کړم، کور ته مې هم راسره راوړه، د قدم وهلو یا ګرځېده په مهال به مې یې خلته لاس کې راسره نیولې وه، هرو پنځو شپږو ورځو کې مو یو ځال تخلیه کوله، تکلیف یې زیات و، بله ورځ مې حمام کاوه، د ګېډې په پوست کې یې چې په کومو کوکونو کلک کړی و، هغه وشکېدل، پایپ له سږي نه یو څه راوښوېده، خو لا هم اوبه پکې راتلې، پوره نه و خطا شوی، تر سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ګزاره ورسره وکړه، سبا سهار بيا روغتون ته ورغلم، ما فکر کاوه چې ممکن واپس يې راوګنډي، چون د سړي اوبه لا نه وي وچې، هره ورځ تر ۱۰۰ سي سي پورې اوبه پکې راتللې، مګر ډاکتر چې وليده، خدايزده مخکې له مخکې په کوم بل څه غوسه و؟ که ماته غوسه شو چې ګواکې ولې دې احتياط نه دی ورسره کړی؟ ځکه چې پرته له کومې پوښتنې يا څه ويلو همدې دهلېزه کې مې يې په ولاړو له ګېډې پايپ کش کړ، ويې ايستلو، د پخواني پانسمان خيرن بنداژونه او پلستر مې يې له ګېډې راپټ کړل، سره غوندې يې کړل، د پيپ د ځای په زخم يې کېښودل، ماته يې وېل: لاس پرې کېږده، کلک يې ونيسه، چې اوبه تري رانشي، هغه مخامخ اطاق کې په يو چپرکټ پرېوځه.

دده د وېلو سره سم بنداجونه مې په زخم کلک ونيول، راپه ګوته شوي اطاق کې د مخې په چپرکټ پرېوتلم، زما هيله وه چې نوموړی ډاکتر به ستن، تار او د پانسمان وسايل راپسې راوړي، لوی زخم دی، لمړی به يې يو، دوه کوکه وګنډي، بيا به مکروب ضد دوا پرې ووهي، په نوي او پاکو بنداژونو، پلسترو به يې راته پانسمان کړي.

اما داسې ونشول، هغه ډاکتر خدايزده په کومه ولاړو، يو نرس يې راولېږه، پرته له ګنډلو او مکروب ضد دوا پرې وهلو يې نوي بنداژونه په خيرن زخم کېښودل، پلستر يې پرې کش کړ، وېل يې: ځه صحيح شو.

سامانونه يې ټول کړل لاړو، زه له اخيره پسې راجګ شوم، چې کتل مې زخم سم نه و بند شوی، له ساه اخيستلو سره يې خوړ، خوړ آواز کاوه، هوا تري وتله ننوتله،

(c) ketabton.com: The Digital Library

واپس د نرسانو اطاق ته ورغلم، دا ځل يې ښه ډېر بنداجونه او پلستر پرې ولګول، ان تر ملا مې يې هم راتاو کړل، هواکشي يې بنده کړه.

نور راساً کور ته راغلم، دوا مې خوړله، د ډاکترانو د راکړې هيلې اړوند تر شپږو مياشتو د ناروغۍ د تدريجي ښه کېدو په طمعه شپې، ورځې تېرېدې.

د همدې کتاب ددې وروستۍ برخې ليکنه مې هم د شپږو مياشتو لپاره، يعني د عمليات د وروستۍ پايلې تر رامعلومېدو ځنډولې وه، بالاخره هغه شپږ مياشتې هم پوره شوې.

اما له بدمرغه صحت کې مې د ډاکترانو د خبرې اړوند کوم تدريجي ښه والی رانغی، ان هغه د عمليات په اولو شپو ورځو کې چې تر کومه ښه شوی وم، په هغه حال هم پاتې نشوم، واپس مې د پښو پرسوب څه زيات شو، روغتون ته ورغلم، ډاکتر مې چې له شپږو مياشتو وروسته د پښو پرسوب تقريباً په خپل پخواني حالت وليده، د زړه د وضعيت حال چکولو په پار يې د ايکوګرافي د معاينې پارچه راته وليکه، د معاينې راپور مې چې ورته راوړه، وېل يې: فعلاً ستا زړه کې خاص مشکل، نشته، نورمال فعاليت کوي.

ورغبرګه مې کړه: چې زړه کې مشکل نشته، بيا دا د بدن پرسوب ولې په خپل حال دی؟ تا خو ويل چې د زړه پرده دې کلکه شوې، د زړه کار يې محدود کړی، نفس تنګي او د بدن پرسوبونه دې ټول له دې وجې دي، که تر جراحۍ ژوندی ووتلې، په بشپړه بڼه به صحت ياب شې؟

کړل يې: معاياتو کې دې همداسې راغلي و، چې ګويا د زړه پرده کلکه شوې، خپله دنده په درست ډول نشي اجرا کولای، خو دا چې وروسته له جراحۍ او پردې لرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو هم ستونزه حل نشوه، نه یوازې ستاسو ځور، تکلیف او مصارفو ځای ونه نیوه، بلکې ستا د صحت او لاس نیوې لپاره زمونږ هڅې او زحمتونه هم بې نتیجې شول.

د ډاکټر خبره ډېره دردونکې وه، خو څه مې ویلې وی؟ زړه ماتی یې له معاینه خانې راووتم، د عملیات ناکامې او د ناروغۍ په خپل ځای پاتې کېدل مې د تل په څېر یو ځل بیا دا هر څه خپل نصیب او د الله ج یو بل ستر ازمیښت وګانه، د اجر د شتون په امید مې یې خپل خفګان کابو کړ.

اګر چې ناشکرې نشې، د بدن د پرسوب په کموالي او سینه بندۍ کې مې د عملیات یوه اندازه فایده همدا اوس هم محسوسه وم، اما نسبت د عملیات لوېوالي، تکلیف او خطر ته دا ډېره جوزې فایده ده.

خو په هر صورت د کتاب د وروستیو صفحو په بڼه خپلې خبرې به په دې واقعیت راټولې کړم، چې که هر څو شاوخوا دونیمې لسیزې یا تقریباً ټول عمر په یوه سخته ناروغۍ مبتلا وم، ددې وروستي عملیات په شمول ډېر دردونه، تکلیفونه مې وګالل، بار بار یې تر مرګ پورې راوړې کړم، ولې بیا هم له الله ج خوښ او راضې په دې یم، چې مقابل کې یې د خورا صبر او حوصیلې راکولو سره سره، په ډېره مهربانه او صیله رحمه کورنۍ هم نازولی وم، دوئ تر اخیره زه خپلې ناروغۍ ته یوازې پرې نه ښودم، د مور او پلار سربېره فرد، فرد خویندو وروڼو مې نهایې عزت او خدمت وکړو، خورا زحمتونه یې راسره ویستل، ان د خپلې خولې د ډوډۍ، لباس او اولیه ضرورتونو پیسې یې زما په درملنه ولګولې.

لمړی خو دې الله ج ماته صحت او وس راکړې، چې عوض کې یې د مشر زوی، مشر ورور یا لالا په صفت واپس د دوی په خدمت، ناز، مینه او خوښې ورکولو، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل زړه تیاکه وچووم، دویم قدم کي یې له ماسره د کړو نیکیو او ایستلو زحمتونو په بدل کي، د کایناتو له ستر مالک نه په دواړو جهانونو سر لوړي، خوښ او آرام غواړم.

خو ددي هر څه سره سره څنګه چې وېل کېږي: روغ صحت نیمه پاچاهي ده، اصلاً ماته دا خبره هم د خندا وړ ده، چون زما له دیدګاه د صحت په مقابل کي نیمه پاچاهي بېخي ناچیز شی ده، د یو ناروغ په صفت، زه وایم نیمه څه، حتا له ډېرو پاچاهیو هم زیات څه دي.

باور وکړئ، ماته که همدا شیبه الله ج ووایي، چې ایا ددي ټولې دنیا پاچاهي درکړم، که صحت؟ یقیناً زه به پرته له فکر کولو، په ډېر جدیت او لوړ غږ د صحت ناره وکړم، باوري یم چې د بل هر سخت او اوږده مهاله ناروغ انتخاب به هم صحت وي.

منم په دنیا کي هېڅ څوک جوړ او ناجوړ بې ستونزو، کړاونو نه دي، مګر څه چې په دایمي سختو ناروغانو یا معلولو کسانو تېرېږي، روغ خلک یې تصور هم نشي کولای.

زه رحمان د خدای ج بنده یم دا مي حال دی

چې بنده د بل بنده شي څه به بې حال وي؟

ناروغان او معلول کسان تل احتیاج او د نورو ترحم ته ناست وي، پس ولوکه هر څو زما په شان مهربانه کورنۍ، دوستان او ملګري ولري، بیا به هم له حده زیات درد او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزې پرې تېرېږي، ولې کله چې یو انسان د ناروغۍ یا کوم بل عذر له وجې ونشي کولای، خپلې اولیه ستونزې خپله حل او ضرورتونه پوره کړي، هرو مرو به د خواړو خوا ته ځي، نور انسانان په هېڅ صورت نشي کولای، چې خپلو اړتیا و ته د رسیدګۍ تر څنګ د اوږد مهال لپاره، د یو بل اړ کس اړتیاوې هم ورسره پوره کړي، ولوکه هر څو خواخوږي یې وي او نه انساني فکر دا ایجابوي چې د اوږدې مودې لپاره یې دې یو چاته پام وي او د مهربانۍ نظر دې پرې ولري، انسان د طبعیت له مخې هر څه سره عادت کېږي، معنا لمړی که یو څه ډېر مهم او جدي هم ګڼي، خو د وخت په تېرېدو کرار کرار ورسره بې پروا کېږي، بالاخره له پامه یې لوېږي، ان هغه یې که د کورنۍ یو ناروغ یا معلول کس هم وي، ممکن لیدلي مو وي ځینې کورنۍ ډېرې شتمې وي، روغ کسان یې ښه په عیش او نیش کې ژوند کوي خو یو معذور کس پکې خوار وي.

پس زه هم له نورو ناروغانو او معذورو کسانو استثناء نه یم، د خپلې کورنۍ د ډېرو صیله رحمه، مهربانو غړو، دوستانو او خواخوږو د خواخوږۍ سره سره، ډېرې ګرمې او سردې مې هم ولیدې او وینم یې، له کورنې او فردي ژوند هاخوا په ټولنیز ژوند کې زیاتره وخت د ځینو کسانو د ډېرو بدو برخوردونو او ناانساني چلندونو هم په زړه ذري ذري یم، کوم چې مخکې مې یې د یوې بلګې په ښه د پوهنتون د معاون د چلند کیسه درسره شریکه کړه.

د ناروغۍ له وجې مې بار بار د ټوکو، مسخرو او خنداګانو کربه شوی یم.

له دویمې خبرې سره اول دا پېغور خو د ډېرو تر خوله راوتلی چې خدای ج پېژندلی یې چې داسې یې کړی یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه راز له دومداره ناروغۍ يا معلوليت سره طبعاً پوره پوره مالي احتياج او بې خرڅي هم تړلې وي.

مطلب يو معلول يا زما په شان اوږد مهاله ناروغ چې نه مري، نه ژوند کولای شي، دوی نه يوازې له خپلو بدني دردونو او تکليفونو کړېږي، بلکې له روحي اړخه هم په کورني او ټولنيز ژوند کې له ډېرو چلينجونو سره مخ وي، ډول ډول رواني شکنجې ورکول کېږي، خاصتاً زمورِ او تاسو په جګړه ځپلي، وروسته پاتې هېواد او ټولنه کې.

بلخوا ناروغي د نورو ستونزو په شان همغه يوه ستونزه پورې محدوده نه پاتې کېږي، هره ورځ د ژوند نورې برخې تخريبوي، نوې نوې ستونزې زېږوي.

ځواني له سړي يوسي تور وېښته له سړي يوسي

کرار کرار اخته وي وخت هر څه له سړي يوسي

که څه هم درويش دوراني صاحب په پورتني بيت کې د وخت له جبر نه شکايت کړی، خو زه وايم: وخت قربان شم، نسبت ناروغۍ ته څه ترحم او صيله رحمي لري، حداقل يو دری څلور، لسيزې مهلت سړي ته ورکوي، ناروغي بېخي ظالمه ده، په ډېره چټکۍ سره، ځواني، انساني وقار، هيلې اميدونه او هر څه له سړي لوټه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بناءً ناروغۍ ته د لسګونه نورو ستونزو د زېږون د ځانګړتیا له مخې یې د ستونزو مور هم ویلی شو.

پس وروستۍ خبره دا چې، که صحت مو جوړ وي؟ بدن او ژوند کې مو د ستونزو مور نه وي لنګه؟ له شک پرته، تاسو د صحت په نوم د یوې نهایي سترې هستۍ مالکان یاست، له الله ج ډېر ډېر شکر ګزاره اوسئ او تر څنګ یې کلي، کور، ټولنه کې له ناروغانو او معلولو کسانو سره تر خپله وسه همدردي مه هېره وئ، یوازې یوه خوږه خبره او په ورین تندي سلام مو هم د دوی لپاره ډېر څه دي.

وما علینا الا البلاغ مبین

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیله ده چې سوء تفاهم نشي، د کتاب د لیکوال په حیث د خپلې اسلامي عقیدې او اخلاقو له مخې ټولو واقعي او نیکو علماؤ، ملا امامانو ته د ټولنې د سترګو او حضرت پیغمبر ﷺ د وارثینو په صفت، پوره پوره درناوی او احترام لرم. نوموړي کتاب کې چې د ملایانو په اړه کوم حکایات راغلي، هدف هغه ملایان دي چې د ملایانو له نوم نه په استفادې سره یې زموږ د ټولنې غریب او ناپوه وګړي په بېلا بېلو ډولونو لوټول/لوټوي. چون هېڅ کوډګر او ټګمار نه وایي چې زه کوډګر یا ټګمار یم، بلکې دوی ټولو د ملایانو او بزرګانو په نوم فعالیت کاوه/کوي.

ممکن کتاب کې به مو لوستي وي، یا به یې ولولئ، په دې لړ کې د بعضې نېکو او واقعي مولوي صاحبانو، ملا امامانو په اړه هم یو نیم نقل قول راغلی، کوم چې په شرعي طریقه دم او دعا یې کول/کوي. دا چې بیا زه یا نور ناروغان ورسره شفایاب کېدل، یا نه کېدل، هغه بېل بحث دی. دلته یې ما له کمي، زیاتې پرته، د دم او دعا عیني طریقې یوازې د خپلو خاطراتو په پار را اخیستې دي.

دغه راز د کومو زیارتونو په اړه چې پکې راځي، زه یادو زیارتونو کې د دفن شویو شخصیتونو اړوند معلومات نه لرم، نه مې یې خدای ﷻ مه کړه، کوم تحقیر کړی، نه یې د ځان حق ګڼم، نوموړی کتاب صرف زیارتونو کې د دفن شو مړو نه، زموږ د ځینو ژوندیو په بېلا بېلو، روا او ناروا طریقو د صحت یابی او نورو قسما قسم هیلو د پوره کېدو په تقاضا او غوښتنو راټول دی.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library